

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΤΕΑΤ – ΣΑΤΕ – ΠΕΔΜΗΕΔΕ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

«Ανάπτυξη νέου Συστήματος Αναλύσεων Τιμών
για τον Προϋπολογισμό και την Αναθεώρηση
Τιμών Δημοσίων Έργων
και Σύσταση Παρατηρητηρίου Τιμών Συντελεστών
Παραγωγής Τεχνικών Έργων»

Δευτέρα 26 Μαρτίου 2012,
Αθήνα

Αίθουσα Εκδηλώσεων του ΤΕΕ (Νίκης 4, 1ος όροφος)

Είσοδος ελεύθερη

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μπούμης Αθανάσιος, Μέλος ΔΕ ΤΕΕ

Βράιλας Εμμανουήλ, Αντιπρόεδρος ΣΑΤΕ και ΣΤΕΑΤ

Αθουσάκης Ζαχαρίας, Αντιπρόεδρος ΣΑΤΕ και Μέλος Κ. Αντιπροσωπείας ΤΕΕ

Μανδηλαράς Ευστάθιος, Πρόεδρος ΠΕΔΜΗΕΔΕ

Αθανασόπουλος Σωτήριος, Μέλος ΜΕ ΥΠΥΜΕΔΙ του ΤΕΕ

Δημητρίου Δημήτριος, Μέλος ΜΕ ΥΠΥΜΕΔΙ του ΤΕΕ

Δημοπούλου Ελένη, Διευθύντρια ΙΟΚ

Καλέργης Κωνσταντίνος, Μέλος του ΔΣ ΣΕΓΜ

Κατίκας Παναγιώτης, Μέλος ΔΣ ΕΜΔΥΔΑΣ

Κωνσταντάκος Μενέλαος, Τεχνικός Σύμβουλος ΣΤΕΑΤ

Μοίρα Παναγιώτα, Υπάλληλος ΤΕΕ

Μουντρούιδης Σπύρος, Γενικός Διευθυντής ΣΑΤΕ

Στραβοδήμου Ελένη, Μέλος ΜΕ ΥΠΥΜΕΔΙ του ΤΕΕ

Τουλιάτος Δημοσθένης, Τεχνικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ

Τσίγκρος Δημήτριος, Αναπλ. Μέλος ΔΣ ΣΜΕ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διεύθυνση Επιστημονικής και Αναπτυξιακής Δραστηριότητας

Τμήμα Επιστημονικού και Αναπτυξιακού Έργου

e-mail: sci-work@central.tee.gr, τηλ.: 210 3291252-4

ΣΑΤΕ

e-mail: info@sate.gr, τηλ.: 210-330.1814-15, 210-383.6503

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 09:00 – 09:30 Προσέλευση – Εγγραφές
- 1^η Ενότητα:** **Εναρκτήριες ομιλίες**
- Προεδρείο:** **Αθ. Μπούμης, Ζ.Αθουσάκης Κ. Καλέργης, Ι. Κοτζαμπασάκης, Μ. Κωνσταντάκος**
- 09:30 – 09:40 Έναρξη των εργασιών από τον Πρόεδρο του ΤΕΕ, κ. **Χρ. Σπίρτζη**
- 09:40 – 09:50 Χαιρετισμός από το Πρόεδρο του ΣΤΕΑΤ, κ. **Ντ. Κουβαρά**
- 09:50 – 10:00 Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του ΣΑΤΕ, κ. **Γ. Βλάχο**
- 10:00 – 10:10 Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του ΣΕΓΜ, κ. **Α. Λουκάτο**
- 10:10 – 10:20 Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του ΣΜΕ, κ. **Κ. Αλεξόπουλο**
- 2^η Ενότητα:** **Εισηγήσεις – Παρουσιάσεις**
- 10:20 – 10:35 *«Σύντομο Ιστορικό Απόφασης Εργοληπτικών Οργανώσεων - Αναγκαιότητα Δράσης»*
Εμ. Βράλιας, Αντιπρόεδρος ΣΑΤΕ και ΣΤΕΑΤ
- 10:35 – 10:50 *«Υφιστάμενη Κατάσταση»*
Δ. Μακρής, Πρόεδρος Επιτροπής Βελτίωσης Τιμολογίων, Γεν. Δ/ντης Συγκοινωνιακών Έργων ΥΠΥΜΕΔΙ
- 10:50 – 11:20 *«Λειτουργικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου νέου Συστήματος Αναλύσεων Τιμών»*
Δ. Τουλιάτος, Τεχνικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΜΠ
- 11:20 – 11:35 *«Επιχειρησιακό Πλάνο Ανάπτυξης Παρατηρητηρίου Τιμών Συντελεστών Παραγωγής Δημοσίων Έργων»*
Μ. Ροδάκης, Εταίρος Ernst and Young
- 11:35 – 11:50 *«Σύνταξη και θεσμοθέτηση των Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (Ε.ΤΕ.Π.) και αναλυτικών Τιμολογίων όλων των κατηγοριών κατασκευών στην Ελλάδα»*
Γ. Κοντορούπης, Δρ ΜΗΜ, Πρόεδρος ΙΟΚ, τ. Καθηγητής ΕΜΠ
Ελ. Δημοπούλου, ΗΜ, Δ/ντρια Τεχνικών Υπηρεσιών ΙΟΚ,
- 11:50 – 12:05 *«Σύστημα αναλύσεων τιμών για τον προϋπολογισμό και την αναθεώρηση τιμών δημοσίων έργων – Ο ρόλος της Δημόσιας Διοίκησης και του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων»*
Π. Κατίκας, ΑΜ, τ. Πρόεδρος και μέλος του ΔΣ ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ
- 12:05 – 12:20 *«Εξέλιξη του συστήματος αναλύσεων τιμών των έργων και ο ρόλος των μελετητών»*
Γ. Κάζος, ΠΜ, Αντιπρόεδρος του ΣΕΓΜ
- 12:20 – 12:35 Ερωτήσεις – συζήτηση
- 12:35 – 12:50 Διάλειμμα
- Συζήτηση Στρογγυλής Τράπεζας**
- 12:50 – 14:00 **Συντονιστής: Γ. Καραλής**, Δημοσιογράφος
Συμμετέχοντες
Κ. Μακέδος, Μέλος ΔΕ ΤΕΕ
Αν. Μητσιακούδης, Προϊστ. 2ης Δ/σης Κλαδ. Βιομ/κής Πολιτικής ΥΠΙΑΑΝ
Ευαγ. Μελαγράκης, Αναπλ. Δ/ντής Τυποποίησης του ΕΛΟΤ
Κ. Καλέργης, Μέλος Δ.Σ. ΣΕΓΜ
Κ. Αλεξόπουλος, Πρόεδρος ΣΜΕ
- 14:00 – 14:15 Συμπεράσματα

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΤΕΕ)
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΣΑΤΕ)
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΤΑΞΕΩΝ (ΣΤΕΑΤ)
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΕΔΜΗΕΔΕ)**

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α   Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Η Σ

**"Ανάπτυξη νέου Συστήματος Αναλύσεων τιμών για τον
Προϋπολογισμό και την Αναθεώρηση Τιμών Δημοσίων Έργων και
Σύσταση Παρατηρητηρίου Τιμών Συντελεστών Παραγωγής
Τεχνικών Έργων"**

**Αίθουσα Εκδηλώσεων ΤΕΕ
Δευτέρα 26 Μαρτίου 2012
(Ωρα Έναρξης 09:30')**

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΕΕ: ΧΡ. ΣΠΙΡΤΖΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΑΤΕ: Γ. ΒΛΑΧΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΤΕΑΤ: ΝΤ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΔΜΗΕΔΕ: ΕΥΣΤ. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ**

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: ΑΘ. ΜΠΟΥΜΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ**

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Εκ μέρους του Τεχνικού Επιμελητηρίου και των εργοληπτικών οργανώσεων που συνδιοργανώνουν τη σημερινή Ημερίδα, το θέμα είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον. Παρευρίσκονται και θα συμμετέχουν και με εισηγήσεις εκπρόσωποι και μελετητών πέραν των εργοληπτικών ενώσεων και του Τεχνικού Επιμελητηρίου και οι μελετητές και η ΕΜΔΥΔΑΣ και το Υπουργείο ΥΠΥΜΕΔΙ και το ΙΟΚ και επίσης θα συμμετέχουν και στο στρογγυλό τραπέζι στελέχη από το Υπουργείο Ανάπτυξης και από τον ΕΛΟΤ.

Άρα όλο το φάσμα, πετύχαμε τον στόχο μας από αυτή την άποψη, δηλαδή η προσπάθεια ήταν να συμμετέχουν όλοι οι συντελεστές παραγωγής των δημοσίων έργων και ιδιαίτερα σ' αυτό το ευαίσθητο θέμα των αναλυτικών τιμολογίων, που είναι σε άμεση συνάρτηση με τους προϋπολογισμούς και κατά συνέπεια με ό,τι συνεπάγεται τις διαδικασίες ανάδειξης του μειοδότη στα έργα και επέκεινα.

Θα έχουμε την ευκαιρία σιγά-σιγά, θα έρθουν και οι άλλοι συνάδελφοι, γιατί λείπουν κάποιοι και εκπρόσωποι φορέων για τον χαιρετισμό και για την εισήγηση, μπορούμε όμως να ξεκινήσουμε και αμέσως να δώσουμε τον λόγο για τον πρώτο χαιρετισμό στον κ. Βλάχο, γιατί ο κ. Κουβαράς δεν μπορεί να έρθει, υπάρχει κώλυμα, και ο Χρήστος ο Σπίρτζης που είναι πρώτος θα έρθει σε λίγο.

Κος ΒΛΑΧΟΣ:

Καλημέρα σε όλους. Καταλάβατε, σαν αναπληρωματικός ανεβαίνω, των κυρίων Προέδρων που προανέφερε. Επί της ουσίας έχω να πω ότι εδώ και 7 χρόνια κάνουμε μια προσπάθεια σαν Σύνδεσμος, σαν ΣΑΤΕ, να υιοθετηθεί κάποτε στη χώρα μας ένα σύστημα τιμολόγησης, ανάλυσης τιμών των εργασιών των δημοσίων έργων, προδιαγραφών και αναθεώρησης, συμβατό με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα. Δεν θα πω τη λέξη αντιγραφή γιατί είναι κακή, αλλά εν πάση περιπτώσει να λύσουμε προβλήματα που έχουν λυθεί σε όλο τον Ευρωπαϊκό χώρο και τα οποία στην Ελλάδα δυστυχώς, κυρίως με ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας, αλλά και των συνδικαλιστικών ηγεσιών, παραμένουν άλυτα.

Έχουμε το φαινόμενο να έχουμε εργασίες με υψηλές τιμολογήσεις, εργασίες με πολύ χαμηλές τιμολογήσεις, τιμές οι οποίες μερικές φορές δεν επιτρέπουν να μουν τα προϊόντα που έχουν τις σωστές προδιαγραφές και σε μερικές περιπτώσεις όλα αυτά να ανατρέπουν και το αντικείμενο της σύμβασης και να δημιουργείται η εικόνα η οποία πολλές φορές είναι ατεκμηρίωτη, μερικές όμως είναι και πραγματική, ότι τα έργα στην Ελλάδα κοστίζουν πάρα πολύ, ότι ένας δρόμος στην Ελλάδα κοστίζει δύο ή τρεις φορές παραπάνω απ' ό,τι στην Ισπανία.

Όλα αυτά στηρίζονται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει ένας σωστός τρόπος τιμολόγησης και προδιαγραφών των έργων. Αυτή την προσπάθεια συνεχίζουμε. Έχει μπει σε καλό δρόμο. Συμμετέχουν σχεδόν όλες οι εργοληπτικές οργανώσεις, το Τεχνικό Επιμελητήριο μας στηρίζει, θεωρούμε ότι θα αξιοποιηθεί και η εμπειρία και η ύπαρξη του ΙΟΚ το οποίο κρατιέται από τις ηγεσίες του Υπουργείου Υποδομών, πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ, περίπου 6 χρόνια στην κατάψυξη, 7, και εν πάση περιπτώσει δεν έχει αφεθεί να εκπληρώσει τον πραγματικό του ρόλο, τον ρόλο για τον οποίον συστάθηκε και λειτουργεί.

Ευχαριστώ πολύ και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Στη συνέχεια χαιρετισμό θα απευθύνει ο κύριος Λουκάτος, Πρόεδρος ΣΕΓΜ.

Κος ΛΟΥΚΑΤΟΣ:

Καλημέρα και από μένα. Από την σκοπιά του μελετητικού κόσμου, του Συνδέσμου Μελετητικών Εταιρειών – Γραφείων Μελετών, η συνάντηση εργασίας η σημερινή, η δουλειά που έχει προηγηθεί, αλλά και η δουλειά που θα ακολουθήσει, θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικές και μάλιστα σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο.

Είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία μας και νομίζω ότι έχει αρχίσει να γίνεται περισσότερο από κοινός τόπος ότι στην προσπάθεια ανόρθωσης της οικονομίας ο τομέας των έργων μπορεί να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο.

Δεν το λέμε εμείς, το λένε άνθρωποι πολύ πιο έγκυροι από τις οργανώσεις που εκπροσωπούνται σήμερα εδώ, το λέει ο οικονομικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού, ο κ. Χαρδούβελης, το λέει ο κ. Στουρνάρας από το ΙΟΒΕ.

Ο τομέας των έργων έχει διαδραματίσει έναν πολύ σημαντικό ρόλο στο παρελθόν στην Ελλάδα, όμως οφείλουμε να ομολογήσουμε όλοι οι εμπλεκόμενοι ότι στο μυαλό του μέσου πολίτη είναι συνδεδεμένος και με πάρα πολλά προβλήματα.

Ανέφερε και ο κ. Βλάχος κάποια από αυτά και μάλιστα μέσα στην κρίση πάρα πολύ μεγάλο μέρος της κοινωνίας μας θεωρεί όλους όσους εμπλεκόμαστε στην παραγωγή των έργων ως κομμάτι της κρίσης. Οι λέξεις διαπλοκή, διαφθορά, κακοτεχνίες, αστοχίες, υπερτιμολογήσεις, όλες αυτές, είναι στην ημερήσια διάταξη και σκοτεινιάζουν την εικόνα, την εικόνα δηλαδή της δυνατότητας που έχει η βιομηχανία αυτή, κατά τον Αγγλοσαξονικό όρο του Industry, να συμβάλλει ακόμα περισσότερο σε μία νέα αναπτυξιακή προσπάθεια για τη χώρα.

Επομένως πρωτοβουλίες που συντελούν στον εξορθολογισμό της παραγωγής και της διαχείρισης των έργων, όπως είναι η προσπάθεια για ανάλυση τιμών και για δημιουργία παρατηρητηρίου τιμών, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορούν να έχουν.

Από τη σκοπιά των μελετητών, χωρίς να θέλουμε να χαθεί η ευθύνη και ο ρόλος του μελετητή στον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, άρα και στην κοστολόγηση του έργου, για άλλη μία φορά λέμε ότι την προσπάθεια αυτή τη βλέπουμε θετικά και με χαρά συμμετέχουμε και στη σημερινή εκδήλωση αλλά και στις προσπάθειες που θ' ακολουθήσουν.

Νομίζω ότι όλες οι εργοδοτικές οργανώσεις μαζί με τον επιστημονικό και τον τεχνικό κόσμο που δραστηριοποιούνται στον τομέα των έργων πρέπει με ένα αίσθημα κοινωνικής ευθύνης να σταθούμε αυτή τη δύσκολη περίοδο και να συμβάλουμε όλοι ώστε να περάσουμε σε μία νέα σφαίρα, σε μία νέα περίοδο για την παραγωγή των έργων.

Από τη σκοπιά μας, από τη σκοπιά των μελετητών αναγνωρίζουμε ότι ο ρόλος μας, όπως γίνεται στην Ευρώπη και διεθνώς, πρέπει να είναι πιο ολιστικός και πιο υπεύθυνος.

Με αυτή τη βάση, με αυτή την προσέγγιση πιστεύω ότι μπορούμε να βρούμε κοινή γλώσσα, κοινή αντίληψη με όλους τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους, έτσι ώστε τελικά να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της νέας εποχής, απαιτήσεις που ζητούν μία ολοένα μεγαλύτερη ευθύνη του ιδιωτικού τομέα στην παραγωγή της ανάπτυξης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Επόμενος για να χαιρετίσει είναι ο Πρόεδρος του ΣΜΕ ο κ. Αλεξόπουλος. Δεν έχει έρθει, άρα προχωράμε κατ' ευθείαν στις εισηγήσεις. Πρώτος θα μιλήσει ο κ. Βράϊλας, Αντιπρόεδρος ΣΑΤΕ εκ μέρους και της ΣΤΕΑΤ, "Το σύντομο ιστορικό απόφασης των εργοληπτικών οργανώσεων – Αναγκαιότητα δράσης".

Κος ΒΡΑΪΛΑΣ:

Καλημέρα σας. Σας καλωσορίζω κι εγώ στην Ημερίδα μας, στην συνδιοργάνωση μαζί με το Τεχνικό Επιμελητήριο και των εργοληπτικών οργανώσεων.

Εγώ θα κάνω ένα σύντομο ιστορικό προετοιμάζοντας το έδαφος για την πιο ενδιαφέρουσα παρουσίαση αυτών που έχουν γίνει. Απλώς λίγο για να θυμίσουμε πώς φθάσαμε μέχρι εδώ, θα μιλήσουμε για μια δεκαετία που χάθηκε και ελπίζω να μη χαθεί ούτε ένας χρόνος ακόμα, ούτε ένας μήνας.

Μιλάμε για τη δεκαετία 2002 – 2012. Πώς ξεκίνησαν τα πράγματα: Το 2002 τον Αύγουστο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωστοποιήθηκε το πρόγραμμα δράσης του τέως ΥΠΕΧΩΔΕ για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, το περίφημο Action Plan.

Τον Οκτώβριο του 2002 συγκροτήθηκε η ομάδα διοίκησης έργου για τον συντονισμό και τη διοίκηση της υλοποίησης του προγράμματος, για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων της χώρας. Ήταν απαίτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τότε, δόθηκε η χρηματοδότηση και ξεκίνησε αυτή η προσπάθεια.

Ανάμεσα σε αυτά τα οποία ζητήθηκαν τότε ήταν η σύνταξη πρότυπων εθνικών προδιαγραφών, οι οποίες, ειρήσθω εν παρόδω, μέχρι και σήμερα δεν έχουν τεθεί σε ισχύ. Αναμένεται εντός των επομένων ημερών, μηνών. Να σας διαβάσω μερικά αποσπάσματα από τον Αύγουστο του 2002, από το επίσημο κείμενο του τέως ΥΠΕΧΩΔΕ που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ποιες ήταν οι δράσεις του προγράμματος εκσυγχρονισμού τότε, του συστήματος παραγωγής. Το πρώτο κεφάλαιο ήταν "Τεχνικές προδιαγραφές". Τί έλεγε αυτό: Η ύπαρξη πλήρων και εκσυγχρονισμένων προτύπων τεχνικών προδιαγραφών (ΠΤΠ) για όλους τους τομείς των δημοσίων έργων αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος παραγωγής τους σε όλο τον κύκλο μελέτη, παραγωγή, λειτουργία, συντήρηση.

Οι διαθέσιμες σήμερα, και μιλάμε για το 2002, τεχνικές προδιαγραφές παρουσιάζουν σημαντικά μειονεκτήματα. Δεν καλύπτουν το σύνολο των τεχνικών αντικειμένων των δημοσίων έργων, σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει πολλαπλότητα τεχνικών προδιαγραφών για το ίδιο επί μέρους τεχνικό αντικείμενο, με αποτέλεσμα δημιουργία σύγχυσης από τη χρησιμοποίηση διαφορετικών προδιαγραφών από διάφορους φορείς υλοποίησης έργων.

Οι προδιαγραφές δεν είναι σύγχρονες, δεν αναφέρονται στις μεθόδους και μέσα παραγωγής των τεχνικών έργων που χρησιμοποιούνται σήμερα – το 2002.

Δεν συνδέονται μονοσήμαντα με τα αντίστοιχα άρθρα τιμολογίου και τις αναλύσεις τιμών. Και τέλος, δεν είναι εναρμονισμένες με τα ισχύοντα, υποχρεωτικά όμως, για τις συμβάσεις δημοσίων έργων, Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Όλες αυτές οι διαπιστώσεις ισχύουν και σήμερα.

Το δεύτερο που έλεγαν τα αποσπάσματα από το επίσημο κείμενο είναι σχετικά με το σύστημα προσδιορισμού κόστους.

Τί έλεγε αυτό: Η εκτίμηση του κόστους των δημοσίων έργων είναι από τα βασικότερα στοιχεία ενός προγράμματος έργων. Παράλληλα, η τιμολόγηση ενός έργου αποτελεί ένα από τα βασικότερα στοιχεία των τευχών δημοπράτησης.

Συνεπώς η ύπαρξη ενός ενιαίου και συγχρόνου συστήματος εκτίμησης του συνολικού κόστους τιμολόγησης των επί μέρους εργασιών και στατιστικής παρακολούθησης του κόστους των δημοσίων έργων αποτελεί κύριο στοιχείο του πλαισίου παραγωγής δημοσίων έργων.

Για την ανάπτυξη του συστήματος είναι απαραίτητα και προβλέπεται να υλοποιηθούν – τότε, το 2002 – τα ακόλουθα:

Κανονισμός για τη σύνταξη του συστήματος κοστολόγησης. Κατάλογος και στοιχεία λειτουργίας μηχανημάτων τεχνικών έργων. Κατάλογος ειδικοτήτων και στοιχεία εργασίας προσωπικού υλοποίησης τεχνικών έργων και συγκέντρωση δεδομένων τυπικών αποδόσεων μηχανημάτων και προσωπικού τεχνικών έργων.

Καμία προϋπόθεση από όλες αυτές δεν ολοκληρώθηκε. Το αίτημα παραμένει μέχρι και σήμερα.

Φθάνουμε από το 2002, επόμενο σημαντικό βήμα είναι το 2004. Έχουμε τον περίφημο νόμο 3263 του Υπουργού κ. Σουφλιά περί μειοδοτικού συστήματος ανάθεσης των δημοσίων έργων και άλλες διατάξεις.

Εκεί στο άρθρο 8 καθιερώνουν τα περίφημα ενιαία τιμολόγια. Λίγο μετά, τον Οκτώβριο του 2004, εγκρίνονται τα πρώτα ενιαία τιμολόγια εργασιών δημοπράτησης δημοσίων έργων για οδοποιΐα, υδραυλικά, λιμενικά και πράσινα.

Επίσης να πούμε ότι τον Οκτώβριο εγκρίθηκαν πρότυπα ΤΕΧΝΙ-ΤΣΥ, Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων, τα οποία ισχύουν μέχρι σήμερα χωρίς ποτέ να έχουν εναρμονιστεί ούτε με τα ΝΕΤ, ούτε με τις ΠΕΤΕΠ ούτε με τις ΕΤΕΠ.

Τί έχουμε όλα αυτά τα χρόνια από το 2004 και μετά; Διάφορες Επιτροπές της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων. Βελτιώνουμε, αναπροσαρμόζουμε, τροποποιούμε τα ΝΕΤ, αυθαίρετα.

Τότε ο κ. Σουφλιάς είχε εξηγήσει ότι τα τιμολόγια αυτά τα ΝΕΤ είναι απολύτως σύγχρονα στην κοστολόγηση των έργων, έχουν λάβει υπόψη τους τις χρήσεις σύγχρονων μηχανημάτων και υλικών και σύγχρονες διεθνείς προδιαγραφές, καλύπτουν τομείς στους οποίους δεν υπάρχουν Ελληνικές προδιαγραφές και βελτιώνουν τις Ελληνικές προδιαγραφές όπου είναι απηρχαιωμένες.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό τους, είπε, είναι ότι περιορίζουν στο ελάχιστο τις διαφωνίες μεταξύ αναδόχου και κυρίου του έργου αξιοποιώντας την εμπειρία των υπηρεσιών από παρόμοιες καταστάσεις που είχαν προκύψει στα έργα κατά την τελευταία δεκαπενταετία.

Νομίζω ότι όλοι ξέρουμε αν αυτό επιβεβαιώθηκε.

Σημασία έχει ότι μέχρι σήμερα παραμένουν σε ισχύ όμως οι παλιές αναλύσεις τιμών μόνο για την αναθεώρηση των συμβατικών τιμών, γιατί τα ΝΕΤ παραμένουν σε ισχύ.

Εδώ πάλι να πούμε ότι ακόμα αναμένεται η έκδοση των υπουργικών αποφάσεων για τις ΕΤΕΠ, αλλά και τα νέα ΝΕΤ του 2012, για τα οποία θα σας μιλήσουν άλλοι ομιλητές λίγο αργότερα.

Τί κάνανε οι εργοληπτικές οργανώσεις σ' αυτό το διάστημα: Αμέσως μετά την ψήφιση του νόμου Σουφλιά ο ΣΑΤΕ οργάνωσε Ημερίδα τον Ιούνιο του 2005, αποστολή, να δει τί γίνεται, ποιο είναι το Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι σ' αυτόν τον τομέα. Οργάνωσε αποστολή στην Αυστρία, στη Βιέννη και στη Γερμανία, στη Δρέσδη, για να γίνει επισκόπηση των εφαρμοζομένων συστημάτων τυποποιημένων άρθρων και αναλυτικών τιμολογίων.

Έγινε ένα πιλοτικό έργο στη Δρέσδη με χρηματοδότηση του ΣΑΤΕ για να διερευνηθεί η δυνατότητα μεταφοράς και αυτόματης μεταγλώττισης στα Ελληνικά του Γερμανικού συστήματος τυποποιημένων άρθρων τιμολογίων.

Τέλος, τον Φεβρουάριο του 2006 έγινε από τον ΣΑΤΕ μία Ημερίδα με χρηματοδότηση του ΣΑΤΕ και του ΤΕΕ με θέμα: Πρακτικές τιμολόγησης και κοστολόγησης τεχνικών έργων.

Συστήθηκε μία ομάδα εργασίας από το ΤΕΕ, ομάδα εργασίας τιμολόγησης και κοστολόγησης τεχνικών έργων, γράφτηκε ένα μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ των κλαδικών φορέων που συμμετέχουν στην ομάδα εργασίας του ΤΕΕ, του ΣΑΤΕ, ΤΣΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΕΓΜ, ΣΜΕ, ΙΟΚ, ΕΛΟΤ.

Δυστυχώς η προσπάθεια έπεσε στο κενό.

Οι εργοληπτικές οργανώσεις συνεχίσανε να πιέζουν για την κατάργηση των τιμολογίων Σουφλιά, όπως λεγόντουσαν.

Το 2008 συστήνεται η περίφημη Επιτροπή Αγγέλη για να βρεθεί ένας τρόπος να επικαιροποιείται και να υπολογίζεται η αναθεώρηση στα τιμολόγια τα ΝΕΤ.

Οι εργοληπτικές οργανώσεις στη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής Αγγέλη έστειλαν κοινή επιστολή, όλες οι εργοληπτικές οργανώσεις, αυτό έχει σημασία, γιατί ξέρετε ότι δυστυχώς υπάρχει διάσπαση στον κλάδο, αλλά σε ορισμένα σημεία νομίζω ότι όλοι μπορούμε να συμφωνήσουμε, σχετικά με τις θέσεις των εργοληπτικών οργανώσεων για την επικαιροποίηση.

Εκεί ζητούσαμε τον εκσυγχρονισμό των αναλύσεων των τιμών που χρησιμοποιούνται για το υπολογισμό της αναθεώρησης, ώστε να αποτυπώνουν τον σημερινό βαθμό εκμηχάνισης των έργων και την πραγματική συμμετοχή της εργατικής δαπάνης στο κόστος των έργων.

Αυτό είναι επίκαιρο σήμερα, διότι όπως ξέρετε η εργατική δαπάνη με βάση τις παλιές αναλύσεις τιμών συμμετέχει δυσανάλογα στα άρθρα, με αποτέλεσμα τώρα που μειώνεται η εργατική δαπάνη, έχουμε ξαφνικά αναθεωρήσεις αρνητικές, πράγμα που είναι προφανές.

Τον Ιούλιο τελειώνει η Επιτροπή Αγγέλη τις εργασίες της, υιοθετείται η πρόταση των οργανώσεων, μάλιστα γράφεται και στην απόφαση της Επιτροπής: Τα λοιπά μέλη της Επιτροπής έκριναν ομοφώνως ως κατ' αρχήν θετική και προς τη σωστή κατεύθυνση την πρόταση των εργοληπτικών οργανώσεων και αναμένουν την παρουσίαση των νέων εκσυγχρονισμένων αναλύσεων τιμών, τις οποίες θα επεξεργαστούν οι οργανώσεις.

Ύστερα από αυτή την προτροπή οι 4 Σύνδεσμοι εργολάβων, ο ΣΑΤΕ, ΣΤΕΑΤ, ΠΕΣΕΔΕ και ΠΕΔΜΗΕΔΕ ανέθεσαν το πιλοτικό έργο, που θα σας παρουσιάσουμε σήμερα τα αποτελέσματά του, που επικαλέστηκε νέο σύστημα αναθεώρησης τιμών με βάση σύγχρονες αναλύσεις τιμών.

Αυτή η εργασία κράτησε δύο χρόνια, από τον 10ο [μήνα] του 2009 μέχρι τον 10ο του 2011. Ανέθεσαν στο γραφείο του κ. Τουλιάτου και στην ACE Hellas για τη μηχανογράφηση του συστήματος, διότι όπως θα δείτε, είναι όλο διαδικτυακό, γρήγορο, εύκολο στην προσπέλαση και μέσα από αυτή την εργασία, η οποία, όπως είπαμε, ολοκληρώθηκε ήδη και θα σας παρουσιαστεί, ανεδείχθη η αναγκαιότητα παρατηρητηρίου τιμών για την αναβάθμιση του τρόπου διαπίστωσης των βασικών τιμών των υλικών.

Κάτω από την πίεση των εργοληπτικών οργανώσεων ο κ. Ρέππας τον Αύγουστο του 2010 συνέστησε άλλη μία Επιτροπή στην οποία όμως αυτή τη φορά συμμετείχαν όλοι οι εκπρόσωποι που είχαν σχέση με τους συντελεστές παραγωγής δημοσίων έργων, δηλαδή ήταν εκπρόσωποι των μελετητών, εκπρόσωποι όλων των Διευθύνσεων του Υπουργείου, εκπρόσωποι των εργοληπτικών οργανώσεων, εκπρόσωπος του ΙΟΚ και εμπειρογνώμονες.

Ο τίτλος αυτής της Επιτροπής ήταν "Διαρκής παρακολούθηση και βελτίωση τροποποίησης του συστήματος τιμολόγησης και αναθεώρησης τιμών των εργασιών των δημοσίων έργων".

Είχε εντολή αυτή η Επιτροπή μέσα σε 4 μήνες να ετοιμάσει μία πρόταση-πλαίσιο. Αυτή πράγματι έγινε και ομόφωνα, βλέπετε εδώ τις υπογραφές, διαπιστώθηκε η ανάγκη παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων.

Υπεβλήθη αυτή η πρόταση στην πολιτική ηγεσία του ΥπΥΜΕΔΙ τον Δεκέμβριο του 2010, ομόφωνα.

Δεν μείναμε με σταυρωμένα τα χέρια. Επειδή βλέπαμε ότι δεν προχωρούσε το πράγμα αρκετά γρήγορα, οι εργοληπτικές οργανώσεις πάλι ανέλαβαν πρωτοβουλία και με δικιά τους χρηματοδότηση ανέθεσαν στην Ernst & Young, διεθνή οίκο αναγνωρισμένο, να φτιάξει ένα business plan, επιχειρησιακό σχέδιο ελληνιστί, ανάπτυξης ενός παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων.

Αυτό έχει ολοκληρωθεί τώρα. Επιβεβαιώνει την εφικτότητα και τη βιωσιμότητα του σχεδίου.

Κλείνοντας να πω δύο-τρία πράγματα. Αποφασίσαμε οι εργοληπτικές οργανώσεις να χρηματοδοτήσουν τις δαπανηρές δράσεις που σήμερα παρουσιάζονται σε βάρος των εισφορών των μελών μας, θεωρώντας ότι η πρόταση η ομόφωνη από 29.12.2010 της Επιτροπής της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, παρακολούθησης και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης έργων, αποτελεί τον μοναδικό μέχρι σήμερα έγκυρο και κοινά αποδεκτό οδικό χάρτη, βάσει του οποίου δύναται να δομηθεί ένα αξιόπιστο, επιστημονικά αμερόληπτο και καθολικά αποδεκτό σύστημα τιμολόγησης των τεχνικών έργων στη χώρα.

Είναι απόλυτα συμβατό με τις δεσμεύσεις του προγράμματος δράσης του τέως ΥΠΕΧΩΔΕ action plan του 2002 που παραμένει μέχρι και σήμερα ανολοκλήρωτο.

Η υιοθέτηση της μεθοδολογίας και τυποποίησης, που θα την δείτε αργότερα, που προτείνεται από τις εργοληπτικές οργανώσεις στα πλαίσια του πιλοτικού έργου για την ανάπτυξη νέου συστήματος αναλύσεως τιμών που χρηματοδότησαν οι εργοληπτικές οργανώσεις και που παρουσιάζουμε σήμερα, που βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές πρακτικές, αλλά και η προτεινόμενη αξιοποίηση του διαδικτύου, πολύ σημαντικό αυτό, και της

Ευρωπαϊκής εμπειρίας αποτελούν αναγκαία και ικανή συνθήκη για την περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος.

Παράλληλα όμως με τη σύσταση ενός παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων, το επιχειρησιακό πλάνο του οποίου θα παρουσιάσει αργότερα η Ernst & Young, το οποίο εκπονήθηκε από έγκριτο συμβουλευτικό οίκο διεθνώς αναγνωρισμένο με χρηματοδότηση, όπως είπα, των εργοληπτικών οργανώσεων.

Με βάση την πρόταση-πλαίσιο της Επιτροπής Μακρή, αυτό ήταν ομόφωνο, το παρατηρητήριο συντελεστών οφείλει να λειτουργεί ανταποδοτικά, χωρίς καμία επιβάρυνση αλλά και εξάρτηση από τον κρατικό προϋπολογισμό στο πλαίσιο μιας βιώσιμης, ανεξάρτητης, μη κυβερνητικής, μη κερδοσκοπικής, πολυσυμμετοχικής, κλαδικής δομής, όπως άλλωστε συμβαίνει σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Ο μηχανισμός που προτείνεται μέσα από το παρατηρητήριο καλύπτει την επιτακτική ανάγκη αναβάθμισης, χωρίς κρατική επιβάρυνση, της λειτουργίας και της εγκυρότητας της Επιτροπής διαπίστωσης τιμών δημοσίων έργων και της αρμόδιας υπηρεσίας που σήμερα λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων.

Μέχρι και σήμερα με το ισχύον νομικό πλαίσιο η εν λόγω Επιτροπή και η αρμόδια Διεύθυνση συνεχίζουν να έχουν στην απόλυτη δικαιοδοσία τους τη διαπίστωση κατά την κρίση τους των μέσων βασικών τιμών ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων, χωρίς ωστόσο να διαθέτουν τις απαιτούμενες προς τούτο διαδικασίες, μέσα και στελέχωση.

Και πάμε στα πολύ πρόσφατα. Στις 14.3.2012, δηλαδή πριν από 10 μέρες περίπου, διατυπώθηκε το ενιαίο αίτημα του κλάδου προς τη νέα πολιτική ηγεσία, το ΥπΥΜΕΔΙ, για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος τιμολόγησης των δημοσίων έργων.

Αυτή είναι η επιστολή μας, η οποία είναι από όλες τις εργοληπτικές οργανώσεις και καταλήγει: Κύριε Υπουργέ, η πρότασή μας συνιστά μια άμεσα εφαρμόσιμη και υλοποιήσιμη ριζική αναμόρφωση ενός πεπαλαιωμένου και αναξιόπιστου μηχανισμού διαμόρφωσης του προϋπολογισμού των έργων, αποτύπωσης των τιμών των κατασκευαστικών εργασιών και των συντελεστών παραγωγής των τεχνικών έργων. Το μόνο που απαιτείται είναι η πολιτική απόφαση υιοθέτησής της, την οποία και σας ζητούμε να λάβετε.

Επειδή λοιπόν η πρότασή μας αποτελεί μια άμεσα εφαρμόσιμη και υλοποιήσιμη ριζική αναμόρφωση ενός πεπαλαιωμένου και αναξιόπιστου μηχανισμού που λειτουργεί μέχρι σήμερα και διαμορφώνει προϋπολογισμούς έργων, αποτυπώνει τις τιμές των συντελεστών παραγωγής των τεχνικών έργων και την τιμολόγηση των κατασκευαστικών εργασιών, τί ζητάμε:

Ζητάμε από τα συναρμόδια Υπουργεία – δεν είναι μόνο το Υπουργείο Δημοσίων Έργων – την υιοθέτηση και την προώθηση στο πλαίσιο των προβλεπομένων από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασιών και εξουσιοδοτήσεων των απαιτούμενων νομοθετικών ρυθμίσεων για:

1. Τη θεσμική κατοχύρωση του προτεινόμενου παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων, έτσι ώστε αυτό να αναλάβει την ανάπτυξη και διαρκή ενημέρωση του νέου συστήματος προϋπολογισμού τιμολόγησης, ανάλυσης, αναθεώρησης και αποτύπωσης της δαπάνης κατασκευής των τεχνικών έργων, σε συνδυασμό με τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές ως μία βιώσιμη, ανεξάρτητη, μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική, πολυσυμμετοχική, κλαδική δομή.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

2. Τί ζητάμε μεταβατικά: Μεταβατικά ζητάμε την άμεση συμπλήρωση των ενιαίων τιμολογίων, τα NET του 2012 που ετοιμάζονται να βγουν, με αντίστοιχες αναλύσεις τιμών, διότι τα NET είναι αυθαίρετες οι τιμές. Ζητάμε να γίνουν αντίστοιχες αναλύσεις τιμών σύμφωνα με την προτεινόμενη μεθοδολογία από τις εργοληπτικές οργανώσεις, κατ' αρχήν για τα NET οδοποιΐας εντός τριών μηνών, διότι είμαστε έτοιμοι, από τη σχετική απόφαση και σταδιακά για τις λοιπές κατηγορίες έργων.

3. Ζητάμε θεσμική κατοχύρωση της σύνταξης του προϋπολογισμού των δημοσίων έργων με βάση αναλύσεις τιμών που θα προκύψουν κατά τα ανωτέρω από τη μεταβατική εφαρμογή και από το παρατηρητήριο με έναρξη εφαρμογής το αργότερο 6 μήνες από τη συγκρότηση του παρατηρητηρίου.

Ζητάμε στο τέλος του χρόνου οι προϋπολογισμοί όλων των δημοσίων έργων να συντάσσονται με βάση αναλύσεις τιμών.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Ευχαριστούμε τον κ. Βράιλα. Εμπεριστατωμένο ιστορικό. Και σε συνέχεια ο συνάδελφος Τριαντάφυλλος Κατινιώτης από τη μεριά της Επιτροπής βελτίωσης των τιμολογίων. Ο κ. Μακρής δεν μπόρεσε να έρθει.

Κος ΚΑΤΙΝΙΩΤΗΣ:

Καλημέρα σε όλους. Θα διαβάσουμε ένα κείμενο από τον κ. Μακρής, ο οποίος είναι εκτός Αθηνών, για την υφιστάμενη κατάσταση του συστήματος.

1. Συγκρότηση Επιτροπής. Τον Αύγουστο του 2010 συγκροτήθηκε με απόφαση του Υπουργού ΥΠΥΜΕΔΙ Επιτροπή διαρκούς παρακολούθησης και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης των έργων. Η λήξη των εργασιών της Επιτροπής ορίστηκε 31.12.2012.

2. Σκοπός της Επιτροπής η διαρκής παρακολούθηση και βελτίωση του συστήματος τιμολόγησης των δημοσίων έργων, με έργο την μελέτη και υποβολή προτάσεων για την βελτίωση τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης και αναθεώρησης τιμών εργασιών δημοσίων έργων.

Η αναθεώρηση των ενιαίων τιμολογίων ΥΔΡ.ΛΙΜ(;) πρασίνου οικοδομικών και οδοποιΐας ανά έτος, η αναπροσαρμογή των, όπου αυτή απαιτείται.

3. Ο τρόπος εργασίας, από τη σύσταση της Επιτροπής συνεδριάζει σε ολομέλεια ανά δύο εβδομάδες περίπου ενώ ο πυρήνας της, δηλαδή ο συντονιστής και τα μέλη της, με αύξοντα αριθμό 813, φαίνεται αυτό στο CD που έχουμε προσκομίσει ποια είναι τα μέλη, επικοινωνούν, ανταλλάσσουν mail ή πραγματοποιούν συναντήσεις στο μεταξύ διάστημα για την επεξεργασία στοιχείων και προτάσεων προς συζήτηση στην ολομέλεια.

Η Επιτροπή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ενήργησε στο πρώτο στάδιο λειτουργίας της ως εξής:

Ανέλυσε διεξοδικά το ισχύον σύστημα διαπίστωσης των βασικών τιμών, τιμολόγηση των έργων και αναθεώρηση των τιμών, τα προβλήματα που έχουν ανακύψει από την υιοθέτησή του από το 2004 μέχρι σήμερα καθώς και θέματα που αφορούν τη συμβατότητα του συστήματος ως προς τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις και τη διεθνή πρακτική και ως προς τις απαιτήσεις τεχνικής εναρμόνισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Επισκόπηση σε συστήματα και διαδικασίες τιμολόγησης και κοστολόγησης τεχνικών έργων που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες.

Ως προς τις βραχυπρόθεσμες δράσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών και βελτίωση του συστήματος τιμολόγησης των έργων και αναθεώρηση των προσφερόμενων τιμών.

Ανάλυση της αρμοδιότητας των φορέων και υπηρεσιών που σχετίζονται με θέματα που αφορούν το κόστος και την ποιότητα των έργων, προδιαγραφές, πρότυπα, τιμές υλικών, σήμανση CE κ.λπ..

Κατέγραψε τις αρχές στις οποίες πρέπει να βασιστεί η ανάπτυξη ενός νέου ολοκληρωμένου δυναμικού και εναρμονισμένου συστήματος προϋπολογισμού, τιμολόγησης και κοστολόγησης των έργων.

Ενημερώθηκε για το νέο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού των ωρομισθίων προσωπικού και μισθωμάτων μηχανημάτων και τυποποιημένων αναλύσεων τιμών σε συνδυασμό με μία νέα σειρά τυποποιημένων άρθρων τιμολογίου εργασιών, τα ΤΕ, που αναπτύσσεται από τις εργοληπτικές οργανώσεις με δική τους πρωτοβουλία και δαπάνη.

Γενικά για την επίτευξη του σκοπού της η Επιτροπή εξετάζει και αντίστοιχες πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διερευνά τις δυνατότητες μεταφοράς και προσαρμογής τους και αξιοποιεί τις δυνατότητες που παρέχονται από το διαδίκτυο για την πρόσβαση σε σχετικές βάσεις δεδομένων στην Ελλάδα και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Η πρόταση-πλαίσιο. Η Επιτροπή είχε υποχρέωση εντός 4 μηνών να υποβάλλει πρόταση-πλαίσιο για τη βελτίωση και τροποποίηση του συστήματος παρακολούθησης και αναθεώρησης τιμών εργασιών δημοσίων έργων.

Πράγματι τον Δεκέμβριο του 2010 υποβλήθηκε η πρόταση-πλαίσιο σύμφωνα με την οποία τέθηκαν ως πρωταρχικοί στόχοι η θεσμοθέτηση της χρήσης τυποποιημένων περιγραφικών τιμολογίων εργασιών (ΤΠΤΕ) και αντίστοιχων αναλύσεων τιμών, η θεσμοθέτηση οργάνων και διαδικασιών σύνταξης, εποπτείας και ελέγχου των εργασιών σύνταξης των νέων περιγραφικών τιμολογίων και των αντίστοιχων αναλύσεων τιμών και παρακολούθησης και διαρκούς ενημέρωσης του συστήματος τιμολόγησης των έργων.

Ως παράλληλος στόχος τέθηκε η συμπλήρωση, διόρθωση και ο συνδυασμός με τις υπό έγκριση ΕΤΕΠ των ισχυόντων περιγραφικών άρθρων τιμολογίων.

Επίσης σαν συμπληρωματικές ενέργειες προβλέφθηκαν η ανασκόπηση αρμοδιοτήτων διαφόρων υπηρεσιών και φορέων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων συναφών με το αντικείμενο και διατύπωση πρότασης συντονισμού και εναρμόνισής τους, πρόταση ριζικής αναμόρφωσης ... ΥΠΥΜΕΔΙ, η ανασκόπηση του τρόπου λειτουργίας της Επιτροπής διαπίστωσης τιμών δημοσίων έργων με πιθανή πρόταση αναβάθμισής της, η ανασκόπηση του τρόπου λειτουργίας της μηχανοργάνωσης των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας που υποστηρίζουν τις αναλύσεις τιμών και τις αναθεωρήσεις, πρόταση για πιθανή αναβάθμιση.

Η καθιέρωση δελτίου ταυτότητας έργου, επιτελική παρακολούθηση, η διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης κοινοτικών προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση των δράσεων.

Πάμε στη σημερινή φάση. Ολοκλήρωση μεταβατικού σταδίου. Ήδη ολοκληρώνεται το μεταβατικό στάδιο στα πλαίσια του οποίου προωθήθηκε η έγκριση εφαρμογής των πρώτων 440 περίπου ΕΤΕΠ με ταυτόχρονη διευθέτηση τυχόν περιπτώσεων ασυμβατότητας ΝΕΤ, ΕΤΕΠ, ΥΑΜΣΙ και με ενσωμάτωση των υποχρεώσεων συμμετοχής με τα εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Έγιναν βελτιώσεις διόρθωσης ορισμένων περιγραφικών άρθρων των ΝΕΤ για να αρθούν οι δυσλειτουργίες που έχουν εντοπιστεί ή αναφερθεί από τους χρήστες.

Έγινε διεύρυνση του θεματολογίου των ΝΕΤ και έγιναν διορθώσεις ορισμένων μη ρεαλιστικών τιμών του ΝΕΤ, προωθήθηκε νέα μεθοδολογία προσδιορισμού της δαπάνης των μεταφορών.

Επικαιροποιήθηκαν οι τιμές όλων των άρθρων που ήταν καθηλωμένες από το πρώτο τρίμηνο του 2008, προστέθηκαν ορισμένα άρθρα εργασιών που έλειπαν, αναμορφώθηκε εξ ολοκλήρου το τιμολόγιο ασφαλείας συστημάτων αναχαίτισης οχημάτων ύστερα από την υποχρεωτική εφαρμογή του προτύπου ΕΛΟΤ 1.13.17.

Δρομολογήθηκε η αντιμετώπιση του προβλήματος που είχε ανακύψει με την απολογιστική προμήθεια της ενσωματωμένης ασφάλτου αφ' ενός με την πρόθεση σχετικής νομοθετικής ρύθμισης στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου για τις απαλλοτριώσεις, την αναμόρφωση της νομοθεσίας για τις μεγαλύτερες για την κατασκευή των δημοσίων έργων και αφ' ετέρου με την δημιουργία άρθρων στα τιμολόγια των ΝΕΤ, ασφατικά, με ενσωματωμένη την άσφαλτο και την πρόβλεψη για την διαπίστωση της τιμής της ενσωματωμένης ασφάλτου με βάση τον μέσο όρο των ημερήσιων τιμών εκάστου τριμήνου που παρέχονται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος μεταβατικού σταδίου προωθήθηκαν ήδη για έγκριση από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου σε πρώτη φάση τα αναμορφωμένα τιμολόγια ΝΕΤ, ΟΔΟ ΛΙΜΝ, πρασίνου και των μηχανολογικών συγκοινωνιακών έργων, ενώ προσεχώς θα προωθηθεί προς ολοκλήρωση το αναμορφωμένο τιμολόγιο ΝΕΤ ΥΔ και αργότερα το ΝΕΤ ΙΚ.

Παράλληλα έχει εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του ΙΟΚ από το ΕΣΠΑ για την υλοποίηση προγράμματος δημιουργίας μόνιμων δομών, παρατηρητηρίου τιμών για την σύνταξη αναλύσεων τιμών και άρθρων τιμολογίων, για τη δημιουργία συστήματος προκοστολόγησης έργων, για τήρηση επίσημων καταλόγων πιστοποιημένων προϊόντων δομικών κατασκευών και για τη σύνταξη προσθέτων ΠΕΤΕΠ και στη συνέχεια ΤΕΠ.

Εννοείται ότι με τις προωθούμενες από το ΙΟΚ δράσεις θα ληφθούν υπόψη και θα αξιοποιηθούν τόσο η εργασία που έχει γίνει από πλευράς εργοληπτικών οργανώσεων για τις αναλύσεις τιμών και το παρατηρητήριο τιμών, όσο και οι προτάσεις της Επιτροπής τιμολογίων στην οποία, όπως είναι γνωστό, εκπροσωπούνται εκτός από τις Διευθύνσεις του Υπουργείου, και οι περισσότεροι εμπλεκόμενοι φορείς, εργοληπτικές οργανώσεις, μελετητές, ΙΟΚ, κ.λπ..

Αυτά. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Στη συνέχεια περνάμε στην εισήγηση "Λειτουργικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου νέου συστήματος αναλύσεως τιμών" με εισηγητή τον κ. Τουλιάτο, ο οποίος είναι τεχνικός σύμβουλος ΣΑΤΕ και επιστημονικός συνεργάτης στο ΕΜΠ.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Κος ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ:

Κυρίες και κύριοι, καλημέρα σας. Έχετε πάρει ένα CD στο οποίο περιέχεται η τευχοποιημένη τελευταία έκδοση της δουλειάς μας, δεν είναι όλη, και μέσα εκεί ήδη έχετε πάρα πολύ υλικό να δείτε και κυρίως το τεχνικό μέρος.

Σκοπός της παρουσίασης της σημερινής δεν είναι να μπω στις τεχνικές λεπτομέρειες. Θα θέλαμε πάρα πολύ χρόνο και έπειτα το ακροατήριο πιθανόν να ενδιαφέρεται γενικότερα για τον τρόπο που προσεγγίσαμε το θέμα.

Θα κάνω μια μικρή εισαγωγή για να βάλουμε κάποιες έννοιες, να μπορέσουμε να επικοινωνήσουμε μεταξύ μας. Το τεχνικό έργο ούτως ή άλλως και για να μελετηθεί και για να κοστολογηθεί, οφείλει να αναλυθεί εις τα εξ ων συντίθεται.

Αυτό καταλήγει σε μία ανάπτυξη των εργασιών που οφείλουν να γίνουν για να υλοποιηθεί το συνολικό έργο, τις οποίες λέμε άρθρα τιμολογίου – για να συνεννοούμαστε – και αυτές αποτελούν το αντικείμενο της συμβάσεως το οποίο εκτελεί στο τέλος ο ανάδοχος με δικά του μέσα ή μέσω εργολαβιών.

Υπάρχει λοιπόν μια πρώτη φάση που γίνεται από τον μελετητή και από την αναθέτουσα Αρχή που το λέμε εκτίμηση δαπάνης, τιμολόγηση του έργου, εδώ μπαίνει ο όρος τιμολόγηση, προϋπολογισμό μελέτης για τη δημοπράτηση του έργου.

Με βάση αυτά τα στοιχεία που είναι καθοδηγητικά για τους ενδιαφερόμενους, γίνεται περαιτέρω ανάλυση και διερεύνηση αυτών των αιτούμενων και των απαιτήσεων, προκειμένου να δοθεί μια προσφορά αξιόπιστη και προκειμένου οι υποψήφιοι να κοστολογήσουν τις εργασίες και να προϋπολογίσουν την προσφορά τους. Εδώ μπαίνει ο όρος κοστολόγηση εργασιών. Τιμολόγηση για την αναθέτουσα Αρχή και την υπηρεσία, κοστολόγηση για τους ενδιαφερόμενους και τον εργολάβο.

Σε κάθε περίπτωση υπάρχει ένας προϋπολογισμός μελέτης ή προσφοράς. Αν θέλουμε να έχουμε άρτια και εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του έργου χωρίς υπερβάσεις, οφείλουμε να εξασφαλίσουμε έναν αξιόπιστο προϋπολογισμό, είτε τον έναν, είτε τον άλλον. Και για να έχουμε έναν αξιόπιστο προϋπολογισμό χρειαζόμαστε αναλύσεις τιμών.

Τί είναι οι αναλύσεις τιμών; Ξεκινάμε από τους βασικούς συντελεστές παραγωγής. Εργασία, μηχανικό εξοπλισμό, υλικά, υπηρεσίες τρίτων. Αυτά συμμετέχουν ως πόροι, resources, στην εκτέλεση των εργασιών.

Αυτά δεν είναι χύμα, αλλά προκειμένου να εκτελεστεί κάθε άρθρο του τιμολογίου, οφείλουν αυτά να συντονιστούν, να επιλεγούν κατάλληλα και να συνθέσουμε ένα συνεργείο σε κάθε περίπτωση το οποίο θα είναι σε θέση να εκπληρώσει τις απαιτήσεις της συμβάσεως στον χρόνο και στην ποιότητα που ζητιέται.

Έχουμε λοιπόν τη σύνθεση του συνεργείου που αποτελείται από εργασία και μηχανικό εξοπλισμό. Από αυτά βγαίνει η ημερήσια δαπάνη του συνεργείου. Έχουμε μια απόδοση του συνεργείου. Το συνεργείο μπορεί να βγάζει κάποιες ποσότητες ημερησίως ή ωριαίως. Και από την άλλη μεριά έχουμε τα υλικά και υπηρεσίες τρίτων που ενσωματώνονται στην παραγωγική και ξέρουμε την δόση τους, τη συνταγή τους, δηλαδή πόση ποσότητα τέτοιων υλικών χρειαζόμαστε ανά μονάδα εργασίας.

Αυτοί οι πόροι με την τιμή τους ο καθένας επί την ποσότητα μας δίνει τη δαπάνη του αντίστοιχου πόρου στη μονάδα της εργασίας. Έτσι έχουμε με την ανάλυση τιμής τη δυνατότητα να έχουμε την συμμετοχή της εργασίας, του μηχανικού εξοπλισμού, των υλικών και των υπηρεσιών τρίτων στην εκτέλεση μιας μονάδας εργασίας. Και αυτό το λέμε τιμή μονάδας εργασίας άμεσου κόστους, ΠΡΟΓΕΚΕΟΑ. Ακόμα το θέμα των γενικών εξόδων και οφέλους του αναδόχου είναι εκτός.

Αυτή είναι η τυπική δομή της ανάλυσης μιας τιμής εργασίας. Οφείλουμε να περάσουμε από την ανάλυση των μέσων παραγωγής. Δεν μπορούμε να έχουμε ανάλυση τιμής αν δεν έχουμε προσδιορισμό μέσων παραγωγής. Είναι αυτό εδώ το κεντρικό σημείο.

Τί προϋποθέτει αυτή η ανάλυση; Προϋποθέτει ότι έχουμε ένα ξεκάθαρο μονοσήμαντα περιγεγραμμένο αντικείμενο εργασίας. Αυτό λέγεται περιγραφικό άρθρο.

Διεθνώς και κυρίως στον Ευρωπαϊκό χώρο υπάρχουν πρότυπα, το λέω για τον ΕΛΟΤ που είναι παρών, τα οποία καθορίζουν τον τρόπο και τους κανόνες σύνταξης περιγραφικών άρθρων. Δεν μπορεί ο καθένας να γράφει όπως θέλει ένα περιγραφικό άρθρο εργασιών. Θα μιλήσουμε αργότερα.

Πολλώ μάλλον σήμερα που αυτά τα περιγραφικά άρθρα κοινοποιούνται και επικοινωνούνται με το διαδίκτυο για όλες τις φάσεις ανάπτυξης του έργου, από τον προμηθευτή των υλικών, στον μελετητή, από τον μελετητή στον εργολάβο για την προσφορά του, από τον εργολάβο στην υπηρεσία για τον λογαριασμό του και όλα αυτά τα πράγματα, γίνονται πια με μία καταχώρηση, από βάση δεδομένων, διαδικτυακές και άρα πρέπει η δομή τους να είναι τυποποιημένη ώστε στη γλώσσα του XML που λέμε, του διαδικτύου, αυτά να είναι ανταλλάξιμα και να μπορούν να ενσωματωθούν σε οποιοδήποτε λογισμικό εφαρμογής χρησιμοποιεί ο καθένας, χωρίς να χρειάζεται κάθε φορά να καταχωρεί, όπως κάναμε τη δεκαετία του 1960 και τα πρώτα γραφεία που φτιάχνανε λογισμικά χρειαζόταν ο καθένας να περάσει στη δική του λογική και στη δική του βάση, να μηχανογραφήσει, τα περίφημα άρθρα, παραγωγέας(;) μετά διτρόχου κ.λπ., και μετά αυτά να μην λειτουργούν το ένα με το άλλο.

Χρειαζόμαστε λοιπόν συγκεκριμένα περιγραφικά άρθρα και χρειαζόμαστε συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές πάνω στις οποίες πατάει όλο το σύστημα.

Τί προσφέρουν οι αναλύσεις τιμών: Κατ' αρχήν αποτυπώνονται όλοι οι συντελεστές παραγωγής που συμμετέχουν στην εργασία. Ξέρουμε πώς κάνουμε τη δουλειά. Ελέγχεται η καταλληλότητα των μέσων, του εξοπλισμού, για την εκτέλεση της εργασίας με την απαιτούμενη ποιότητα και ασφάλεια.

Διασφαλίζεται ότι ο προϋπολογισμός του έργου υπό κανονικές συνθήκες καλύπτει πλήρως το κόστος όλων των συντελεστών παραγωγής που είναι απαραίτητοι για την άρτια, έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Άρα εξασφαλίζουμε τους απαιτούμενους οικονομικούς πόρους.

Συναρτάται η τιμολόγηση των εργασιών με την παραγωγική ικανότητα και την απόδοση των μέσων και της τεχνολογίας που προσδιορίζουν.

Παρέχει στους διαγωνιζόμενους ένα σαφές υπόβαθρο για την κοστολόγηση των εργασιών τους και την υποβολή της προσφοράς τους και έτσι εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των προσφορών. Εάν γράφει ένα άρθρο, παραδείγματος χάριν, ότι η εκτέλεση της εργασίας θα γίνει

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

σύμφωνα με τις οδηγίες της επιβλέψεως και μπορεί να είναι ψηλά, βαθιά, με νερό, χωρίς νερό, και βλέπουμε, καταλαβαίνετε ότι η προσφορά που θα δοθεί δεν είναι δυνατόν να συγκριθεί, διότι ο καθένας θα κάνει τις παραδοχές που νομίζει και από εκεί και πέρα θα αξιοποιήσει και το τί ξέρει περισσότερο από τον άλλον όσον αφορά τις συνθήκες του έργου.

Παρέχει τη δυνατότητα αυτόματης και αντικειμενικής επικαιροποίησης των τιμών. Άλλο επικαιροποίηση τιμών προϋπολογισμού και άλλο αναθεώρηση συμβατικών τιμών, που επίσης γίνεται με τον ίδιο τρόπο. Για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή τα τιμολόγια του Σουφλιά είναι παγωμένα από πλευράς επικαιροποίησης, μηχανισμού επικαιροποίησης. Δεν έχει αυτόματο τρόπο επικαιροποίησης. Παλιά που είχαμε αναλύσεις τιμών, ο προϋπολογισμός μελέτης επικαιροποιείτο αυτόματα κάθε τρίμηνο με βάση την τιμαριθμική, με βάση τις αναλύσεις που ήταν πίσω από τον προϋπολογισμό.

Τώρα για να γίνει επικαιροποίηση του Σουφλιά πρέπει να συνέλθει μια Επιτροπή, να τινάζει τα μανίκια της και να πει τόσο θα το κάνουμε, αφού δύο χρόνια τώρα το έχουμε παγώσει, βάλτε τόσο.

Τέλος παρέχεται η δυνατότητα ανάλυσης του προϋπολογισμού του έργου κατ' είδος δαπάνης, δηλαδή να έχουμε έναν προϋπολογισμό που να μη λέει το σύνολο του έργου κάνει τόσο, αλλά να λέει το σύνολο του έργου κάνει τόσο για εργασία, τόσο για υλικά, κατ' είδος, θέλουμε τόσες ποσότητες υλικών, κατ' είδος, τόσο για καύσιμα, λιπαντικά, τόσο για μισθώματα μηχανημάτων.

Έχουμε λοιπόν την ανάλυση του προϋπολογισμού του έργου κατ' είδος δαπάνης. Πολύ σημαντικό.

Τί σημαίνουν όλα αυτά; Σημαίνει ότι ο προϋπολογισμός ενός έργου συνδέεται με την πραγματική οικονομία. Δηλαδή έχει αντίκρουσμα σε παραγωγικό αποτέλεσμα και ίσως γι' αυτό κάποιοι ακόμα και σήμερα να μη θέλουν τις αναλύσεις τιμών γιατί δεν τους ενδιαφέρει η πραγματική οικονομία.

Ιστορικά, δεν ξέρω στην αρχαιότητα, ο κ. Κωνσταντάκος μπορεί να μας πει, ή ο κ. Τάσσιος, αλλά εγώ από την αναζήτηση που έκανα ... Επειδή είναι στην Επιτροπή που κάνει την έρευνα για την τεχνολογία στην αρχαιότητα.

Από το 1929 υπάρχουν αναλύσεις τιμών και μάλιστα ως Ελληνικά πρότυπα. Τότε δεν υπήρχε ούτε ΕΛΟΤ, ούτε ΥΠΑΝ, παρ' όλα αυτά είχαν βγει αναλύσεις αξιολογότητας από κάποιον κύριο, προφανώς συνάδελφο, Χαλκιάπουλο, και το ΤΕΕ έχει ακόμα αυτές τις εκδόσεις στη Βιβλιοθήκη του, το οποίο χαρακτηριζόταν ως Ελληνικά πρότυπα. Σημειώστε το.

Και βέβαια εκείνη την εποχή ο υπολογισμός μισθώματος μηχανήματος για όλα τα μηχανήματα και για όλες τις κατηγορίες έργων γινόταν με ενιαίο τρόπο και πολύ πιο δόκιμο απ' ό,τι κάνουμε σήμερα.

Και ενώ εμείς προσπαθούμε λοιπόν να προσδιορίσουμε τί είναι μίσθωμα, τί είναι εργατική δαπάνη, τί είναι τιμή υλικού, τί είναι αποδεκτό υλικό, πώς συντάσσεται ένα περιγραφικό άρθρο και τί είναι ανάλυση τιμής, σήμερα μιλάμε για το πληροφοριακό ομοίωμα κτιρίου, όπου μέσω διαδικτύου και με τη χρήση έξυπνων δομικών στοιχείων το ενσωματώνουν και περιλαμβάνουν όλες τις ιδιότητες που χρειάζεται κανείς, παράγονται αυτόματα και ταυτόχρονα με τη σχεδίαση – όταν λέμε σχεδίαση δεν εννοούμε ότι τραβάω γραμμή. Τσιμπάω το

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

δομικό στοιχείο από τη Βιβλιοθήκη και το ακουμπάω στο σχέδιό μου απάνω και με το που το ακουμπάω απάνω, έχω προϋπολογισμό, προμέτρηση, ανάλυση τιμής, τεχνικές προδιαγραφές, χρονοδιάγραμμα έργου. Αυτό λέγεται πληροφοριακό ομοίωμα BIM, Building Information Modeling, το οποίο πλέον συνδέει όλους τους συντελεστές παραγωγής όπου και αν βρίσκονται, όλους τους συντελεστές στον σχεδιασμό ενός έργου, όπου και αν βρίσκονται, διότι όλο το έργο είναι στο διαδίκτυο. Σχεδιάζεται και είναι στο διαδίκτυο και μπορεί να είσαι στην Ιαπωνία και να κάνεις προμέτρηση ή να κάνεις τα μηχανολογικά και να είναι ο άλλος ο αρχιτέκτονας στην Αμερική και να σχεδιάζει τα αρχιτεκτονικά και να βλέπουν όλοι το έργο μέσα από το διαδίκτυο.

Δείτε πώς ξέρει αυτό το δομικό στοιχείο να περιγράφεται, από τί αποτελείται, πώς κατασκευάζεται, πώς κοστολογείται, πώς τιμολογείται, πού βρίσκεται το έργο και σε ποια ποσότητα. Ιδού μια ανάλυση τιμής εικονογραφημένη.

Έχω ένα άρθρο τιμολογίου που λέει υποστύλωμα 40 X 40, ύψους τάδε, από οπλισμένο σκυρόδεμα κατηγορίας τάδε και το οποίο αποτελείται από οπλισμό, ξυλότυπο, σκυρόδεμα και έχει και επικάλυψη εξωτερικής επιφάνειας.

Αυτά τα περιγράφει το άρθρο. Υπάρχει μια προμέτρηση της ποσότητας αυτής της εργασίας που την κάνει η μελέτη. Εμείς απλώς βάζουμε αυτό το στοιχείο στο σχέδιο και το τοποθετούμε όσες φορές χρειάζεται και όπου χρειάζεται και όπου λέει η μελέτη.

Μέσα του αυτό το έξυπνο στοιχείο περικλείει και περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες πώς υλοποιείται, δηλαδή τί μηχανικό εξοπλισμό θέλει, τί εργατικά θέλει, τί υλικά θέλει. Αυτά όλα, λέγεται ανάλυση των μέσων παραγωγής και ανάλυση ΤΙΦΙΣ(;) και αυτομάτως ποσοτικοποιούνται και καταγράφονται και εκτυπώνονται όπως θέλεις.

Παράλληλα μπορεί να κάνει κανείς τον χρονικό προγραμματισμό του έργου και να πάρει όλες τις πληροφορίες που θέλει. Εννοείται ότι στη συνέχεια αυτό το υπόβαθρο χρησιμοποιείται για λογαριασμούς, για πρόοδο εργασιών, για ο,τιδήποτε άλλο θέλετε σε ένα τρισδιάστατο μοντέλο του έργου το οποίο το βλέπεις να εξελίσσεται εικονικά.

Να επιστρέψουμε στα δικά μας εδώ. Παλιές αναλύσεις τιμών από το 1970 έως το 2012, ισχύουν και σήμερα, για τις οποίες έγινε η τελευταία πρόσφατη απόπειρα, γιατί και πριν από αυτή τη δεκαετία είχε επιχειρηθεί την προ-προηγούμενη δεκαετία να γίνει ξανά αναμόρφωση του συστήματος. Επιχειρήθηκε να γίνει αναμόρφωσή τους.

Θα έλεγα ότι πάρα πολλές αναλύσεις τιμών έγιναν τότε, με ομάδες εργασίας, με μηχανικούς που ακόμα και σήμερα είναι στον προμαχώνα αυτής της προσπάθειας. Δυστυχώς αυτές οι αναλύσεις πετάχτηκαν στον κάλαθο των αχρήστων από κάποιον ο οποίος είτε εγώ θέλω τόσο να είναι η τιμή και ο οποίος αποφάσισε μονομερώς τη διατίμηση του προϊόντος του κλάδου με τα λεγόμενα "ενιαία τιμολόγια Σουφλιά".

Αυτά όμως κράτησαν μέσα τους μια σύνδεση με τα παλιά που ήταν ο κωδικός με τον οποίον αναθεωρείται όχι το άρθρο του Σουφλιά, αλλά η προσφορά του εργολάβου, η τιμή του εργολάβου γι' αυτή την εργασία, αναθεωρείται με την ανάλυση αυτής της τιμής, η οποία, όπως είπε και ο κ. Βράϊλας είναι δυσανάλογα βεβαρημένη σύμφωνα με μια τεχνολογία που όλα γινόντουσαν τότε χειρωνακτικά ενώ σήμερα δεν γίνονται πια χειρωνακτικά. Παραδείγματος χάριν, δεν υπάρχει έτοιμο σκυρόδεμα. Δεν υπάρχει έτοιμο σκυρόδεμα. Το σκυρόδεμα παράγεται

από τη βαρέλα των 250 λίτρων με χαλίκι, τσιμέντο, σακιά που σκίζουν κ.λπ.. 16 άτομα έχει το άρθρο για να γίνει η σκυρόδεση.

Είπανε λοιπόν οι εργοληπτικές οργανώσεις ότι αυτό πρέπει να αλλάξει. Επειδή εκείνη την εποχή τις αναλύσεις τιμών τις πλάκωνε η φοβέρα, μάλλον τις έσκιαζε η φοβέρα και τις πλάκωνε ο Σουφλιάς(!), για να μπούμε και στο κλίμα των ημερών, δεν είπαμε θέλουμε νέες αναλύσεις, είπαμε θέλουμε να κάνουμε την αναθεώρηση με βάση σύγχρονες αναλύσεις, δεδομένου ότι υπήρχε προηγούμενο. Υπήρχε προηγούμενο την ίδια εποχή, μεσούσης της περιόδου διωγμού των αναλύσεων τιμών, είχε εγκριθεί το 2005 ανάλυση τιμών πρασίνου με αποκλειστικό σκοπό την αναθεώρηση των τιμών πρασίνου, η οποία ούτε και αυτή η απόφαση εφαρμόστηκε ποτέ.

Άρα είπαμε να κάνουμε ένα νέο σύστημα επικαιροποιημένων αναλύσεων για την αναθεώρηση των τιμών, που προσφέρονται κατά Σουφλιά, και σ' αυτό το σύστημα είπαμε να περιλάβουμε νέο ενιαίο κατάλογο βασικών τιμών, νέο ενιαίο κατάλογο μέσων τιμών ημερομισθίων, νέο ενιαίο κατάλογο – το "ενιαίο" το επαναλαμβάνω γιατί είναι πολυκερατισμένο το σημερινό σύστημα, είναι σαν πανωσήκωμα, κατά περιόδους γινόντουσαν διάφορες τέτοιες συμπληρώσεις και κάθε συμπλήρωση είχε τις δικές της κωδικοποιήσεις – ενιαίος κατάλογος μισθωμάτων μηχανημάτων και ενιαία μεθοδολογία υπολογισμού του μισθώματος.

Δεν υπάρχει ενιαία μεθοδολογία υπολογισμού του μισθώματος. Ενιαία κωδικοποίηση τυποποιημένων περιγραφικών άρθρων. Δεν υπάρχει ενιαία κωδικοποίηση τυποποιημένων περιγραφικών άρθρων. Τυποποιημένη δομή, μεθοδολογία ανάλυσης τιμής, δικτυακή εφαρμογή και δελτίο ταυτότητας έργου.

Άρα όλα αυτά ουσιαστικά θα υποκαθιστούσαν, θα μπορούσαν να υποκαταστήσουν και τα τιμολόγια και να έχουμε πλέον μια ενιαία λογική τιμολόγησης των έργων με βάση τις αναλύσεις τιμών. Αυτός ήταν ο στόχος.

Πάμε στα γρήγορα να δούμε ένα-ένα απ' αυτά. Τί θα πει ενιαίος κατάλογος βασικών τιμών υλικών με ενιαίο σύστημα ταξινόμησης; Θα πει ενιαία κωδικοποίηση εναρμονισμένη με Ευρωπαϊκά συστήματα ταξινόμησης των δομικών υλικών που έχουν αρχίσει και επικρατούν στην κεντρική Ευρώπη και διαχέονται σε όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Θα το δούμε το σύστημα. Λέγεται Euro-Bau.

Μέσα από αυτή τη διαδικτυακή βάση μπορείς να δεις αυτή τη στιγμή υλικά που πουλιούνται στην Αυστρία, στην Τσεχοσλοβακία, στην Ουγγαρία, στην Πολωνία, στη Βουλγαρία, στην Ιταλία. Ποιος προμηθευτής πουλάει τί. Και μπορεί να μπει και η Ελλάδα μέσα δωρεάν σ' αυτό το σύστημα με τη δική της βάση.

Νέα ονοματολογία με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υλικών, όπως αυτά πρέπει να δηλώνονται πια, εναρμονισμένα με τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά πρότυπα και τις σημάνσεις. Δεν είναι δυνατόν να λέμε στην τιμαριθμική "τσιμέντο" ή "αδρανή". Έτσι. Χαλίκια 0,4, άμμος 0,4, χωρίς τίποτε άλλο.

Εμπλουτισμός με νέα υλικά. Υπάρχουν πάρα πολλά υλικά που δεν υπάρχουν μέσα. Νέος μηχανισμός διαπίστωσης των τιμών. Ενημέρωση, τιμοληψία κ.λπ., με βάση το παρατηρητήριο, θα τα πούμε παρακάτω.

Πρόσβαση από το διαδίκτυο, βασική αρχή πρώτη η διαμόρφωση μέσης τιμής, μόνο από καλάθι σύμμορφων υλικών. Δεν είναι δυνατόν να αποτυπώνονται τιμές για μη σύμμορφα υλικά και με αυτές τις τιμές να πηγαίνουμε να κάνουμε προϋπολογισμούς.

Διαφοροποίηση της μέσης τιμής κατά γεωγραφική περιοχή. Αυτά, εφ' όσον συμφωνηθούν, μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα διότι υπάρχει η σύνδεση και η αντιστοιχία με τους παλιούς κωδικούς, άρα μπορούν να τροφοδοτούν τις παλιές αναλύσεις μέχρι να υπάρξουν καινούργιες, αλλά με νέες κωδικούς και νέες περιγραφές και νέο σύστημα τιμοληψίας.

Ιδού ένα δείγμα από τον διαδικτυακό τόπο αυτού του συστήματος Euro-bau, όπου έχει και ένα γραφικό περιβάλλον για να διαλέξεις τί σε ενδιαφέρει, ένας τρόπος να μπει, να δεις ας πούμε ότι θέλεις σωλήνες και μετά, αυτό έχει σημασία, διαλέγεις τα χαρακτηριστικά του σωλήνα με βάση ποιο πρότυπο θέλεις στον σωλήνα για να σου έρθει μετά ο πίνακας με τους προμηθευτές, με τις τιμές, με οτιδήποτε στοιχεία γι' αυτό το υλικό.

Αντ' αυτού εμείς έχουμε τον λεγόμενο πίνακα υλικών της τιμαριθμικής. Βλέπετε εδώ, άμμος κονιαμάτων, σκύρα τάδε, σκύρα τάδε. Ουδέν έτερον. Τί όφειλε να λέει; Όφειλε να λέει αυτό που έχει εδώ από το 2007 αποφασίσει το Υπουργείο Ανάπτυξης και η Ελληνική Τεχνολογική Κοινότητα, να υιοθετήσει το πρότυπο, υποχρεωτικό πρότυπο, για τα αδρανή, τη σήμανση CE, όλα αυτά είναι πρότυπα που είναι υποχρεωτικά, τα έχει υιοθετήσει ο ΕΛΟΤ. Οφείλουμε να τα χρησιμοποιούμε και βέβαια υπήρχαν και προθεσμίες που έλεγαν ότι μέχρι 6 μήνες ή 12 μήνες θα πρέπει να έχουν εξαντληθεί τα αποθέματα και από εκεί και πέρα άμα κυκλοφορεί αδρανές το οποίο δεν είναι σύμμορφο θα πέφτει και πρόστιμο.

Αντ' αυτού εμείς συνεχίζουμε το 2012 να λέμε επισήμως ότι έχουμε αδρανή, αδιακρίτως υποχρεώσεων.

Ιδού απόσπασμα από τον νέο κατάλογο και την κωδικοποίηση την ενιαία των υλικών και παραδείγματος χάριν, πώς χαρακτηρίζεται το τσιμέντο, με βάση την νέα ονοματολογία και την υποχρέωση σήμανσης.

Και δεν είναι μόνο αυτά, αλλά σήμερα πλέον τα δομικά υλικά υπόκεινται βάσει του νέου κανονισμού 305 για τα δομικά προϊόντα και στην υποχρέωση περιβαλλοντικής δήλωσης, η οποία έχει αρχίσει και αναπτύσσεται τα τελευταία 3 χρόνια σε όλες τις χώρες. Υπάρχουν έτοιμες βάσεις δεδομένων με τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και τις επιδόσεις κάθε δομικού υλικού.

Βλέπετε εδώ παράδειγμα, από τη Βιβλιοθήκη, τέτοιων στοιχείων της Γαλλίας, τα fiches de declaration environmental, όπως λένε, περιβαλλοντικές δηλώσεις προϊόντων, για τους τσιμεντοσωλήνες κ.λπ..

Σήμερα οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις οφείλουν να έχουν την τεκμηρίωση αυτήν από πίσω για να δει ο άλλος πόσο φιλικότερη είναι η μία προσφορά από την άλλη σε σχέση με τον κύκλο ζωής του προϊόντος, όχι με το πόσο το αγόρασα σήμερα. Με τον κύκλο ζωής, δηλαδή από την ώρα που το φτιάχνω μέχρι την ώρα που το καταστρέφω και το καθαίρω και το πάω στη χωματερή.

Ενιαίος κατάλογος βασικών τιμών ημερομισθίων. Τεράστιο θέμα με τα ημερομίσθια. Το σύστημα που προτείνουμε στηρίζεται στις ισχύουσες ομοιοεπαγγελματικές συμβάσεις, στο αντίστοιχο μέσο στατιστικό προφίλ εργαζόμενου με τριετίες, επιδόματα κ.λπ., αντίστοιχα και των ασφαλιστικών εισφορών. Λοιπές εργοδοτικές επιβαρύνσεις.

Εφαρμόστηκε ήδη οίκοθεν από την υπηρεσία αυτή η περίπτωση του 2010. Αυτό είναι δείγμα γραφής από την εποχή του 1936, όπου παραδείγματος χάριν, εδώ, σωστά ο οδηγός αυτοκινήτου είναι με μηνιαίο μισθό. Μέχρι το 2010 εμείς χρησιμοποιούσαμε τους χειριστές ως εργατοτεχνίτες σ' αυτόν τον πίνακα των ασφαλιστικών εισφορών και επιβαρύνσεων.

Κατάλογος μηχανημάτων έργων. Ενιαία κωδικοποίηση των μηχανημάτων. Προσθήκη πολλών μηχανημάτων. Περιγραφή με βάση τη σύνδεση και τα ειδικά χαρακτηριστικά του μηχανήματος. Γνώση, τί περιλαμβάνει κάθε μηχανήμα. Αντικειμενικός προσδιορισμός του μισθώματος. Βελτίωση και επέκταση της δουλειάς που είχε γίνει επί εποχής ΙΟΚ 2004 με τον αείμνηστο καθηγητή και δάσκαλο Χάρη Ευφραιμίδη που χάσαμε πριν από λίγες μέρες και που άφησε βέβαια μια σημαντική παρακαταθήκη γι' αυτά τα θέματα, τα οποία εμείς αξιοποιούμε.

Αναλυτική καρτέλα μηχανήματος, όλα τα στοιχεία, δυνατότητα αυτόματης αναπροσαρμογής της αξίας κτήσης ή από καταλόγους Ευρωπαϊκούς ή από άλλους δείκτες εθνικούς ή εγχώριους κ.λπ..

Αυτόματη αναπροσαρμογή του επιτοκίου. Είναι σημαντικό. Έχουμε καθηλώσει με τον νέο ΑΤΕΟ το επιτόκιο δανεισμού, το επιτόκιο που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του κόστους εξυπηρέτησης κεφαλαίου, από το 1994 χωρίς καμία άλλη αλλαγή. Ενώ σήμερα παίζει πάρα πολύ μεγάλο ρόλο το χρηματοοικονομικό κόστος στα πάγια επενδυτικά αγαθά, όπως είναι ο εξοπλισμός.

Διαφοροποίηση μισθώματος και ημερήσιας δαπάνης μηχανημάτων, για πρώτη φορά. Ανάλογα με το μηχανήμα, ή μηχανήμα παραγωγής, αν είναι βοηθητικό μηχανήμα, υποστήριξης, μηχανήμα εργοταξίου ή αν είναι σταλία. Δεν έχουμε ακόμα σ' αυτόν τον τόπο συμφωνήσει πώς αποζημιώνεται ένα μηχανήμα σε σταλία. Και κάθε φορά αυτό είναι μια τεράστια διένεξη στα Δικαστήρια για να βρει τη φόρμουλα που θα αποζημιωθεί ο εργολάβος για σταλία.

Αυτά δεν τα σκεφθήκαμε εμείς, τα είδαμε που εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες του κόσμου και βέβαια στην Ευρώπη. Όλα αυτά είναι προσβάσιμα από το διαδίκτυο.

Εδώ βλέπετε μια καρτέλα μηχανήματος, να μην απασχοληθούμε μ' αυτό, μπορούμε μετά αν έχουμε χρόνο να δούμε αναλυτικά. Βλέπετε πόσο αναλυτική είναι η καρτέλα, που έχει όλα τα στοιχεία υπολογισμού ωριαίας και ημερήσιας δαπάνης του μηχανήματος και η οποία καρτέλα ενημερώνεται αυτόματα κάθε τρίμηνο.

Ενιαίο σύστημα ταξινόμησης και κωδικοποίησης των άρθρων των τιμολογίων. Σήμερα έχουμε άλλο σύστημα κωδικοποίησης ακόμα και στα NET, στα οικοδομικά, άλλο στα υδραυλικά, άλλο στα πράσινα κ.λπ..

Εφαρμόσαμε ένα νέο σύστημα στο οποίο περιλαμβάνουμε για πρώτη φορά και εργασίες κατάστασης εργοταξίου. Λείπανε. Και στο έργο που κάναμε περιλαμβάνουμε ήδη 200 άρθρα εργασιών εγκατάστασης εργοταξίου, αυτές που λέμε mobilization και demobilization, που έχουν όλες οι χώρες, έτσι ώστε, παραδείγματος χάριν, να μην θεωρείται ανοιγμένη στην προσφορά του αναδόχου η εγκατάσταση ενός συγκροτήματος παρασκευής σκυροδέματος, ή να μη θεωρείται ανοιγμένη η σήμανση ή τα μέτρα ασφαλείας. Τα βάζεις, τα πληρώνεις. Δεν τα βάζεις, δεν τα πληρώνεις. Τα παραλαμβάνει η επίβλεψη και τα πληρώνει. Τα διατηρείς και τα αφαιρείς μετά. Η εργοταξιακά γραφεία ή υπολογιστής και τα τζίπ της επίβλεψης.

Εννοείται ότι για όλα αυτά, πράγμα το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο πιλοτικό έργο, δεν κάναμε δουλειά στο περιγραφικό κομμάτι των άρθρων. Για να γίνει δουλειά σοβαρή στα περιγραφικά, που είναι η πιο δύσκολη δουλειά, στο περιγραφικό κομμάτι των άρθρων οφείλουμε να συμφωνήσουμε με μια πρότυπη μεθοδολογία σύνταξης των άρθρων, υιοθετώντας ανάλογα πρότυπα που υπάρχουν στις Ευρωπαϊκές χώρες.

Και το κυριότερο, η μεθοδολογία της ανάλυσης τιμής, εισάγεται πλέον η έννοια του συνεργείου και αναλύεται η σύνθεσή του. Σε καμία ανάλυση που έχω μέχρι τώρα στα χέρια μου από τις παλιές δεν προκύπτει κάτι τέτοιο. Δεν είναι φανερό κάτι τέτοιο. Πρέπει να κάνει κανείς μια ειδική περαιτέρω ανάλυση για να καταλάβει πώς εννοεί ο κύριος, ο ποιητής, τη σύνθεση του συνεργείου και με πόσους εργάτες το φτιάχνει. Εδώ ξέρουμε απ' την αρχή πόσοι είναι.

Η ημερήσια δαπάνη του μηχανήματος εισάγεται αναλυτικά σαν μίσθωμα, εργατικά και προσωπικό. Και η τιμή μονάδας κάθε εργασίας αναλύεται σε εργατικά, σε μισθώματα εξοπλισμού, σε ενσωματωμένα υλικά, σε καύσιμη ενέργεια και σε υπηρεσίες τρίτων. Είναι σημαντικό πλέον το θέμα της ενέργειας και των καυσίμων διότι μπορείς να βγάλεις έναν προϋπολογισμό και να πάρεις έναν άλλον επειδή σου δηλώνει μικρότερη κατανάλωση ενέργειας.

Και βέβαια ταυτόχρονα υπολογίζεται η ποσοστιαία συμμετοχή αυτών των συντελεστών παραγωγής σε κάθε τιμή μονάδας. Όλες αυτές οι αναλύσεις είναι προσβάσιμες από το διαδίκτυο.

Αυτή είναι μια καρτέλα ανάλυσης, δεν χρειάζεται να μπούμε σε λεπτομέρεια, με τρεις παραλλαγές ανάλογα με τις συνθήκες εκτέλεσης του έργου που έχουμε διαφορετική τιμή. Βλέπετε με ευνοϊκές συνθήκες, με κανονικές συνθήκες και με δυσμενείς συνθήκες. Ας κρατήσουμε αυτό, τυχαίο είναι το παράδειγμα, ας πούμε λέει 5,88 ευρώ το κυβικό, εκσκαφή. Αν πάμε πίσω, γιατί όλα αυτά συσχετίζονται και με τους τιμοκαταλόγους και επειδή ρωτάνε πολλοί, μα πόσο θα στοιχίσουν τα έργα με το νέο σύστημα; Η τιμή Σουφλιά γι' αυτό το άρθρο είναι 5,80. Έτυχε εμείς να βγάλουμε από 5,04, 5,088 αλλά και 7,06, ανάλογα με την απόκλιση.

Κάπου εκεί είναι όλες οι τιμές που έχουμε βγάλει. Δηλαδή υπάρχουν και εξόφθαλμες καταστάσεις, που όμως μάθαμε ότι οφείλονται όχι στο δικό μας σύστημα, αλλά στο ότι είχε γίνει λαθροχειρία, είχε γίνει σκόπιμη τροποποίηση των τιμών στους τιμοκαταλόγους Σουφλιά προκειμένου τα χωματουργικά να μειωθούν για να μην την κάνει ο εργολάβος και να αυξηθούν ας πούμε τα ασφαλτικά στην οδοποιΐα, ώστε να έχει κίνητρο να εκτελέσει τα ασφαλτικά και να μην κάνει τα χωματουργικά και την κοπανήσει.

Ιδού πώς διαμορφώνεται η πολιτική τιμολόγησης των δημοσίων έργων.

Αυτά όλα λοιπόν υπάρχουν στο διαδίκτυο σε δύο περιβάλλοντα, το ένα περιβάλλον για την ανάπτυξη της εφαρμογής, παραδείγματος χάριν, εδώ μπορεί κανείς να αλλάξει σύνθεση, να συνθέσει αναλύσεις τιμών, να πάρει από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου μια ανάλυση και να την βάλει μέσα γιατί του την έστειλε ένας συνάδελφος, τη βρήκε εκεί πέρα.

Φανταστείτε ότι όλα αυτά τα συστήματα λειτουργούν κατανεμημένα, δεν υπάρχει κεντρικός χώρος. Κάθε γραφείο μελετών που μπορεί να είναι συνδεδεμένο με το σύστημα, που μπορεί να τροφοδοτεί το σύστημα με αναλύσεις τιμών, σε μια περιοχή που είναι υπό έλεγχο και υπό επεξεργασία και υπάρχει και το περιβάλλον το οποίο είναι τα παγιωμένα, τα έτοιμα, τα οποία βλέπει ο χρήστης, χρησιμοποιεί, κατεβάζει, κάνει τη δουλειά του, τα επίσημα, ας πούμε.

Υπάρχει λοιπόν το περιβάλλον ανάπτυξης και υπάρχει και το περιβάλλον του χρήστη και όλα αυτά είναι έτοιμα, μπορείτε να τα δείτε στο διαδίκτυο. Ο κύριος Λικάτσης είναι εδώ, ο κ. Αναγνωστόπουλος είναι εδώ, μπορούν να σας δώσουν πληροφορίες για τους ιστοχώρους κ.λπ..

Σε πιλοτική εφαρμογή το σύστημα του χρήστη, του public, περιλαμβάνει όλες τις γενιές, όλες τις παλιές αναλύσεις τιμών, μπορείτε να παίρνετε από εκεί συντελεστές αναθεώρησης, τα τιμολόγια Σουφλιά και το δείγμα γραφής που έχουμε κάνει, το νέο σύστημα, 200 άρθρα οικονομικά, 200 οδοποιίας, τα μηχανήματα τα καινούργια, 400 περίπου, τα εργατικά τα καινούργια.

Όλα αυτά όμως για να λειτουργήσουν και να τροφοδοτηθούν και για να πούμε ότι κάνουμε άλλες 12.000 άρθρα ή 500.000 άρθρα ή και 100 άρθρα ακόμα, χρειάζονται ένα πράγμα. Χρειάζονται ένα μηχανισμό ενημέρωσης και τροφοδότησής τους με τις λεγόμενες βασικές τιμές. Χρειάζονται αυτό που λέμε παρατηρητήριο συντελεστών. Κάποιος πρέπει να το συντηρεί το σύστημα μονίμως, κάποιος πρέπει να φροντίζει για έγκυρη, αξιόπιστη τιμοληψία, για ενημέρωση με νέα υλικά, ενημέρωση με νέα μηχανήματα.

Παράλληλα στο νέο σύστημα έχουμε περιλάβει και τη λεγόμενη διαδικτυακή εφαρμογή για το δελτίο ταυτότητας έργου. Αυτό το έργο λοιπόν υλοποιήθηκε, δομείται, τευχοποιείται, στο CD που έχετε πάρει σε τρία τεύχη τα οποία έχουν να κάνουν με τους καταλόγους, τους καταλόγους βασικών υλικών, μηχανημάτων και ημερομισθίων και με τεύχη τα οποία έχουν να κάνουν με το δείγμα άρθρων, των αναλύσεων τιμών και άρθρων για το δ' του 2010. Η δουλειά είχε γίνει για το δ' του 2009 με τιμές οδοποιίας, οικοδομικών και τις λεγόμενες εργοταξιακές εγκαταστάσεις.

Υπάρχει ένα τεύχος που τεκμηριώνει ενδεικτικά και μόνο το πλήθος των στοιχείων που μπορεί να βρει κανείς από τη διεθνή αγορά και από την Ευρωπαϊκή σε συντελεστές παραγωγής, σε συνθέσεις συνεργειών, σε υλικά, σε μηχανήματα κ.λπ., και βέβαια αυτοί οι κατάλογοι στο νέο σύστημα θα αντικαταστήσουν, θα πρέπει να αντικαταστήσουν την λεγόμενη τιμαριθμική, όταν λειτουργήσει και το παρατηρητήριο.

Τελικά τί είναι αυτό το πιλοτικό; Είναι το σύστημα; Όχι. Δεν κάναμε το σύστημα. Κάναμε ένα πρόπλασμα του συστήματος έτσι όπως το φανταζόμαστε. Ορίσαμε τί θέλουμε από αυτό το σύστημα, τα λειτουργικά του χαρακτηριστικά και δώσαμε και ένα ικανό δείγμα γραφής για να μπορέσουμε να το ελέγξουμε, να το εφαρμόσουμε δοκιμαστικά, να το καλυμπάρουμε.

Το 1936 που έλεγε ο κ. Χαλκιάπουλος τις αναλύσεις τιμών, που έλεγε στην εισαγωγή ότι αυτές οι αναλύσεις είχαν δοκιμαστεί πριν ένα χρόνο για να καλυμπραριστούν και να ρυθμιστούν. Δεν πας από τη μια στιγμή στην άλλη να κάνεις ένα ΦΕΚ και να πεις αύριο το εφαρμόζεις.

Να το τυποποιήσουμε, τεράστιας σημασίας, και να εναρμονιστούμε με αντίστοιχα Ευρωπαϊκά πρότυπα που υπάρχουν στην Ευρώπη και να το εμπιστευτούμε σε κάποιον φορέα, Παρατηρητήριο, που θα φροντίζει από εδώ και πέρα για την ανάπτυξή του χωρίς την απαίτηση άλλων υπουργικών αποφάσεων.

Δεν είναι δυνατόν να διανοηθούμε ότι κάνουμε εκσυγχρονισμό και να πρέπει κάθε μέρα αυτό το σύστημα να ενημερώνεται από νέα υλικά, νέα μηχανήματα, νέες εργασίες και για να γίνει αυτό να πρέπει να περιμένουμε την υπουργική απόφαση που την περιμένουμε από το 2000, σας έδειξε ο κ. Βράιλας, και δεν έχει βγει ακόμα, από το 2011, κάτι το οποίο είναι

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

επιτακτικότητας ανάγκης. Είμαστε σε κενό τεχνικών προδιαγραφών σήμερα δεδομένου ότι η απόφαση Ρέππα για εφαρμογή των Ευρωκωδίκων και απόσυρση όλων των μη συμβατών κανονιστικών και τυποποιητικών εγγράφων και κειμένων καθιστά κενό τεχνικών προδιαγραφών τον χώρο κατασκευής, που σημαίνει δηλαδή ότι ο κανονισμός τεχνολογίας σκυροδέματος επειδή αντιφάσκει με τον κώδικα, δεν είναι συμβατός, δεν μπορεί να ισχύει, έχει αποσυρθεί, κατά Ρέππα. Καταχρηστικώς εφαρμόζονται όλα αυτά.

Ειδικά για τα έργα οδοποιίας, όπως είπε και ο κ. Βράιλας, μπορούμε να εφαρμόσουμε το σύστημα εντός τριών μηνών από τη σχετική απόφαση, δεδομένου ότι τα υλικά της οδοποιίας δεν είναι πολλά και δεν χρειαζόμαστε και το παρατηρητήριο για να συλλέξουμε τα στοιχεία, ενώ τα μηχανήματα και τα λοιπά τα έχουμε ήδη περιλάβει στο σύστημα.

Ποιοι συμβάλανε σ' αυτό το έργο; Και εδώ πρέπει να δώσω εύσημα και στην Επιτροπή παρακολούθησης, στον κ. Κωνσταντάκο, στον κ. Βράιλα, στον κ. Μπαρμπούτη και στον κ. Μανδηλαρά, βλέπετε από τις οργανώσεις, οι οποίες πραγματικά στήριξαν και καθοδήγησαν την εργασία αυτή όχι εύκολα, όχι εύκολα, γιατί ξέρετε, όλες αυτές οι έννοιες δεν είναι κοινές στην αντίληψη του καθενός και βέβαια και τους συνεργάτες που βοήθησαν στην ανάπτυξη αυτού του πιλοτικού έργου, τον Παναγιώτη και τον Αχιλλέα, υιών Αναγνωστόπουλου, τον κ. Λικάρτζη και τον κ. Μοσχόπουλο από τη Θεσσαλονίκη. Βλέπετε ότι αμέσως το σύστημα ήταν distributed, στη Θεσσαλονίκη δούλεψαν αυτοί, από εδώ εμείς.

Και τώρα τί κάνουμε; Ακούω ιδέες, ακούω σκέψεις. Εγώ έχω να προτείνω πάντως κάτι. Να μην κάνουμε τα ίδια λάθη. Σίγουρα πρέπει να κάνουμε κάτι, αλλά όχι τα ίδια λάθη. Και αν θέλετε να μιλήσουμε για το τί λάθη κάναμε, θέλουμε άλλη μια Ημερίδα.

Και λέω κάτι πολύ σημαντικό που πρέπει να το λάβουμε υπόψη μας. Σε όλα τα σχήματα που εφαρμόζονται διεθνώς, και εδώ είναι ο κύριος Φάνης Γιώτης που είναι ο Πρόεδρος του Ελληνικού Charter του PMI, κάνει πιστοποίηση διαχειριστικής επάρκειας, Project Oriented Organizations, το βασικότερο κριτήριο για την αξιολόγηση ενός οργανισμού εάν είναι σε θέση να διαχειριστεί έργα και projects και τα λοιπά, είναι η ικανότητά του να μαθαίνει από τα λάθη του, το lessons learned.

Αυτό λοιπόν το lessons learned συνιστώ σε όλους να το διαβάσουν από την ιστοσελίδα που θα σας δείξω στη συνέχεια. Μόνο εάν μαθαίνουμε από τα λάθη μας μπορούμε να σηκώσουμε τον πήχη ψηλότερα. Αυτό, για όσους κάνουν και λίγο αθλητισμό, νομίζω ότι είναι προφανές. Ένας αθλητής που επαναλαμβάνει το ίδιο λάθος, άσχετα αν του λέει ο προπονητής μην το κάνεις έτσι, δεν πρόκειται ποτέ να βελτιώσει τις επιδόσεις του. Γι' αυτό λένε οι Εγγλέζοι raising the bar of the U.K. construction industry.

Πώς; Μαθαίνοντας από τα λάθη που κάναμε στο project των Ολυμπιακών αγώνων του Λονδίνου 2012. Όλα είναι στο διαδίκτυο και όλη αυτή η γνώση και η πληροφορία διαχέεται μέσω αυτής της ιστοσελίδας σε όλους αυτούς τους οργανισμούς προκειμένου όλοι αυτοί να γίνουν οι απόστολοι της διόρθωσης και της βελτίωσης των συστημάτων παραγωγής τεχνικών έργων.

Σας αφήνω να το διαβάσετε. Κάπως έτσι κάναμε κι εμείς τα Ολυμπιακά έργα. Και αυτή είναι η ιστοσελίδα. Συμβουλεύω να την δείτε διότι έχει πάρα πολύ υλικό χρήσιμο για όλους. Και λέει εδώ ότι μέσω αυτού του κληροδοτήματος διδαγμάτων η γνώση και τα μαθήματα περνάνε σε

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

όλους και βελτιώνουμε και σηκώνουμε τον πήχη πιο ψηλά στις επιδόσεις αυτού που λέγεται κατασκευαστικός κλάδος και κατασκευαστική βιομηχανία.

Για μένα, σ' αυτό το έργο υπάρχουν και νομικά διδάγματα, κύριε Χασάπη. Εξαιρετικά. Υπόψη δε, γιατί επίκειται τις επόμενες μέρες, στις 28, με τον ΣΕΓΜ συνδιοργανωτή και το ΤΕΕ, μια πολύ σημαντική Ημερίδα για την τυποποίηση των συμβάσεων και των συμβολαίων κατά FIDIK. Ένα από τα δυνατά σημεία του όλου συστήματος που προβάλλουν είναι ότι χρησιμοποίησαν τυποποιημένες συμβάσεις, όχι της FIDIK, τις εθνικές, τις NEC, New Engineering Contracts. Όλα τα έργα γίνανε με αυτές τις τυποποιημένες συμβάσεις.

Για μένα λοιπόν το σημαντικότερο δίδαγμα, αν θέλετε, από αυτή την ιστορία, το οποίο πρέπει να αξιοποιήσουμε περαιτέρω, ήταν αυτό που επετεύχθη μέσω αυτού του έργου, μία δηλαδή, δεν είναι ευκαιριακή, φαντάζομαι, και δεν είναι συγκυριακή, μια έκφραση του κλάδου. Βλέπετε αυτές τις πέντε υπογραφές που μπήκαν σε ένα κείμενο το οποίο λέει πώς θέλουμε να είναι το σύστημα. Και η από κοινού βέβαια ανάληψη αυτής της σχετικής πρωτοβουλίας. Είναι τεράστιο άλμα και τεράστια κατάκτηση, η οποία όμως δεν φθάνει. Δεν φθάνει και πρέπει γύρω από αυτή τη λογική και γύρω από την αναγκαιότητα αυτού του μηχανισμού, για μηχανισμό να μιλάμε και όχι για Επιτροπές, πρόσκαιρες, συγκυριακές, τέρμα αυτό, είναι από τα λάθη που κάνουμε, και μαζί με τις υπουργικές αποφάσεις που περιμένουμε και την Πολιτεία που περιμένουμε να αναλάβει και να τα φτιάξει, να κάτσουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, κυρίως βέβαια το Υπουργείο το δικό μας μαζί με τους οργανισμούς που περικλείει, έχει, θέλει να αναβαθμίσει ή δεν θέλει, δεν ξέρω, ΙΟΚ παραδείγματος χάριν, ας ορίσει εκείνον, ποιον φορέα θέλει να παρακολουθεί το σύστημα, ας τα βρει το ΙΟΚ με τις υπηρεσίες τις αρμόδιες.

Στην πρόταση πλαίσιο που έχουμε υποβάλλει βλέπετε, αν θυμόσαστε, που διάβασε ο κ. Κατινιώτης, περιλαμβάνεται και το ξεκαθάρισμα αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιών. Ευκαιρία τώρα με την αναδιάρθρωση του Υπουργείου αυτά να ξεκαθαρίσουν, έτσι ώστε να καταλήξουμε κάποτε σε κάποια βιώσιμη προοπτική για τη μεταρρύθμιση που χρειαζόμαστε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Ευχαριστούμε τον κ. Τουλιάτο για την πραγματικά εμπειριστατωμένη εισήγηση και επειδή αναφέρθηκε, ο ένας είναι παρών, ο άλλον είναι απών, ο παρών ο κ. Μενέλαος Κωνσταντάκος για ένα μικρό σχόλιο.

Κος ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ:

Καλημέρα κατ' αρχήν. Δεν ξέρω γιατί αναφέρθηκε στο όνομά μου και το συνδύασε με την αρχαιότητα ο κ. Τουλιάτος. Εγώ αποδίδω τρεις λόγους. Πρώτον λόγω ομηρικού ονόματος, Μενέλαος. Σημαίνει μένος και λαός. Δεν είναι ο θυμός του λαού. Το μένος σημαίνει παραμένω σταθερός στη θέση μου και λαός ήταν ο στρατός, απόδειξη οι Θερμοπύλες. Δεύτερον, λόγω ηλικίας. Ε, δεν είμαι και τόσο παλιός, 74 ετών. Τρίτον, λόγω μακράς παροχής υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα, 40 χρόνια. Δέκα φορές ασχολήθηκα με αναλύσεις τιμών. Ίσως και για τους τρεις (3) λόγους.

Πέμπτη και Παρασκευή υπήρχε ένα συμπόσιο για τις συμβάσεις υπογείων έργων. Εκεί προβλήθηκε ένα επίτευγμα, το 600 π.Χ., το Ευπαλίνειο όρυγμα, η σήραγγα της Σάμου. Διαβολική σύμπτωση ότι αυτή η ταινία 20 λεπτών, την οποία πάλι την χρηματοδότησε το

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

ΣΤΕΑΤ, προβλήθηκε μετά από μία εισήγηση ενός Τούρκου συναδέλφου, ο οποίος παρουσίασε το σοβαρότατο έργο που γίνεται αυτή τη στιγμή στη Ευρώπη που συνδέει τις δύο ακτές, με υποθαλάσσια σήραγγα, νομίζω 35 χιλιομέτρων, κάτω από τον Βόσπορο. Έτσι θα μπορούμε από την Ινδία να φθάσουμε σιδηροδρομικώς στην Ευρώπη.

Εάν συγκρίνουμε αυτά τα δύο έργα λαμβάνοντας υπόψη και τον χρόνο που εκτελέστηκαν, δεν ξέρουμε σε ποιο θα καταλήξουμε ότι είναι το σοβαρότερο τεχνολογικά και οικονομικά. Το Ευπαλίνειο όρυγμα το 600 π.Χ., ή η υποθαλάσσια σήραγγα και άλλα 100 χιλιόμετρα σιδηροδρομική γραμμή που θα ενώσει τις δύο ηπείρους.

Όσον αφορά πώς γίνονταν τα έργα στην αρχαιότητα, να αναφερθώ για τη Δημοκρατία της Αθήνας. Υπήρχαν έργα με μειοδοτικούς διαγωνισμούς που αξιολογούσαν και πόσους δούλους έχεις, τα μηχανήματα εκείνης της εποχής ήταν οι δούλοι και όταν δεν τους έφθαναν κάνανε και πόλεμο ν' αποκτήσουν. Υπήρχαν αναθέσεις, διότι δεν πιστεύω ότι την Ακρόπολη ο Φειδίας την έκανε με διαγωνισμό και υπήρχαν και ΣΔΙΤ.

Πριν από 10 χρόνια με επισκέφθηκε κάποιος κύριος όταν ήθελε να εισαγάγει τα ΣΔΙΤ στην Ελλάδα. Και του είπα: Κομίζεις γλαύκα εις Αθήνας. Διότι πρώτον και κύριον, με ΣΔΙΤ έγινε η διώρυγα της Κορίνθου, με ΣΔΙΤ έγινε η ΟΥΛΕΝ, με ΣΔΙΤ έγινε ο σιδηρόδρομος, επί Χαριλάου Τρικούπη και τα λοιπά.

Αλλά και με ΣΔΙΤ έγινε και η αποξήρανση μιας λίμνης στην Εύβοια στην αρχαιότητα, όπου σε μία μόνο μαρμάρινη πλάκα που διασώζεται, γράφεται όλος ο νόμος περί εκτελέσεως έργων που χωράει σε δύο σελίδες. Είναι ακόμα, νομίζω, στο Μουσείο της Ελευσίνος.

Από τη μετάφραση προκύπτει ότι, καλύπτει όλον τον νόμο 5367/32 περί εκτελέσεως Δημοσίων Έργων και απέχει πάρα πολύ από όλους τους μετέπειτα νόμους που είναι εκατοντάδες σελίδες. Γίνανε feuille volant οι νόμοι, δεν μπορούμε να βγάλουμε άκρη. Είχα την τύχη να εργαστώ σε κάποιο έργο με τρεις νόμους, από τον 5367/32 μέχρι τον 1418/84 που εκκαθαρίστηκε ο Μόρνος και τα πράγματα ήταν καθαρά.

Η πρόοδος της νομικής επιστήμης μας έχει μπλέξει άσχημα, για να ερμηνεύσεις έναν νόμο πρέπει να έχεις υπόψη σου μια ολόκληρη Βιβλιοθήκη, αφού οι παραπομπές είναι άπειρες.

Όσον αφορά για την ετεροδοσοληψία, το λάδωμα και όλες τις παραλλαγές που αναφέρει ο κύριος Τάσιος, δυστυχώς, υπήρχαν και στην αρχαιότητα αλλά είναι και σπορ ολόκληρης της υφηλίου. Και ο Φειδίας πήγε στο Δικαστήριο για τον Παρθενώνα και πολλοί άλλοι και τιμωρήθηκαν αυστηρά. Αλλά αυτό είναι ένα κακό προηγούμενο όλων των Ελλήνων. Ίσως είναι ένας από τους κρίκους που συνδέει ότι είμαστε απόγονοι των Αρχαίων Ελλήνων. Είχα την ευκαιρία χθες το βράδυ να πάω να δω το θεατρικό έργο "Του Κουτρούλη ο γάμος". Όσοι δεν το είδατε, πηγαίνετε να τον δείτε, και συμπεράνετε αν βασίζεται σε σημερινά στοιχεία ή του 1834 που γράφτηκε αυτό το έργο από απόψεως πελατειακής πολιτικής.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Επειδή έχουμε καταφέρει να είμαστε δέκα λεπτά μπροστά, θα τα αξιοποιήσουμε για ένα μικρό διάλειμμα δέκα λεπτών και συνεχίζουμε.

(Διάλειμμα δέκα λεπτών)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Συνεχίζουμε. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου ο Χρήστος ο Σπίρτζης.

Κος ΣΠΙΡΤΖΗΣ:

Κατ' αρχήν να με συγχωρείτε. Το πρωί γίνεται ένας πανικός. Ολοκληρώνεται μία διατία σοκ, δέους και χάους και θέλω να το πω αυτό γιατί έχει κατατεθεί και συζητείται την εβδομάδα που διανύουμε, στη Βουλή, και στις Επιτροπές της Βουλής, ένα σχέδιο νόμου που έχει 328 άρθρα, είναι 14 σχέδια νόμου σε ένα, είναι 18 σελίδες, είναι τα περιεχόμενα, από το Υπουργείο Ανάπτυξης, και ταυτόχρονα με αυτό συζητείται ο νέος οικοδομικός κανονισμός, το Ελληνικό και ο Ήλιος και ψηφίζεται και απ' ό,τι μάθαμε έχει κατατεθεί στις Επιτροπές της Βουλής το σχέδιο νόμου για τις απαλλοτριώσεις. Το ένα από τα τρία δηλαδή μέρη που συζητούσαμε τον Νοέμβριο του 2010 για τα δημόσια έργα.

Οπότε φαντάζομαι ότι με πολλούς από εσάς θα έχουμε άμεση συνεργασία μέσα στην εβδομάδα. Όλα αυτά τα σχέδια νόμου πηγαινούν με τη διαδικασία του επείγοντος στο Κοινοβούλιο για να συζητηθούν, πέρα από τα τρέχοντα που έχουμε, λες και θα σταματήσει η ζωή μόλις προκηρυχθούν οι εκλογές.

Συνάδελφοι, είναι γνωστές οι θέσεις του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Είναι κοινή διαπίστωση εδώ και δεκαετίες ριζωμένη στην κοινή γνώμη η αντίληψη για την αδιαφάνεια, τη διαφθορά, το κακό παραγόμενο αποτέλεσμα, την κακώς εννοούμενη συναλλαγή, αμφισβητήσιμους διαγωνισμούς, ελλειπείς ή κακής ποιότητας μελέτες, κακότεχνα και πρόχειρα έργα, ανατιολόγητα υψηλές συμβάσεις στα δημόσια έργα.

Είναι μία αντίληψη που μαζί με τη γραφειοκρατία, την πολυπλοκότητα και τις ασάφειες της νομοθεσίας οδηγεί, εξαναγκάζει σε κάθε κυβέρνηση, ανεξάρτητα της πολιτικής απόχρωσης και του χρόνου θητείας, να επιχειρεί κάθε φορά τη θεσμοθέτηση ενός πλαισίου παραγωγής δημοσίων έργων.

Είναι αυτή η πραγματικότητα όμως για τα δημόσια έργα στη χώρα μας; Η απάντηση δεν είναι απλή και δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη και δεν είναι απλή ιδιαίτερα αυτή την εποχή που έχουμε μηδενισμό στην ουσία, των δημοσίων έργων, και των μελετών.

Προφανώς η άποψη της κοινής γνώμης δεν διαμορφώθηκε ούτε αναίτια ούτε άδικα. Προφανώς όλα τα παραπάνω φαινόμενα εμφανίστηκαν και ή συνεχίζουν να συμβαίνουν ή έχουν λόγω της μικρότερης έντασης πέσει σε μικρότερο ή σε μεγαλύτερο βαθμό.

Προφανώς κάποιοι επωφελούνται από την υφιστάμενη κατάσταση και αυτοί που ωφελούνται θέλουν επικίνδυνα και επικοινωνιακά να διογκώσουν αυτή την αντίληψη και να το χρησιμοποιήσουν ως άλλοθι για τεκμηρίωση δήθεν νομοθετικών τομών και αναπαραγωγή της εικόνας που ταυτίζει τον μελετητή με τον ασυνείδητο επιστήμονα, τον εργολήπτη με τον αδίστακτο επιχειρηματία με μοναδικό στόχο το κέρδος, τον δημόσιο υπάλληλο ως τον μόνιμο δωρολήπτη και εμείς συμπληρώνουμε, γιατί αυτό ζούμε και αυτά είναι και τα μηνύματα από τα φαινόμενα που παρακολουθούμε σε ημέρες σαν την χθεσινή, τον πολιτικό ως ηθικό αυτουργό, αν όχι συμμετοχο της όλης διαδικασίας.

Οφείλουμε λοιπόν και σαν Τεχνικό Επιμελητήριο και σαν τεχνικός κόσμος να δώσουμε μία άλλη απάντηση σε όλο αυτό το πλέγμα που συμμετείχαμε όλα αυτά τα χρόνια, οφείλουμε να

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

πάρουμε τις δικές μας ευθύνες, οφείλουμε να έχουμε συγκεκριμένη πρόταση για όλα και δεν θα πάμε να ανακαλύψουμε την Αμερική.

Υπάρχουν συστήματα σε όλο τον κόσμο που μπορούν να υιοθετηθούν, να προσαρμοστούν στις δικές μας ιδιαιτερότητες και στις δικές μας ανάγκες. Γίνεται μέσα στην εβδομάδα ένα Συνέδριο, μια Ημερίδα για το FIDIK και γίνεται υπό την αιγίδα και του Υπουργείου και του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Έχουμε τον Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών σαν εργαλείο που μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε και για τις προδιαγραφές και για τα τιμολόγια.

Παρ' ότι κύριε Πρόεδρε, έχει γίνει πολύς λόγος για την κατάργηση του ΙΟΚ, ήταν μία πρόταση του Τεχνικού Επιμελητηρίου και του τεχνικού κόσμου να υπάρχει ΙΟΚ και γι' αυτό θα κάνουμε τα πάντα για να συνεχίσει να υπάρχει τελικά. Τελικά, ναι, μέχρι τις εκλογές, θα σας πω εγώ μέχρι τον Ιούνιο.

Είναι επίσης αδιανόητο για μια χώρα που έχει διεξάγει Ολυμπιακούς αγώνες, μεγάλα οδικά και συγκοινωνιακά έργα, χιλιάδες κτιριακά έργα, υποδομές υψηλής τεχνολογίας στις τηλεπικοινωνίες και στην πληροφορική, να μην έχει εντάξει την τεχνική της νομοθεσία, προδιαγραφές, πρότυπα, πιστοποιήσεις υλικών, εργασιών και τεχνιτών και βέβαια τιμολόγια.

Οι ελλείψεις αυτές οδηγούν, και το ξέρουμε εμείς καλύτερα από τον καθένα, σε τυχαίες επιλογές προδιαγραφών, είτε λόγω γνώσεων, είτε λόγω άγνοιας, είτε λόγω σκοπιμότητας. Είναι πραγματικά κάποιες φορές τραγελαφικές οι προδιαγραφές που δίνονται στην προκήρυξη ενός έργου, όταν η τεχνική γνώση αντικαθίσταται από το copy-paste του Word και οι ανύπαρκτες πρότυπες προκηρύξεις, οι απηρχαιωμένη εθνική τεχνική νομοθεσία και η ελλιπής κατάρτιση ολοκληρώνουν τη χασοτική κατάσταση.

Στα τιμολόγια υλικών και εργασιών η κατάσταση είναι σαφώς χειρότερη, αρκεί κανείς να τα διαβάσει για να διαπιστώσει ότι πολλά από τα περιγραφόμενα υλικά πλέον δεν χρησιμοποιούνται, οι περιγραφές και οι τεχνολογίες εργασιών επίσης δεν χρησιμοποιούνται, δεν υπάρχει καμία διασύνδεση με την επιστημονική μέθοδο και τεκμηρίωση της τιμής, δεν υπάρχει επίσης κανένας αυτοματισμός αλλαγής των τιμών σε σχέση με την αγορά, ιδιαίτερα σε έργα που διαρκούν χρόνια και σε υλικά που η διακύμανση των τιμών της αγοράς είναι καθημερινή.

Δεν φθάνει, επομένως, να υιοθετήσουμε μόνο ένα σύστημα για να βγουν τα τιμολόγια. Βλέπω εδώ τώρα τον Νίκο τον Μαρσέλο, τρέχαμε πριν 15 μέρες για να μη βγει υπουργική απόφαση που ενσωματώνει 295 προδιαγραφές πρότυπα που δεν έχουν καν μεταφραστεί στα Ελληνικά, στη συνεδρίαση μιας Επιτροπής του Υπουργείου Ανάπτυξης σε τρεις ώρες. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Δεν έγινε. Το σταματήσαμε. Ελπίζουμε να το έχουμε σταματήσει μέχρι το τέλος, γιατί άλλαξε και ο Υπουργός στο ενδιάμεσο.

Δεν είναι δυνατόν οι προτάσεις που έχουμε κάνει για το Παρατηρητήριο τιμών που θα μετέχουν όλοι, θα έχει συγκεκριμένη επιστημονική μέθοδο δειγματοληψίας και από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες να μην υλοποιείται, δεν είναι δυνατόν να μην υπάρχει κοινό τιμολόγιο και κοινές προδιαγραφές σε δημόσια και ιδιωτικά έργα.

Αυτά είναι διεθνείς πρωτοτυπίες. Πιστεύω ότι οι φορείς που εκπροσωπούνται σήμερα στην Ημερίδα είναι ικανοί και προτάσεις τεκμηριωμένες να έχουν και να προχωρήσουν, ακόμη

και μόνοι τους, αν οι πολιτικές ηγεσίες δεν επιθυμούν να εκσυγχρονίσουν τον τομέα των έργων, δημόσιων και ιδιωτικών.

Σας ευχαριστώ πολύ και πιστεύω ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο μπορεί να παίξει την ομπρέλα και τον συντονισμό σ' αυτή την προσπάθεια ικανοποιώντας και το τελευταίο αίτημα που έχουμε ως τεχνικός κόσμος και συνεπέστατα η πολιτική ηγεσία αρνείται να το προχωρήσει ή να το δώσει στο Τεχνικό Επιμελητήριο, τα ενιαία μητρώα μελετητών, εργοληπτών και κατασκευαστών, δημόσιων και ιδιωτικών έργων, που να είναι στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Τον λόγο τώρα έχει ο κύριος Ροδάκης να μας εισηγηθεί το επιχειρησιακό πλάνο ανάπτυξης Παρατηρητηρίου τιμών συντελεστών παραγωγής δημοσίων έργων.

Κος ΡΟΔΑΚΗΣ:

Καλημέρα σε όλους και από μένα. Κατ' αρχήν θα ήθελα να σας εκφράσω σαν από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον κόσμο όσον αφορά τον ελεγκτικό και τον συμβουλευτικό του χαρακτήρα, την τιμή την οποίαν νοιώσαμε ότι από την στιγμή κατά την οποίαν συνεργαστήκαμε με τον δικό σας κλάδο και ειδικότερα για ένα τόσο σημαντικό θέμα όσο το παρατηρητήριο τιμών.

Ειδικότερα σε έναν κλάδο ο οποίος έχει παίξει πρωτεύοντα ρόλο στην ανάπτυξη της χώρας, δημιουργώντας υποδομές απaráμιλλης ποιότητας, υποδομές τις οποίες χρησιμοποιούμε όλοι και που επί δεκαετίες ουσιαστικά ήταν και ελπίζουμε να παραμείνει η ατμομηχανή της Ελληνικής οικονομίας.

Και σίγουρα βλέπουμε ότι η υστέρηση ή αν θέλετε τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει σήμερα ο κλάδος είναι μέρος, ένα πολύ μεγάλο μέρος, αποτελεί ένα μεγάλο μέρος της κρίσης την οποίαν περνάει η Ελληνική οικονομία.

Ένα δεύτερο το οποίο θα ήθελα να πω είναι ότι η εικόνα την οποίαν βλέπετε σαν πρώτη διαφάνεια δεν υπάρχει στη χώρα, είναι ένα έργο το οποίο εμείς πειράξαμε ουσιαστικά για να δείξουμε ότι οι γέφυρες, το χάσμα, υπάρχει ένα μικρό χάσμα σε μία πολύ μεγάλη κοινότητα, σε μία μεγάλη κοινότητα επιστημόνων, ιδιαίτερα ικανών εταιρειών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Σκοπός λοιπόν ήταν να δούμε πώς θα γεφυρώσουμε αυτό το χάσμα. Πηγαίνοντας λοιπόν στην δουλειά η οποία έγινε, όσον αφορά τη βιωσιμότητα της συγκεκριμένης ιδέας θα ήθελα να μείνω στους κυρίαρχους παράγοντες, στους πιο κρίσιμους παράγοντες τόσο της επιτυχίας όσο και της βιωσιμότητας του συγκεκριμένου εγχειρήματος.

Κατ' αρχήν να ξεκινήσουμε ότι το παρατηρητήριο τιμών ως αρχικό σκοπό τουλάχιστον, πηγαίνοντας στη σκοπιμότητα της ιδέας και της πρωτοβουλίας είναι να φτιαχτεί ένα σύστημα αναφοράς. Ένα σύστημα αναφοράς για μια κοινότητα η οποία θα εμπεριέχει όλα τα μέλη τα οποία συνεργάζονται θέλοντας και μη αρμονικά για να φέρουν ένα τόσο εξαιρετικό αλλά και τόσο σπουδαίο αποτέλεσμα.

Είναι ένα ανοικτό, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εγχείρημα. Γιατί μη κερδοσκοπικού; Διότι ο σκοπός του δεν είναι να φέρει οικονομικό αποτέλεσμα, αλλά η όποια αξία θα παράγει να γυρίζει πίσω στα μέλη της κοινότητας τα οποία θα το στηρίζουν.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Αυτό είναι το πρώτο και κυρίαρχο χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας.

Το δεύτερο κυρίαρχο χαρακτηριστικό και αν θέλετε κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας είναι αυτό που λέμε πολυσυμμετοχικότητα. Όλα τα μέλη αυτής της κοινότητας, ξεκινώντας από την Πολιτεία, με τα πολιτικά σώματα τα οποία είναι τα Υπουργεία τα οποία ουσιαστικά ρυθμίζουν, ελέγχουν και από τη ν άλλη πλευρά χαράζουν πολιτική όσον αφορά τις υποδομές της χώρας θα πρέπει να συμμετάσχουν, σίγουρα το μεγαλύτερο επιστημονικό και το πιο έγκυρο σώμα μηχανικών, όπως είναι το Τεχνικό Επιμελητήριο, το οποίο έχουμε τη χαρά να μας φιλοξενεί σήμερα, οι εργοληπτικές οργανώσεις, η τυποποίηση, κάτι το οποίο στην ουσία θα παίξει ένα σημαντικότερο ρόλο από τούδε και εις το εξής στη χώρα. Πρέπει να καταθέσουμε εδώ και ως εταιρεία, εταιρεία η οποία συνεργάζεται με το κράτος και συνεργάζεται και με όλα τα κράτη αυτού του πλανήτη, ότι στην πραγματικότητα η χώρα αλλάζει.

Θέλοντας και μη θα αλλάξει προς το καλύτερο, θα αλλάξει επίπονα ίσως, διότι θα πρέπει να αλλάξει σε ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα, αλλά το κύριο χαρακτηριστικό είναι αυτό το οποίο πέτυχαν όλοι οι άλλοι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αλλά και στον υπόλοιπο πλανήτη. Είναι η συνεργασία, είναι η αντίληψη ότι στην πραγματικότητα το συμφέρον του συνόλου είναι και το συμφέρον όλων μας.

Επομένως η συνεργασία και η πολυσυμμετοχικότητα είναι ίσως τα κύρια και οι κυριότεροι και κρίσιμοι παράγοντες της επιτυχίας.

Σίγουρα είναι η αμεροληψία και η εγκυρότητα, η αξιοπιστία ενός τέτοιου συστήματος, κάτι που σημαίνει ξεκάθαρες διαδικασίες. Διαδικασίες οι οποίες μπορούν να ελέγχονται ανά πάσα στιγμή από τα μέλη τα οποία συμμετέχουν, από ανεξάρτητες Αρχές και εκατό τοις εκατό θα πρέπει να είναι ταυτόσημες ή αν θέλετε, παράλληλες με αυτό που είπε ο κ. Πρόεδρος προηγουμένως, πρακτικές οι οποίες χρησιμοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε όλο τον πλανήτη, σε όλα τα σύγχρονα κράτη τα οποία σε όλη την χρονική διάρκεια της συνεργασίας ψάξαμε με τα μέλη των συλλόγων σας και είδαμε ότι υπάρχει ένας πάρα πολύ κοινός τόπος.

Επίσης, μια ευχάριστη έκπληξη για μας ήταν η βαθιά γνώση του κλάδου σας όσον αφορά το τί γίνεται στον υπόλοιπο χώρο τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στον υπόλοιπο πλανήτη.

Αυτό που θέλω να μας μείνει λοιπόν από αυτό που βλέπουμε τώρα, διότι θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος, να μην κλέψω από τον πολύτιμο χρόνο σας, είναι ότι πρώτον η ανταποδοτικότητα, που σημαίνει στήριξη από τα μέλη της κοινότητας, καθώς επίσης και αξία προς τα μέλη της κοινότητας προς τα πίσω, η πολυσυμμετοχικότητα αλλά και η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων θα είναι το κύριο και βασικό χαρακτηριστικό.

Τώρα, ας δούμε πηγαίνοντας σχετικά γρήγορα, τί είναι και πώς θα λειτουργεί το συγκεκριμένο εγχείρημα. Κατ' αρχήν και πηγαίνοντας και σε αυτό το οποίο έντονα ανέφερε ο κ. Τουλιάτος στη δικιά του τοποθέτηση, μιλάμε για ένα διαδικτυακό τόπο. Ουσιαστικά μιλάμε γι' αυτό το οποίο λέμε στα Αγγλικά portal.

Είναι μια κοινότητα η οποία συμμετέχει, η οποία συνενώνει μέσα από το διαδίκτυο όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς με αξιόπιστα δεδομένα, δημιουργώντας συνθήκες να ομιλούν όλα τα μέλη από όλους προς όλους, να υπάρχει ένας πολύπλευρος έλεγχος και στο τέλος μια ρεαλιστική απεικόνιση της αγοράς, κάτι το οποίο έντονα όλα τα μέλη έχουν θέσει μέχρι σήμερα στις τοποθετήσεις τους.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Εκατό τοις εκατό το λειτουργικό μοντέλο θα πρέπει να είναι ελεύθερο και θα είναι ελεύθερο όσον αφορά την πρόσβαση των χρηστών. Η πληροφορία πρέπει να διαχέεται και πρέπει να διαχέεται ελεύθερα και ανέξοδα και αυτό είναι ο πρωταρχικός στόχος του λειτουργικού του μοντέλου.

Ο δεύτερο στόχος είναι, όπως είχαμε πει και προηγουμένως, η αξιοπιστία. Επομένως όλα τα μέλη τα οποία θα συμμετάσχουν, το ίδιο το παρατηρητήριο, οργανισμός τον οποίον αναφέραμε προηγουμένως, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα και σε ένα βαθμό θα πρέπει να το ακολουθεί αυστηρά, όσον αφορά τους ελέγχους, της προβολής, αν θέλετε, δύο πραγμάτων.

Το πρώτο όσον αφορά την ύπαρξη και την εγκυρότητα των στοιχείων τα οποία θα προβάλλονται μέσα από το παρατηρητήριο, και κατά δεύτερον και κάτι το οποίο είχε τεθεί από την αρχή ως πολύ σημαντικό, την τυποποίηση και τη σήμανση, την επιβεβαίωση, αν θέλετε, της τυποποίησης των υλικών όσον αφορά τουλάχιστον τους προμηθευτές συμμετέχοντες στο συγκεκριμένο παρατηρητήριο.

Το τρίτο θέμα το οποίο, αν θέλετε το τρίτο κύριο συστατικό του παρατηρητηρίου, εκτός από την ελεύθερο πρόσβαση των χρηστών, την ελεγμένη συμμετοχή τόσο των προμηθευτών, των κατασκευαστών όσο και των φυσικών και νομικών προσώπων που συμμετέχουν στον κλάδο είναι τα ίδια τα προϊόντα τα οποία χρησιμοποιούμε – επιτρέψτε μου τον πληθυντικό ευγενείας, το πρώτο πρόσωπο ευγενείας, - χρησιμοποιούμε όσον αφορά την καθημερινή μας δουλειά, τα μηχανήματα, τις μισθώσεις αυτών αλλά και τα ίδια τα μηχανήματα, μια αντικειμενική εικόνα του εργατικού κόστους καθώς επίσης και τις υπηρεσίες προς τρίτους ή από τρίτους.

Τί θα παρέχει όμως ουσιαστικά σ' αυτά τα επίπεδα το παρατηρητήριο; Ειδικότερα όσον αφορά τα υλικά μία ξεκάθαρη διαδικασία, όπως αναφέρθηκα και προηγουμένως, τιμοληψίας, όπου θα εμφανίζει κυρίως τη μέση τρέχουσα τιμή όσον αφορά τόσο τα υλικά, τα μηχανήματα, το εργατικό κόστος και τις υπηρεσίες, όπως προείπα, προηγουμένως, με μία πολύ συγκεκριμένη, ξεκάθαρη διαδικασία, διαδικασία η οποία θα μπορεί να ελέγχεται, διαφανέστατη, ούτως ώστε να έχουμε όλη την πρόσβαση και να γνωρίζουμε το τρέχον κόστος όλων αυτών των συστατικών όσον αφορά τα δομικά ή τα τεχνικά έργα τα οποία εκτελούνται στη χώρα.

Τελικά θα κωδικοποιούνται και θα κωδικοποιούνται με έναν απλό τρόπο, τον οποίον θα μπορούν όλοι να κατανοούν, αλλά θα εμπεριέχει και όλες τις κωδικοποιήσεις οι οποίες επιβάλλονται ή αν θέλετε ακολουθούνται από την πρακτική ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με στόχο να μπορεί να ανιχνευθεί κάποιο υλικό με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους.

Επίσης θα μια στατιστική παρακολούθηση της αγοράς όσον αφορά τους δείκτες τους οποίους όλοι θέλουμε να παρακολουθούμε και διευκολύνουν πάρα πολύ την εργασία, καθώς επίσης και διασυνδέσεις, όπως αντιλαμβάνεστε, των υλικών με τους προμηθευτές και όχι μόνον σε επίπεδο ονόματος αλλά και ανά γεωγραφική περιοχή.

Τί θα σήμαινε αυτό; Κατά πρώτον σημαίνει δημοκρατία και χαμηλό κόστος. Όλοι οι προμηθευτές οι όλοι οι συμμετέχοντες στον κλάδο θα μπορούμε με ελάχιστο κόστος, καθώς το παρατηρητήριο δεν θα απλώς ενσωματώνει την πληροφορία αλλά θα βοηθάει και την προβολή της. Σε περίπτωση, παραδείγματος χάριν, που κάποιος νέος προμηθευτής θέλει να προβάλει κάποιο δικό του υλικό, να δημιουργήσει από μόνος του μία ιστοσελίδα, θα έρχεται αρωγός το

παρατηρητήριο σ' αυτή την προσπάθεια, επομένως θα έχουμε μία προβολή όλων ανά γεωγραφική περιοχή σε όλη την επικράτεια.

Μπορούμε να σκεφθούμε λοιπόν αν κάποια εργοληπτική ή κάποια κατασκευαστική εταιρεία θέλει να ανιχνεύσει, να βρει πώς κινείται η αγορά σε όλη την επικράτεια σε ένα συγκεκριμένο υλικό, ποια είναι η μέση του τιμή και ποιοι οι προμηθευτές οι οποίοι το παρέχουν, δύο-τρία κλικ θα απέχει η πληροφορία από την συγκεκριμένη εταιρεία.

Το ίδιο βέβαια λειτουργεί και αμφίδρομα, οπότε αντιλαμβάνεστε το όφελος για όλο τον κλάδο.

Η πληροφορία η οποία προηγουμένως στην τοποθέτησή του ο κύριος Τουλιάτος είπε για το learning legacy του London, το LD-12, αυτή η κληρονομιά, την οποίαν έτσι βάπτισαν οι συνάδελφοί σας στο εξωτερικό, θα είναι ένα μέρος από τις πληροφορίες οι οποίες θα δίδονται μέσα από το παρατηρητήριο.

Δεν είναι μόνο οι τιμές, είναι ένας δικτυακός τόπος στον οποίον όλα τα μέρη θα μπορούν να πάρουν έγκαιρη και έγκυρη πληροφορία χωρίς να αναγκάζονται να διατρέχουν μέσα σε όλο το διαδίκτυο να βρουν μια πληθώρα πληροφοριών, η οποία μπορεί να είναι και άσχετη όσον αφορά στο αντικείμενο.

Επομένως οι ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες, πρότυπα, τυποποιήσεις προϊόντων, προμηθευτές, εργοληπτικές οργανώσεις, μηχανικοί, μελετητές, και συγχωρέστε με αν έχω ξεχάσει κάτι, όλα θα είναι μέσα στο ίδιο portal και κατά συνέπεια η πληροφορία θα είναι εκεί, θα μπορούμε να την αξιοποιήσουμε εύκολα, γρήγορα και έγκυρα.

Όπως σας είπα και προηγουμένως και άλλα δύο θέματα τα οποία ίσως θα πρέπει να ξεδιαλυθούν όσον αφορά τις υπηρεσίες του παρατηρητηρίου. Το πρώτο είναι η σύνδεση του παρατηρητηρίου με τα άρθρα, τα τιμολόγια και την δουλειά η οποία έχει γίνει από προηγούμενη ομάδα, από την ACS Hellas, τον κ. Τουλιάτο και τους υπόλοιπους συνεργάτες όσον αφορά τον εύκολο και τυποποιημένο τρόπο υπολογισμού του κόστους και επίσης όσον αφορά την ανταποδοτικότητα το παρατηρητήριο θα ζει από τις συνδρομές των μελών του.

Αυτή είναι η λογική η οποία έχει περάσει καθώς επίσης η αξία την οποίαν θα παράγει θα γυρίζει εύκολα και γρήγορα πίσω στα μέλη του.

Το κόστος των συνδρομών, και ερχόμενος τώρα σε κάτι το οποίο νοιώθουμε πιο καλά, που είναι τα οικονομικά, θα έλεγα ότι είναι ελάχιστο. Το ευτύχημα είναι ότι δεν είστε λίγοι, είστε αρκετοί. Αυτό σημαίνει ότι επιμερίζεται το κόστος. Έχει γίνει μια πολύ μεγάλη προσπάθεια το κόστος να επιμεριστεί σε ένα πολύ μικρό ποσό, να φθάσει σε ένα πολύ μικρό ποσό και όντως θα είναι έτσι, ελάχιστο, αμελητέο, και με αυτόν τον τρόπο διατηρούμε και την ανεξαρτησία του και την ανταποδοτικότητα του παρατηρητηρίου.

Επομένως κλείνοντας όσον αφορά το λειτουργικό του μοντέλο αλλά και τις παρεχόμενες υπηρεσίες θα έλεγα ότι η όλη προσπάθεια έχει να κάνει πραγματικά με μία ανοικτή πρόσκληση, με ένα αγκάλιασμα όλου του κλάδου και φιλοδοξεί να είναι το πρώτο κλικ που θα έχετε πάντα στο μυαλό σας τη στιγμή κατά την οποία θέλετε να ψάξετε, να επιβεβαιώσετε ή να αναλύσετε κάτι στα πλαίσια της πραγματικά σύνθετης εργασίας σας.

Σίγουρα φιλοδοξεί και κάτι παραπάνω. Φιλοδοξεί να είναι ουσιαστικά ένα σημείο αναφοράς, όχι μόνο για τον κλάδο, όχι μόνο για το ιδιωτικό μέρος του κλάδου, καθώς επίσης και για τις ρυθμιστικές μας Αρχές.

Η αξιοπιστία του και η επιτυχία του σε ένα βαθμό και εντός εισαγωγικών θα το "επιβάλει". Και αυτή είναι η ελπίδα και η φιλοδοξία όλων όσων έχουμε συμμετάσχει στην συγκεκριμένη προσπάθεια.

Κλείνοντας θα έλεγα ότι αυτό είναι το πραγματικό έργο το οποίο ουσιαστικά πειράξαμε λίγο. Δεν θα έλεγα ότι το τραβήξαμε από τα μαλλιά γιατί ουσιαστικά θα θεωρηθεί ότι μιλάω από θέση ισχύος. Είναι το έργο όπως το βρήκαμε, είναι τα έργα τα οποία πατάμε όλοι σαν πολίτες, είναι οι υποδομές τις οποίες έχετε αφήσει πίσω σας σαν κληρονομιά, είναι καιρός ν' αλλάξουμε, είναι καιρός να πάμε μερικά βήματα μπροστά και νομίζω ότι τώρα είναι η ώρα.

Η διάθεση υπάρχει και εμείς τελειώνοντας αυτή τη δουλειά θα έλεγα ότι φύγαμε με ένα χαμόγελο συνεργαζόμενοι με ανθρώπους οι οποίοι είναι πραγματικά υψηλού επιστημονικού επιπέδου, αρκετά φιλόδοξοι με την πολύ καλή έννοια του όρου και αποτελούν πραγματικά, για μας τουλάχιστον που είμαστε μελετητές, οικονομολόγοι και ελεγκτές, αποτελούν ελπίδα για το αύριο και ελπίζουμε ότι η προσπάθεια να συνεχιστεί και θα στεφθεί με την επιτυχία την οποίαν φαντάζονται όλοι οι συμμετέχοντες σ' αυτήν.

Αυτό από τη μεριά μας και σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο τον οποίον μου δώσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Και τώρα περνάμε στην εισήγηση από τη μεριά του ΙΟΚ. Ο Πρόεδρος, ο συνάδελφος ο Γιώργος ο Κοντορούπης, για τη σχέση μεταξύ εθνικών τεχνικών προδιαγραφών ΕΤΕΠ και αναλυτικών τιμολογίων – αν δεν κάνω λάθος. Εισήγηση από την κυρία Δημοπούλου που είναι Διευθύντρια Τεχνικών Υπηρεσιών στο ΙΟΚ.

Κα ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ:

Καλημέρα, ονομάζομαι Ελένη Δημοπούλου και είμαι Τεχνική Διευθύντρια του ΙΟΚ. Θα ξεκινήσω παρουσιάζοντας με λίγα λόγια τον σκοπό του ΙΟΚ. Το ΙΟΚ ιδρύθηκε το 1998 με το νόμο 2576 για τη βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων έργων της χώρας και σκοπό έχει την έρευνα και τη μελέτη θεμάτων που έχουν σχέση με το σχεδιασμό, το κόστος, την παραγωγικότητα, την ποιότητα, τη χρηματοδότηση και την ανάθεση των κατασκευών με στόχο την εξασφάλιση του εξορθολογισμού του κατασκευαστικού τομέα, με βελτιστοποίηση της ποιότητας και ελαχιστοποίηση του κόστους των έργων στην Ελλάδα.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του περιλαμβάνεται η συγκέντρωση, επεξεργασία και αξιολόγηση των κάθε είδους στοιχείων που σχετίζονται με την κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, η έρευνα και μελέτη για την ποιοτική και ποσοτική παραγωγή υλικών και προϊόντων κατασκευής, την κοστολόγηση, καθώς και την ποιοτική και ποσοτική επάρκεια των διαθέσιμων μέσων και δυναμικού στις κατασκευές, στην καταγραφή, συμπλήρωση και επικαιροποίηση των αναλυτικών τιμολογίων του δημοσίου και τις προτάσεις για τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη βελτιστοποίηση της ποιότητας με ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής των έργων.

Τί έχει κάνει το ΙΟΚ μέχρι σήμερα στο πλαίσιο της σημερινής Ημερίδας: Το ΙΟΚ στο πλαίσιο του προγράμματος δράσεων Action Plan για τον εκσυγχρονισμό της ποιότητας παραγωγής των δημοσίων έργων της χώρας ανέλαβε τη διαχείριση της υλοποίησης του αντικειμένου της 2ης ΟΔΕ, «Τεχνικές Προδιαγραφές και Σύστημα Προσδιορισμού Κόστους», το οποίο συντονίστηκε από τον ομότιμο καθηγητή του ΕΜΠ κ. Θ.Π.Τάσσιο.

Το αντικείμενο της 2ης ΟΔΕ επιμεριζόταν σε τρία υποέργα και υλοποιήθηκε από ομάδες εργασίας που αποτελούσαν επιλεγμένοι και έμπειροι μηχανικοί του δημόσιου τομέα, του πανεπιστημιακού χώρου, καθώς και μελετητές και κατασκευαστές. Ασχολήθηκαν 100 και πλέον έμπειροι μηχανικοί επί μία διετία.

Εν τάχει τί περιελάμβανε αυτό το έργο. Το Υποέργο 1 είχε ως αντικείμενο την κατάρτιση προσωρινών εθνικών τεχνικών προδιαγραφών για τα δημόσια έργα. Συντάχθηκαν 440 σύγχρονα κείμενα τεχνικών προδιαγραφών τα οποία είχαν ομοιόμορφη δομή και κάνουν συστηματική παραπομπή στα Ευρωπαϊκά πρότυπα. Έχουν συνταχθεί προδιαγραφές που καλύπτουν όλες τις κατηγορίες κατασκευών.

Το Υποέργο 2, είχε ως αντικείμενο τον εκσυγχρονισμό του συστήματος τιμολόγησης των Δημοσίων Έργων. Το ΙΟΚ προχώρησε στην επικαιροποίηση και τη συμπλήρωση των υφιστάμενων αναλύσεων τιμών για τα δημόσια έργα. Συντάχθηκαν αναλύσεις τιμών και για τις ΗΜ εργασίες, έγιναν συνοπτικοί περιγραφικοί κατάλογοι άρθρων που είχαν ένα πολυεπίπεδο σύστημα κωδικοποίησης ώστε να είναι εύκολη η εισαγωγή και νέων άρθρων όπου αυτό απαιτείτο και αναπτύχθηκε ένα σύστημα προσδιορισμού της ωριαίας δαπάνης μηχανημάτων έργων σε περιβάλλον Access. Ήταν μια προσπάθεια συστηματοποίησης και αυτοματοποίησης των στοιχείων με ανοιχτή δομή ώστε να είναι εύκολη η εισαγωγή και νέων πρόσθετων κατηγοριών μηχανημάτων. Επίσης το ΙΟΚ επεξεργάστηκε ομάδες παραμετρικών αναλύσεων τιμών βασικών κατασκευαστικών εργασιών όπως είναι π.χ. οι εργασίες παραγωγής σκυροδέματος.

Το Υποέργο 3 είχε να κάνει με τη στατιστική παρακολούθηση του κόστους των δημοσίων έργων.

Το ΙΟΚ ανέλαβε την επικαιροποίηση και τη συμπλήρωση του συστήματος προκοστολόγησης έργων που είχε αναπτυχθεί στο πλαίσιο του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης από τη ΜΕΚ και βασιζόταν στην καταχώρηση σε βάση δεδομένων στοιχείων τελικού κόστους, βασικών χαρακτηριστικών του φυσικού αντικειμένου που προσδιορίζει το κάθε έργο.

Προχώρησε σε πιλοτική λειτουργία του συστήματος με στοιχεία από πρόσφατα αποπερατωθέντα έργα της τελευταίας πενταετίας και επίσης επεξεργάστηκε το θέμα των γενικών εργοταξιακών δαπανών αναπτύσσοντας ένα σύστημα παραμετρικού προσδιορισμού αυτών.

Τί κάνει το ΙΟΚ σήμερα προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού του συστήματος παραγωγής των έργων: Το ΙΟΚ καταγράφοντας ότι η απουσία εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και αναλυτικών τιμολογίων εναρμονισμένων μεταξύ τους για όλες τις κατηγορίες κατασκευών τεχνικών έργων, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα δομικά προβλήματα του χώρου, καθώς οδηγεί σε μεγαλύτερο κόστος υλοποίησης των έργων, χαμηλότερη ποιότητα, μεγαλύτερο κόστος συντήρησης και λειτουργίας των έργων αυτών.

Υπέβαλε στην οικεία διαχειριστική Αρχή τεχνικό δελτίο για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ της πράξης με τίτλο: Σύνταξη προσωρινών εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και αντίστοιχων άρθρων αναλυτικών τιμολογίων εργασιών δημοσίων έργων.

Η εν λόγω πράξη εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ και επιμερίζεται σε πέντε υποέργα. Συνολικά θα συνταχθούν περί των 500 τεχνικών προδιαγραφών με τα αντίστοιχα αναλυτικά τιμολόγια. Έχει γίνει ομαδοποίηση ανά αντικείμενο αυτών των προδιαγραφών.

Το Υπόεργο 1 έχει να κάνει με τη σύνταξη περίπου 165 ΠΕΤΕΠ και των αντίστοιχων τιμολογίων στους παρακάτω τομείς: κατασκευές από σκυρόδεμα, χωματουργικές εργασίες, οικοδομικές, γεωτεχνικές, επεμβάσεις, καθαιρέσεις και κατεδαφίσεις.

Το Υπόεργο 2 αφορά τη σύνταξη περίπου 155 προσωρινών εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και αντίστοιχων αναλυτικών τιμολογίων στους τομείς: ΗΜ εργασιών κτιρίων και ΗΜ εργασιών υποδομών.

Το Υπόεργο 3 έχει να κάνει με τη σύνταξη 180 ΠΕΤΕΠ και αντίστοιχων αναλυτικών τιμολογίων στους παρακάτω τομείς: έργα οδοποιΐας, έργα αεροδρομίων, σιδηροδρομικά έργα, υδραυλικά έργα, λιμενικά έργα, έργα πρασίνου και σήραγγες.

Στο Υπόεργο 4, ο ανάδοχος θα συνδράμει παρέχοντας υπηρεσίες συμβούλου τεχνικής υποστήριξης για τη σύνταξη των προσωρινών εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και των αναλυτικών τιμολογίων.

Θα έχει την επιστημονική υποστήριξη της συνολικής Πράξης και θα προχωρήσει αρχικά στον προσδιορισμό των απαιτούμενων τεχνικών προδιαγραφών και των αναλυτικών τιμολογίων βασιζόμενος στο θεματολόγιο που ήδη έχει συσταθεί από το ΙΟΚ κατόπιν συνεννοήσεως και με τις αντίστοιχες Επιτροπές, Διευθύνσεις και αρμόδια όργανα του ΥπΥΜΕΔΙ.

Το θεματολόγιο θα τεθεί σε διαβούλευση για την ενημέρωση του τεχνικού κόσμου και για πιθανές παρεμβάσεις ως προς την πληρότητα του αντικειμένου. Θα έχει τον επιστημονικό έλεγχο των υπόλοιπων υποέργων και θα βοηθήσει τεχνικά και διαχειριστικά το ΙΟΚ στο σύνολο της Πράξης έως και την ολοκλήρωσή της που είναι προγραμματισμένη για το τέλος του 2014.

Για το συγκεκριμένο υποέργο έχει ήδη ξεκινήσει η διάθεση των τευχών διαγωνισμού, και καταληκτική ημερομηνία υποβολής φακέλων συμμετοχής έχει οριστεί η 27.4.2012.

Το Υπόεργο 5 έχει να κάνει με την ανάπτυξη ενός συστήματος προσδιορισμού των συντελεστών κόστους των δημοσίων έργων στο οποίο θα προσδιορίζεται το κόστος των ενσωματούμενων υλικών, των εργατικών και των μισθωμάτων των μηχανημάτων.

Ο ανάδοχος θα προχωρήσει στην ανάπτυξης μιας βάσης δεδομένων αντικειμενικού προσδιορισμού του κόστους των παραπάνω συντελεστών, αξιοποιώντας όλες τις αντίστοιχες πηγές πληροφόρησης, τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα χρησιμοποιώντας και την αντίστοιχη διεθνή εμπειρία.

Εδώ θέλω να τονίσω ότι θα χρησιμοποιηθούν όλες οι πηγές πληροφόρησης και δεν θα μείνει κάποια εργασία, είτε αυτή έχει γίνει από την Επιτροπή τιμολογίων του ΥπΥΜΕΔΙ, είτε από τις εργοληπτικές οργανώσεις, χωρίς να χρησιμοποιηθεί.

Το παραδοτέο θα δοθεί προς έλεγχο στις αρμόδιες Επιτροπές του ΥπΥΜΕΔΙ και την επιστημονική ομάδα πριν από την τελική του έγκριση.

Το δεύτερο αντικείμενο του εν λόγω υποέργου έχει να κάνει με την ανάπτυξη και λειτουργία ενός συστήματος προκοστολόγησης των έργων, προσδιορισμού του ενδεικτικού μοναδιαίου κόστους εκτελεσθέντων έργων, βασικών κατηγοριών, όπως είναι τα έργα οδοποιίας, τα οικοδομικά, λιμενικά, σιδηροδρομικά και άλλα.

Θα προχωρήσει, λαμβάνοντας υπόψη και το προηγούμενο έργο που έχει γίνει από το ΙΟΚ, στη σύνταξη τυποποιημένων ερωτηματολογίων συμπλήρωσης κοστολογικών στοιχείων για τις παραπάνω κατηγορίες έργων, στην ανάπτυξη μιας βάσης δεδομένων εισαγωγής των κοστολογικών στοιχείων, στη συλλογή στοιχείων περαιωμένων εργασιών του ΥπΥΜΕΔΙ και σύζευξη με το σύστημα επιτελικής παρακολούθησης των έργων που υπάρχει στο Υπουργείο, στην αποδελτίωση, επεξεργασία και αξιολόγηση των συλλεγέντων στοιχείων και τέλος στην εισαγωγή στη βάση δεδομένων και στη στατιστική ανάλυση των δεδομένων αυτών.

Κλείνοντας θέλω να πω ότι το ΙΟΚ κεφαλαιοποιώντας την εμπειρία του τόσο από το Action Plan όσο και από το νέο έργο που έχει αναλάβει, στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος εξορθολογισμού του κόστους των κατασκευών, συνδέοντας άμεσα τις τεχνικές προδιαγραφές με τις αναλύσεις τιμών, συμβάλλοντας σημαντικά στη βελτιστοποίηση της ποιότητας και στην ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής των έργων, κατά τρόπο επιστημονικό, στηριζόμενο σε συγκεκριμένη μεθοδολογία, και κυρίως αδιάβλητο.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Ο Παναγιώτης ο Κατίκας. Ναι, ναι. Ο κ. Κοντορούπης.

Κος ΚΟΝΤΟΡΟΥΠΗΣ:

Μόνο δύο λεπτά γιατί σταχυολόγησα κάποιες περιπτώσεις που διατύπωσαν ορισμένοι συνάδελφοι. Υπάρχει μια ένσταση ότι το ΙΟΚ δεν είναι ανεξάρτητο. Πράγματι, αυτή τη στιγμή δεν είναι ανεξάρτητο. Έχει επταμελές Συμβούλιο, τα 4 μέλη του οποίου τα ορίζει η κυβέρνηση. Μέχρι το 2004 ήταν πενταμελές και όριζε 2 μέλη η κυβέρνηση και 3 μέλη όριζαν από έναν οι εργοληπτικές οργανώσεις, το ΤΕΕ και ο ΣΕΒ.

Εγώ έχω κάνει εισήγηση, να γίνει πάλι πενταμελές, να είναι 2 μέλη οριζόμενα από την κυβέρνηση και από έναν εκπρόσωπο των εργοληπτών (που υπάρχει), εκπρόσωπο των μελετητών που δεν υπάρχει, αλλά πρέπει να υπάρξει, και εκπρόσωπος του ΤΕΕ. Έτσι θα είναι ανεξάρτητο, ώστε να μην υπάρχει το σχόλιο ότι είναι κατευθυνόμενο από την κυβέρνηση.

Και τη δεύτερη παρατήρηση την είτε ο από πολλού φίλος και συνάδελφος Ζαχαρίας Αθουσάκης, ότι δήθεν το ΙΟΚ επήρε αυτό το πρόγραμμα ΕΣΠΑ για να καρπωθεί τα λεφτά κ.λπ.. Σας πληροφορώ ότι το ΙΟΚ δεν καρπούται ούτε ένα ευρώ. Φεύγουν όλα και πάνε στις πέντε (5) ομάδες κάθε μία στην οποία θα απασχολούνται τουλάχιστον 15-20 άτομα, δηλαδή συνολικά περί τα 100 άτομα συναδέλφους μηχανικούς ενώ στο ΙΟΚ δεν μένει ούτε ένα ευρώ. Όχι μόνο αυτό, αλλά θα δαπανήσει και χρήματα για την ολοκλήρωση όλων των προγραμμάτων. Άρα δεν υπάρχει, αγαπητέ Ζαχαρία θέμα με την παρατήρησή σας.

Αυτά είχα να σας πω, σταχυολογώντας αυτές τις περιπτώσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Ο Παναγιώτης Κατίκας θα μας εισηγηθεί το σύστημα αναλύσεων τιμών για τον προϋπολογισμό και την αναθεώρηση τιμών δημοσίων έργων και τον ρόλο της δημόσιας διοίκησης και του Υπουργείου ΥπΥΜΕΔΙ, Πρόεδρος τώως και μέλος του Δ.Σ. ΠΟΕ ΕΜΔΥΔΑΣ.

Κος ΚΑΤΙΚΑΣ:

Γεια σας. Το δεκαήμερο που μεσολάβησε αφ' ης στιγμής προσκληθήκαμε και ευχαριστούμε γι' αυτό, να συμμετέχουμε στη διοργάνωση αυτής της συγκεκριμένης συνάντησης, μέχρι που πολύ ή λίγο πιο πριν καταλάβαμε ότι έπρεπε να εισηγηθούμε, ήταν αρκετά μικρό για να μπορέσουμε να μπούμε επί της ουσίας τουλάχιστον στα ντοκουμέντα και στα προτεινόμενα και να τοποθετηθούμε πάνω σ' αυτά.

Ο ρόλος μας ως συνδικαλιστικού φορέα των μηχανικών του Δημοσίου ωστόσο είναι και να τοποθετηθούμε κυρίως στην αδυναμία ενδεχομένως και στη σημερινή συνάντηση να υπάρχουν αντίστοιχες εισηγήσεις και προτάσεις εμπειριστατωμένες από πλευράς του Δημοσίου, του ΥπΥΜΕΔΙ, υποβαθμισμένη σήμερα η παρουσία του με την εισήγηση του συναδέλφου Μακρή και πιστεύουμε ότι δεν θα πρέπει να είναι έτσι τα πράγματα.

Αν στην παρούσα φάση πρέπει σε κάτι να επενδύσουμε, πιστεύουμε ότι είναι τουλάχιστον σήμερα ο δημόσιος τομέας για το μέλλον και θα πούμε τις απόψεις μας.

Είναι πολύ γνωστό ότι σε ένα ευρύ φάσμα και του πολιτικού κόσμου αλλά και των πολιτών έχει καλλιεργηθεί και έχει θεοποιηθεί αυτό που λέμε μικρότερο κράτος, ο ιδιωτικός τομέας είναι αυτός ο οποίος θα λύσει τα προβλήματα.

Εκεί εμείς διατυπώνουμε τις ενστάσεις μας. Όσο μικρότερο κράτος δημιουργείς, τόσο καλύτερο κράτος πρέπει να είναι αυτό που αφήνεις πίσω σου. Ήταν όμως πάντα έτσι τα πράγματα; Κατά τη γνώμη μας όχι.

Ο Μενέλαος ο Κωνσταντάτος είπε κάποια πράγματα και θα ήθελα να τα καταθέσω, τα έχουμε πει αρκετές φορές, εκ μέρους της ΕΜΔΥΔΑΣ.

Πώς είναι δυνατόν η κρατική δομή, αυτό το παλιό Υπουργείο Δημοσίων Έργων αμέσως μετά τον πόλεμο σε πολύ σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, με τις δυνάμεις και το στελεχιακό δυναμικό το οποίο διέθετε, να αναλάβει ένα τεράστιο φορτίο της μεταπολεμικής ανασυγκρότησης της χώρας σε υποδομές τουλάχιστον, και σήμερα με τρία Κ.Π.Σ. συν το ΕΣΠΑ, με όλα τα προγράμματα τα οποία υπάρχουν και βλέπουμε τα τελευταία 30 χρόνια περίπου, να είναι περίπου αδύνατο γι' αυτό να ανταποκριθεί στις επιταγές που θα πρέπει να έχει και να παίζει τον συνταγματικό του ρόλο στην πατρίδα μας.

Πώς είναι δυνατόν 700 χιλιόμετρα δρόμος, νέα χάραξη, στη δεκαετία του 1960, ο παλιός ΠΑ.ΘΕ. να κατασκευαστεί μέσα σε μία δεκαετία, με την εποπτεία του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, των Ελλήνων μηχανικών, να αναδειχθούν εταιρείες οι οποίες βγήκαν στο εξωτερικό, αρκετά ισχυρές εκείνη την περίοδο, κάποιες υπάρχουν ακόμα έξω και δουλεύουν, να έρθει συνάλλαγμα στην πατρίδα μας και να ολοκληρωθεί αυτό το έργο, όταν από τη δεκαετία του 1980 και μέχρι σήμερα δεν έχουμε κατορθώσει ακόμα με 4 Κ.Π.Σ. να τον διαπλατύνουμε. Με συμβούλους, με τεχνογνωσία, με πάρα πολύ προωθημένη τη γνώση την τεχνική, να μην έχουμε καταφέρει να ολοκληρώσουμε αυτό το έργο.

Υπάρχει λοιπόν κάποιο πρόβλημα και αυτό το πρόβλημα εντοπίζεται προφανώς στις πολιτικές που ασκήθηκαν μέχρι τώρα και τις οποίες από εδώ και πέρα πρέπει με πολύ μεγάλη προσοχή να προσεξούμε.

Διότι δεν είναι δυνατόν να αφεθεί το ΥΠΥΜΕΔΙ το σημερινό, στο σύνολό της η δημόσια διοίκηση να συκοφαντείται, όταν πολιτικές είναι αυτές που οδήγησαν τη δημόσια διοίκηση εκεί.

Σας θυμίζω την κατάργηση της ιεραρχίας, την ισοπέδωση του στελεχιακού δυναμικού, τον κομματισμό, την εξάρτηση της ιεραρχίας από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, που έχουν οδηγήσει σήμερα το ΥΠΥΜΕΔΙ να συζητάει για καινούργιο οργανισμό, ξέρετε πόσο διάστημα μετά; Από το 1978. Σήμερα συζητούμε τροποποίηση του οργανισμού, και με τις ενστάσεις μας και εκεί, δεν έχει καμία σημασία.

Στο αντικείμενο που συζητούμε, τί βλέπουμε από την ιστορική διαδρομή που ο κύριος Βαρνάβας έχει την καλοσύνη, και τα ντοκουμέντα, όπως δημοσιεύονται, να μας δείξουν; Ότι αμέσως μετά τη μεταπολίτευση στη συνέχεια ενός συστήματος, το Υπουργείο Δημοσίων Έργων είχε ένα πλήρες σύστημα αναλύσεως τιμών και τιμολογίων. Ανεπαρκές για μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, συμφωνούμε. Τί κάναμε από τότε και πέρα; Ομάδες εργασίας, Επιτροπές, ΟΔΕ, χρησιμοποιήσαμε κοινοτικά χρήματα, για να έχουμε τί; Τα τιμολόγια που αυθαίρετα επέβαλε ο τότε Υπουργός Σουφλιάς, ακόμα και σήμερα.

Και σήμερα συζητούμε πάλι, υπάρχει μια πρόταση από την πλευρά των εργοληπτικών εταιρειών, κατά τη γνώμη μας, εξαιρετικά θετική, και καλοδεχόμενη εν πάση περιπτώσει, και συγχρόνως βλέπουμε και τώρα, ακόμα και τώρα την επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την εμπλοκή του ΙΟΚ ή, αν θέλετε, με την μη παρέμβαση του Υπουργείου.

Γιατί λοιπόν αδυνατούμε να έχουμε ένα σταθερό σύστημα; Και εδώ προκύπτει η ανάγκη, συνάδελφοι, και η διαφορά μας, γιατί υπάρχει αίτημα για ένα σταθερό σύστημα αναφοράς το οποίο θα έχει διαχρονική αξία. Και αυτό δεν μπορεί να είναι άλλο από την ανυπαρξία της κρατικής μηχανής.

Εμείς δεν προσδοκούμε, πιστεύω και ως πολίτες αυτής της χώρας, να έχουμε μια κρατική μηχανή της οποίας το δυναμικό θα είναι ανίκανο ν' ανταποκριθεί στον ελεγκτικό του ρόλο, θα ανατρέχει σε συμβούλους ουσιαστικά για να παράγει είτε επιτελική δραστηριότητα, ή να επιβλέπει έργα εθνικής σημασίας, που είναι στις δικές του αρμοδιότητες να κάνει και στη συνέχεια να προσλαμβάνει συμβούλους που θα επιβλέπουν τους συμβούλους.

Αν αυτό αποτελεί ένα όραμα για μας, πιστεύουμε ότι δεν είναι σωστό. Και εκεί θα έρθουν και οι όποιες ενστάσεις μας σε σχέση με τις προτάσεις τις οποίες ακούσαμε.

Είναι θετικές οι προτάσεις, όπως προείπαμε. Οποιαδήποτε πρωτοβουλία σ' αυτή την κατεύθυνση όντως είναι θετική, αρκεί να έχει χρόνο, περαίωση και αποτέλεσμα.

Εφ' όσον λοιπόν το προτεινόμενο σύστημα, σύμφωνα με τους προτείνοντες, με τους συντάκτες του, περιλαμβάνει την εναρμόνιση με τα ισχύοντα Ευρωπαϊκά πρότυπα και τους κανονισμούς των τεχνικών προδιαγραφών, τη την διατύπωση περιγραφικών άρθρων τιμολογίου με πάγιο και τυποποιημένο τρόπο, τις αναλύσεις τιμών μονάδας με αποτύπωση της ποσότητας και το είδος του είδους, των συντελεστών της παραγωγής (εργατική δαπάνη, υλικά, μηχανικός εργατικός εξοπλισμός), κλπ., και τον αντικειμενικό προσδιορισμό των μέσων ωρομισθίων, για τα ωρομίσθια, την εργατική δαπάνη όπως είπαμε προηγουμένως, του εργατοτεχνικού

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

προσωπικού, των μισθωμάτων και της ημερήσιας δαπάνης των μηχανημάτων έργων καθώς και την παρακολούθηση των βασικών τιμών. Είναι προφανές, ότι το ΥΠΥΜΕΔΙ τότε δεν μπορεί παρά να αξιολογήσει τελεσίδικα σε ποιο βαθμό ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του και είναι μια θετική εξέλιξη την οποία πρέπει να προχωρήσει σε υιοθέτηση, οριοθετώντας συγχρόνως το ρόλο και το αντικείμενο που έχει ανατεθεί στο ΙΟΚ, ώστε να μην υπάρξουν αλληλοεπικαλύψεις και περαιτέρω καθυστερήσεις την προσεγγίσουμε με πολύ μεγάλη προσοχή.

Θα διατυπώσουμε ωστόσο την διαφωνία μας σε σχέση με τις αρμοδιότητες και κυρίως με το χαρακτήρα του Παρατηρητηρίου Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων. Χωρίς να είναι λοιπόν προφανές ότι το ΥΠΥΜΕΔΙ πρέπει και οφείλει να αξιολογήσει τελεσίδικα και σε πολύ σύντομο χρονικό ορίζοντα την πρόταση τη συγκεκριμένη και μάλιστα θα πρέπει να δει ακριβώς τις πρωτοβουλίες και την ανάθεση που έχει το ΙΟΚ πώς μπορεί να τις παντρέψει και να φθάσουμε πολύ σύντομα σε μια πρόταση. Μια πρόταση η οποία θα πρέπει να υιοθετηθεί.

Θα διατυπώσουμε ωστόσο τη διαφωνία μας σε σχέση με τις αρμοδιότητες και κυρίως με τον χαρακτήρα του παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων.

Δεν είμαστε αντίθετοι με τη χρησιμότητά του. Δεν μπορεί να είμαστε αντίθετοι με τη χρησιμότητά του. Δεν μπορούμε όμως να αποδεχθούμε την πρόταση, όπως αυτή διατυπώνεται στην σελίδα 8 του σχεδίου της εισήγησης (σημείο 1), σύμφωνα με την οποία, στο διαβάσαμε τουλάχιστον σε ένα σχέδιο της ΚΥΑ που θα εγκρίνει το Νέο Σύστημα Ανάλυσης Τιμών, θα υπουργικής απόφασης σε κάποια από τα ντοκουμέντα που πήραμε στα χέρια μας ως σχέδιο, εν πάση περιπτώσει, να αναφέρεται ότι: " Η η σύσταση του προτεινόμενου παρατηρητηρίου συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων, στο οποίο ρητά, δια διά της εν λόγω αποφάσεως, να εκχωρείται η πλήρης και αποκλειστική αρμοδιότητα διαμόρφωσης και διαρκούς ενημέρωσης του συστήματος προϋπολογισμού, τιμολόγησης, ανάλυσης, αναθεώρησης και αποτύπωσης της δαπάνης κατασκευής των τεχνικών έργων, σε συνδυασμό και με τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές." Συγχρόνως ο διατακτικός και απόλυτος τρόπος με τον οποίο διατυπώνονται οι προτάσεις στα επόμενα σημεία 2 έως 6, είναι δυνατόν να δημιουργήσουν τριβές και παρεξηγήσεις.

Συμπερασματικά συνεπώς :

- Το ΥΠΥΜΕΔΙ οφείλει άμεσα, να αξιολογήσει τελεσίδικα το προτεινόμενο σύστημα αναλύσεως τιμών για το προϋπολογισμό και την αναθεώρηση τιμών των Δημοσίων Έργων και να προχωρήσει στην έκδοση των αναγκαίων κανονιστικών αποφάσεων.
- Επιπλέον το ΥΠΥΜΕΔΙ, με την ευκαιρία της επικείμενης τροποποίησης του Οργανισμού του, ως το μόνο σταθερό σύστημα αναφοράς στον τομέα αυτό, να στελεχώσει και να αναβαθμίσει, το σύνολο των Υπηρεσιών του και βέβαια το αντίστοιχο τμήμα Πρότυπων Αναλύσεων Τιμών και Ειδικών Κοστολογήσεων, που σωστά ενσωματώνει στην Διεύθυνση Διαμόρφωσης Κανόνων Ποιότητας της Γενικής Δ/σης Ποιότητας, Κτιριακών Υποδομών και Τεχνικής Υποστήριξης.

Συγχρόνως να αναβαθμίσει σε Εθνική Επιτροπή την Επιτροπή Διαπιστώσεως Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ), εμπλουτίζοντας τη σύνθεσή της με φορείς όπως ο ΕΛΟΤ, το Παρατηρητήριο Τιμών (όποτε και όταν συσταθεί), ή και οποιονδήποτε άλλο φορέα εκτιμηθεί ότι πρέπει να συμμετέχει.

- Η ίδρυση του Παρατηρητηρίου Τιμών Συντελεστών Τιμών Παραγωγής Τεχνικών Έργων, ως ανεξάρτητου φορέα χωρίς κρατική υπόσταση, με καθαρά ερευνητικό – συμβουλευτικό και όχι με αποφασιστικό – διατακτικό χαρακτήρα, αρμοδιότητα που όπως προείπαμε σύμφωνα με το Σύνταγμα έχει το ΥΠΥΜΕΔΙ, δεν μας βρίσκει αντίθετους.

Η ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ τέλος, όχι μόνο ως συνδικαλιστικός αλλά και ως Επιστημονικός Φορέας των Διπλωματούχων Μηχανικών του Δημοσίου, είναι διατεθειμένη να βοηθήσει σε οποιοδήποτε τομέα και οποτεδήποτε της ζητηθεί.

Δεν μπορεί δηλαδή, κατά την άποψή μας, να απεμπολήσει τη συνταγματική ευθύνη στην καρδιά ακριβώς του αποφασιστικού που έχει η εκτελεστική εξουσία σε έναν μη κερδοσκοπικό φορέα, του οποίου τη συνέχεια θα πρέπει να την δούμε αν μπορεί να ασκηθεί στο μέλλον, δεδομένου ότι η ίδια η κρίση δεν ξέρουμε πού θα μας οδηγήσει και είναι ένα παράδειγμα αυτό, να εκχωρήσουμε αποκλειστικά αυτή την ευθύνη στο παρατηρητήριο, όπως τουλάχιστον, αν καταλάβαμε καλά, προτείνεται.

Αυτή είναι η ένστασή μας. Προφανώς είναι εξαιρετικά χρήσιμο και προφανώς ως ιδέα δεν μπορεί παρά να μας βρει σύμφωνους. Ωστόσο το ΥπΥΜΕΔΙ, κατά την άποψή μας, οφείλει άμεσα, όπως είπαμε, και τελεσίδικα να δώσει λύση σ' αυτό το ζήτημα το οποίο καρκινοβατεί και αυτό είναι κάτι στο οποίο πιστεύω ότι συμφωνούμε όλοι μας.

Δεύτερον. Το ΥπΥΜΕΔΙ με την ευκαιρία της τροποποίησης του οργανισμού του θα πρέπει πολύ σύντομα να στελεχωθεί και να αναβαθμίσει όλες τις υπηρεσίες του, και βέβαια και το αντίστοιχο τμήμα προτύπων αναλύσεων τιμών και ειδικών κοστολογήσεων, που σωστά πλέον το τοποθετεί στη Γενική Διεύθυνση ποιότητας και στην αντίστοιχη Διεύθυνση.

Σας θυμίζω ακριβώς προκειμένου να κάνω κριτική στις πολιτικές και δεν υπάρχει και σήμερα πολιτικός εκπρόσωπος από το ΥπΥΜΕΔΙ, ότι επί σειρά ετών το συγκεκριμένο τμήμα βρισκόταν στην εποπτεία της Διεύθυνσης Δ-11 του Υπουργείου, της οποίας το κύριο αντικείμενο ήταν η διαχείριση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων. Μάλιστα υπήρξε και περίοδος κατά την οποία ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης ήταν διοικητικός υπάλληλος στη συγκεκριμένη Διεύθυνση.

Κατά συνέπεια λοιπόν θα πρέπει και να στελεχωθεί και να βγει από το περιθώριο και να αποκτήσει συγκεκριμένο και ικανό ρόλο παρέμβασης σ' αυτό που πρέπει να κάνει το Υπουργείο. Αυτός είναι ο επιτελικός ρόλος που θέλουμε, που θέλει, έτσι τουλάχιστον διατείνεται και η κυβέρνηση να προσδώσει στην κεντρική διοίκηση.

Άλλωστε, όπως είπα, θα πρέπει, και δεν μπορεί αλλιώς, το Υπουργείο, τα Υπουργεία, η Δημόσια Διοίκηση, να αποτελούν σταθερό σύστημα αναφοράς και διασφάλισης προς το μέλλον. Με ένα μικρό παράδειγμα, ειπώθηκε από τον Μενέλαο ότι μία από τις συμβάσεις παραχώρησης ήταν και ο ισθμός της Κορίνθου. Μία από την κριτική που ασκούμε στις συμβάσεις παραχώρησης εμείς σαν ΕΜΔΥΔΑΣ είναι ακριβώς και αυτή, στο ότι είναι μακροχρόνιες και μπορούν στο μέλλον να μη μπορούν πλέον να επιτελέσουν το έργο για το οποίο έχουν σχεδιαστεί και έχουν χρηματοδοτηθεί στην αρχή, από τα χρήματα βέβαια αυτών που κάνουν χρήση. Και αυτό αποδεικνύεται στην περίπτωση του Ισθμού της Κορίνθου. Από τότε που κατασκευάστηκε, η χρησιμότητά της διήρκεσε μέχρι, πιστεύω, και στις αρχές της δεκαετίας του 1960, και αν – αν δεν κάνω λάθος.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Από εκεί και πέρα δεν θα πρέπει να καταργηθεί η Επιτροπή διαπιστώσεως τιμών, συνάδελφοι. Κατά τη γνώμη μας, πρέπει να αναβαθμιστεί σε εθνική Επιτροπή, να εμπλουτιστεί στη στελέχωσή της από φορείς που δεν είναι σήμερα εκεί. Ειπώθηκε για τον ΕΛΟΤ. Προφανώς το παρατηρητήριο εάν και εφ' όσον ιδρυθεί ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας πρέπει να είναι εκεί, το έργο της θα πρέπει να υποστηρίζεται συνεχώς και να είναι σε συνεχή επαφή με το αρμόδιο τμήμα και την αρμόδια Διεύθυνση, προκειμένου να υποστηρίζεται η συνεχής διαδικασία του έργου που πρέπει να επιτελέσει, και αυτό γιατί: Διότι ουδείς μπορεί, κατά τη γνώμη μας, να συμβουλευσει απολύτως τον Υπουργό, παρά μόνο μια Επιτροπή αυτής της υφής, και όχι ένας φορέας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που όσο χρήσιμος και αν είναι, δεν μπορεί να υποκαταστήσει ποτέ το εθνικό κομμάτι της συμβουλής που θα πρέπει να δώσει τελικά στην εκτελεστική εξουσία προκειμένου να ενεργήσει.

Και από εκεί και πέρα, ξαναλέμε, εμείς σαν Ένωση, με τις μικρές μας τις δυνάμεις, πολλές φορές και αν θέλετε με το μίζερο ή αυτό που φαίνεται ως γκρίνια των απόψεών μας, είμαστε εδώ να βοηθήσουμε κατά τα λοιπά.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Και ως Προεδρείο κρατάμε την παρατήρηση του συναδέλφου Κατίκα γιατί προσεκλήθη και δεν παρευρίσκεται εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΥΜΕΔΙ.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Κάζος, Αντιπρόεδρος ΣΕΓΜ. Θα εισηγηθεί "Εξέλιξη του συστήματος αναλύσεων τιμών των έργων και ο ρόλος των μελετητών".

Κος ΚΑΖΟΣ:

Καλημέρα. Η παρουσίαση αυτή είναι πιο πολύ από τη σκοπιά του μελετητή, όπως είναι και ο ρόλος μας. Μπορούμε όλη την ιστορία της εξέλιξης του συστήματος αναλύσεων τιμών, χωρίς βέβαια να ξεκινάμε από το 1936, την πιο πρόσφατη, να την χωρίσουμε σε τρεις περιόδους. Από το 1975 έως το 1983, από το 1983 περίπου έως το 2004 και από το 2004 έως σήμερα.

Τα κομβικά σημεία για τον διαχωρισμό αυτών των περιόδων ήταν το 1975 που άρχισε η θέσπιση των αναλύσεων τιμών, το 1983-1984 που άρχισαν τα μεγάλα έργα οδοποιίας στη χώρα μας και τέλος το 2004, οπότε εισήχθησαν τα νέα ενιαία τιμολόγια, τα γνωστά ως "τιμολόγια Σουφλιά".

Η πρώτη περίοδος. Εγκρίθηκαν τα γνωστά μας ΑΤΕΟ, ΑΤΟΕ, μία περίοδος που δούλευε ακόμα το «χειροποίητο». Σας θυμίζω ότι υπολογιστές δεν υπήρχαν ακόμα. Αυτά τα τιμολόγια είχαν τη γοητεία του χειροποίητου.

Στη συνέχεια, ποια δομή είχαν; Είχαν μια απλή λογική δομή: Εισαγωγή, βασικές τιμές, βοηθητικές τιμές, τιμές εφαρμογής.

Ένα χαρακτηριστικό που είχαν, όχι όλα βέβαια, ήταν ότι ήταν συνδεδεμένα με προδιαγραφές, τις ΠΤΠ που υπήρχαν τότε, καθώς επίσης και σε ορισμένα τιμολόγια, όπως ήταν το τιμολόγιο των οικοδομικών εργασιών, περιλαμβανόταν και περιγραφή του τρόπου εκτέλεσης της εργασίας.

Οι μελετητές αυτή την περίοδο τα εφαρμόζανε ως επί το πλείστον αυτούσια. Μικροτροποποιήσεις κάνανε είτε σε αποδόσεις (αν κάτι «χτύπαγε» πολύ), είτε κυρίως προσαρμόζοντας τις αποστάσεις μεταφοράς των υλικών.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Η ενημέρωση των τιμών γινόταν σε τακτά διαστήματα, πράγμα πολύ σημαντικό, είτε τρίμηνο ήταν αυτό, είτε εξάμηνο, ανάλογα με την εξέλιξη του πληθωρισμού.

Η δεύτερη περίοδος που χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη των μεγάλων έργων, αυτοκινητόδρομων, ξεκίνησε με μια βασική διαπίστωση: ότι τα τιμολόγια που υπήρχαν δεν ανταποκρίνονταν πλέον στις εξελίξεις της τεχνολογίας. Είτε είχαν βγει καινούργια μηχανήματα με πολύ καλύτερες αποδόσεις, που σήμαινε φθηνότερη τιμή μονάδος, είτε υπήρχαν άρθρα τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί σ' αυτά τα τιμολόγια.

Αυτό οδήγησε τότε στο να πάρουν οι μελετητές κάποιες πρωτοβουλίες, και όταν λέμε μελετητές αυτή την περίοδο πρέπει να ονομάσουμε το γραφείο ΟΔΟΜΗΧΑΝΙΚΗ με τον μελετητή Μάκη Ασημάκη. Προχώρησε λοιπόν σε σύνταξη νέων αναλύσεων τιμών που ήταν προσαρμοσμένες στις ανάγκες των νέων μεγάλων έργων οδοποιίας, ξεκινώντας τότε από την διαπλάτυνση της εθνικής οδού Αθηνών – Λαμίας.

Αυτά τα τιμολόγια εγκρίθηκαν από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Πλέον αυτό είχε και μία άλλη συνέπεια. Οι επεμβάσεις από τους μελετητές άρχισαν να γίνονται πιο ριζικές, δηλαδή ξεθάρρεψαν και οι μελετητές να αποτυπώσουν σωστότερα στα εγκεκριμένα τιμολόγια, στα ΟΔΟ, στα ΑΤΟΕ, στο ΥΔΡ, την άποψή τους για την τελική τιμή μονάδος.

Αυτή η περίοδος θα έλεγα ότι χαρακτηρίστηκε από ένα πολύ υψηλό επίπεδο μελετητικής εργασίας. Δηλαδή η όλη μελέτη που γινόταν αποτυπωνόταν στον τρόπο τιμολόγησης των έργων. Και φυσικά συνέχιζε να ενημερώνεται το σύστημα σε τακτά διαστήματα.

Την ίδια περίοδο, το Υπουργείο προχώρησε και σε μία παράλληλη ενέργεια. Έκανε μία ισοπεδωτική διόρθωση των αναλυτικών τιμολογίων με ενιαία ποσοστά μείωσης ανά κατηγορία εργασιών. Αυτή ήταν η πρώτη ενέργεια αλλοίωσης των αναλύσεων τιμών. Δηλαδή, ως αναλογιστούμε όλοι, ότι υπήρχε ένα πολύ λεπτομερές οικοδόμημα, που έλεγε πόσο δουλεύει ο εργάτης, πόσο δουλεύει το κάθε μηχάνημα και ότι υπήρχε ανάγκη διόρθωσης. Κάποιος είπε 30% κάτω και τελειώσαμε. Ήταν μια, κατά τη γνώμη μου, κακή ισοπεδωτική διόρθωση.

Πρέπει να σημειώσουμε βέβαια ότι εκτός από τα μεγάλα έργα οδοποιίας, με αυτές τις αναλύσεις τιμών μελετήθηκαν τα Ολυμπιακά έργα, με ό,τι αποτελέσματα φέρανε. Υπάρχει μεγάλη συζήτηση κατά πόσον ήταν ακριβά ή φθηνά. Σίγουρα ήταν υψηλού επιπέδου. Καθένας έχει την άποψή του από τη θέση στην οποία βρίσκεται και μέσα από την οποίαν ασχολήθηκε μ' αυτά τα έργα.

Η τρίτη περίοδος ξεκίνησε το 2004, οπότε θεσμοθετήθηκαν τα νέα ενιαία τιμολόγια και πλέον παύουν να χρησιμοποιούνται οι παλιές αναλύσεις τιμών. Εκδίδονται νέα περιγραφικά άρθρα, ΥΔΡ, ΟΔΟ, ΟΙΚ, ΛΙΜ, πράσινο. Σημειώνουμε ότι δεν εκδόθηκαν ηλεκτρομηχανολογικά άρθρα. Δηλαδή σαν να λέμε πως ό,τι είναι δύσκολο μάλλον δεν το ακουμπάμε.

Ο στόχος ποιος ήταν; Είτε γράφτηκε επίσημα, είτε δεν γράφτηκε, ήταν να μειωθούν οι προϋπολογισμοί προκήρυξης των έργων και να μειωθούν οι προσφερόμενες εκπτώσεις. Πόσο επετεύχθη ο στόχος, νομίζω ότι όλοι έχουμε άποψη...

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που εισάγονται πλέον, που εμφανίζονται σ' αυτή την περίοδο; Υπάρχει μία καινοτομία. Διαφοροποιούνται οι τιμές μονάδος ανάλογα με τον προϋπολογισμό του έργου, δηλαδή ένα κυβικό εκσκαφής δεν έχει την ίδια τιμή μονάδος αν συμμετέχει σε ένα έργο του 1.000.000 ευρώ ή αν συμμετέχει σε ένα έργο των 20.000.000 ευρώ.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Οι τιμές μονάδος βέβαια δεν προκύπτουν από αναλύσεις τιμών. Οι τιμές μονάδος επικαιροποιούνται σε άτακτα διαστήματα. Θα έλεγα ανάλογα με την πίεση που ασκείται, ανάλογα με την ευχέρεια που έχει η αρμόδια Διεύθυνση ν' ασχοληθεί, πάντως έπαψε αυτή η τακτική επικαιροποίηση των τιμών μονάδος.

Και βέβαια σε όλη αυτή την περίοδο η μελετητική σκέψη, κατά τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης και του προϋπολογισμού των έργων, συρρικνώνεται σε απίστευτο βαθμό.

Να δούμε πόσο κοστίζουν αυτά τα τεύχη δημοπράτησης. Κατά σύμπτωση δύο προεδρικά διατάγματα και ένας νόμος συμπίπτουν περίπου με τις τρεις περιόδους που ανέφερα. Όταν ήρθε το Π.Δ. 696/74 ήταν από 0,2% ως 1,2% του προϋπολογισμού των έργων. Θα έλεγα ότι συνήθως ήταν γύρω στο 0,5%.

Με το Π.Δ. 515/1989 πήγε στο 1% και ήταν η καλύτερα αμειβόμενη περίοδος γι' αυτή την εργασία και με τον Ν.3316 έπεσε στο 3 τοις χιλίοις. Δηλαδή βλέπουμε ότι διαχρονικά η Πολιτεία δεν είχε την ίδια άποψη για το τί αξίζει η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης.

Ποια είναι η σχέση των τευχών δημοπράτησης με τη μελέτη; Η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης είναι μια μελετητική εργασία, θα έλεγα ότι είναι ίσης αξίας αν όχι και μεγαλύτερης από αυτή καθ' εαυτή τη μελέτη του έργου. Η μελέτη, είναι γνωστό, καθορίζει το βασικό οικονομικό μέγεθος του έργου, ανάλογα με τις επιλογές της μελέτης. Παραδείγματος χάριν, τί πλάτος δρόμου θα σχεδιαστεί, αν θα έχει έναν κόμβο, πέντε κόμβους, η διάμετρος ενός αγωγού. Αυτές οι επιλογές καθορίζουν το βασικό οικονομικό μέγεθος του έργου.

Η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης συνδέει τις προδιαγραφές των εργασιών που μελετήθηκαν με την τιμή μονάδος και φυσικά θα έλεγα ότι προετοιμάζει ουσιαστικά το τελικό οικονομικό μέγεθος του έργου. Προετοιμάζει το τελικό οικονομικό μέγεθος του έργου, ανάλογα με το πώς έχουν συνταχθεί αυτά τα τεύχη. Και φυσικά μπορεί να προετοιμάσει και την αποτυχία του έργου, και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις.

Μεθοδολογικά τώρα, η σύνταξη του προϋπολογισμού στον οποίο καταλήγει η χρησιμοποίηση των τιμών μονάδος, περιλαμβάνουν 4 διακριτές εργασίες. Επιλογή των κονδυλίων, σύνταξη των προμετρήσεων, προσδιορισμό της τιμής μονάδος και τέλος εξαγωγή του τελικού προϋπολογισμού.

Οι τρεις πρώτες δραστηριότητες απαιτούν σκέψη. Η τέταρτη θέλει έναν επιμελή άνθρωπο με ένα πρόγραμμα τύπου Excel να εξαγάγει τον προϋπολογισμό του έργου.

Σημαντική δραστηριότητα είναι η επιλογή των κονδυλίων. Έχουμε πάρα πολλά αντικείμενα σε κάθε έργο. Ας πάρουμε ένα τυχαίο παράδειγμα ενός φρεατίου επίσκεψης αγωγού ομβρίων ή ακαθάρτων. Όταν έχουμε ένα τέτοιο έργο πρέπει να βάλουμε όλα αυτά τα κονδύλια που αναγράφονται εδώ. Πρέπει όλα αυτά να προμετρηθούν και να τιμολογηθούν. Εκσκαφές, επιχώσεις, σκυροδέματα διαφόρων κατηγοριών κ.λπ..

Φυσικά υπάρχει και ένας πολύ απλούστερος τρόπος. Φρεάτιο, «τεμάχιον 1». Με ποιον τρόπο επιλέγουμε τη μία ή την άλλη ενέργεια, τον έναν ή τον άλλον τρόπο τιμολόγησης;

Το πρώτο βασικό είναι ο τρόπος επίβλεψης. Πραγματικά είναι πολύ δύσκολο να φανταστεί κανείς, αν μια υπηρεσία έχει έναν άνθρωπο ή δύο, πράγμα που δεν είναι καθόλου σπάνιο στην Ελληνική επικράτεια, ότι θα προχωρήσει στην πρώτη ενέργεια, δηλαδή αυτοί οι άνθρωποι θα πάνε και θα μετράνε ένα-ένα φρεάτιο πόση εκσκαφή έχει, πόση επίχωση έχει, πόσο

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

σκυρόδεμα έπεσε κ.λπ.. Είναι η περίπτωση που σίγουρα πρέπει να επιλέξεις το δεύτερο τρόπο, το «τεμάχιο 1».

Ένα άλλο θέμα είναι η ποιότητα κατασκευής. Εκεί καμιά φορά φοβάται κανείς ότι όταν υπάρχει «τεμάχιο 1», δημιουργούνται κάποια κίνητρα μείωσης - έκπτωσης της ποιότητας, δηλαδή άντε να μπει λίγο λιγότερο σίδηρο, άντε να μπει λίγο λιγότερο σκυρόδεμα. Αυτό πάλι είναι θέμα του τί ικανότητα επίβλεψης και ελέγχων έχει η υπηρεσία που «τρέχει» το έργο.

Ένα πρακτικό θέμα είναι το πόσο εύκολα προσδιορίζει κανείς το τυπικό έργο, εφ' όσον έχουμε τυποποίηση. Ένα άλλο μεγάλο θέμα είναι η προκατασκευή. Αδιανόητο εκεί να μετράμε ένα-ένα τα επί μέρους κονδύλια. Και το ακόμα πιο μεγάλο θέμα, αυτό του συστήματος μελέτη – κατασκευή, όπου μονοσήμαντα τα κονδύλια είναι ομαδοποιημένα. «Ένα» κτίριο διοίκησης σε ένα βιολογικό καθαρισμό, «μία» δεξαμενή καθίζησης, παραδείγματος χάριν.

Τί γίνεται σε όλες αυτές τις περιπτώσεις; Ο μελετητής σκέπτεται, κάνει τις προτάσεις του και συναποφασίζει με την υπηρεσία για την επιλογή των κονδυλίων.

Πάντως είτε αποφασιστεί το ένα, είτε αποφασιστεί το άλλο, πάντα πρέπει να υπάρχει ένας κοινός τρόπος υπολογισμού για την αξία των εκσκαφών, του σκυροδέματος κ.λπ.. Αυτό προκύπτει από δύο μηχανισμούς. Ο ένας είναι το Παρατηρητήριο ή η Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών, όπως το πούμε, που θα πει πόσο κάνει το τσιμέντο, πόσο κάνει το καρφί, πόσο κάνει το νερό, και παράλληλα ο άλλος είναι ένας μηχανισμός υπολογισμού τιμών μονάδος εργασιών.

Η δημιουργία λοιπόν συστήματος αναλύσεων τιμών προκύπτει από αυτό. Αν υπάρχει σύστημα, υπάρχει μία βάση αναφοράς, εξοικονομείται χρόνος σκέψης, υπάρχει δυνατότητα αυτόματων επικαιροποιήσεων, υπάρχει ευκολία προσαρμογών και φυσικά το κορυφαίο είναι ότι υπάρχει διαφάνεια. Όλοι ξέρουν πώς και γιατί προέκυψε μία τιμή μονάδος. Αν δεν υπάρχει σύστημα προφανώς εμφανίζεται το φαινόμενο της συνεχούς ανακάλυψης του τροχού, κάθε φορά θα συζητάμε πόσο κάνει το ίδιο πράγμα. Αυτό επιβαρύνει τον χρόνο σκέψης, υπάρχει παντελής αδυναμία αυτοματισμών και φυσικά χαρακτηρίζεται το όλο σύστημα από αυθαιρεσία, δηλαδή ακόμα και το καλύτερο στέλεχος του Υπουργείου, που σε συνδυασμό με συμβούλους, με ερωτήσεις, θα καταλήξει σε μία τιμή μονάδος, πάντα κάποιος άλλος μπορεί να έχει μια άλλη άποψη και κανένας δεν θα πει ποτέ ποιος από τους δύο έχει δίκιο, γι' αυτό και υπάρχει αυτός ο χαρακτηρισμός περί αυθαιρεσίας.

Τώρα, ένα βασικό θέμα είναι αυτό που Ελληνικά έχει επικρατήσει να λέγεται «feedback». Η επανατροφοδοσία με πληροφορία. Επαναπληροφόρηση. Όσον αφορά τον ρόλο των μελετητών, που παίζουν τόσο μεγάλο ρόλο στην προετοιμασία των τευχών δημοπράτησης και της τιμολόγησης των έργων, είναι προφανές ότι αυτό προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των μελετητών στην κατασκευή του έργου.

Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Επίβλεψη, τεχνικός σύμβουλος του Κυρίου του Έργου, τεχνικός σύμβουλος του χρηματοδότη του έργου, θεσμοθετημένος μελετητής του εργολάβου. Είναι δηλαδή δραστηριότητες που γίνονται και σήμερα, ίσως όχι στην έκταση στην οποία θα μπορούσαν να γίνουν.

Τί αποτέλεσμα περιμένουμε απ' αυτό; Προφανώς τη διαρκή ενημέρωση και τη δυνατότητα εξέλιξης του συστήματος αναλύσεων τιμών.

Σε τί συμπεράσματα καταλήγουμε; Πρώτο και βασικό είναι ότι η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης και η δόμηση του προϋπολογισμού του έργου είναι σημαντικότερη μελετητική εργασία. Όπως είπαμε και προηγουμένως, είναι ίσως το ίδιο ή και πιο σημαντική από αυτή καθ' εαυτή την εκπόνηση της μελέτης του έργου.

Καλό είναι να δομηθεί, προφανώς, σύστημα αναλύσεων τιμών, ως κοινή βάση αναφοράς – δεν ξέρω αν το «καλό είναι» είναι πολύ ευγενικό και θα έπρεπε να πούμε «πρέπει», το ίδιο είναι σαν αποτέλεσμα. Αν όμως δεν δημιουργηθεί μηχανισμός που να το συντηρεί, τότε ας μην το κάνουμε καθόλου. Μηχανισμός σημαίνει όργανα και διαδικασίες. Πρέπει παράλληλα να γίνουν, να θεσμοθετηθούν τα όργανα και οι διαδικασίες που θα συντηρούν αυτό το σύστημα αναλύσεων τιμών, αλλιώς, επαναλαμβάνω, ας μην το κάνουμε.

Η δόμηση του προϋπολογισμού κάθε έργου, φυσικά μελετάται κατά περίπτωση. Μην περιμένουμε ότι όλα θα φθάσουν σε τέτοιο επίπεδο αυτοματοποίησης ούτως ώστε να πατάμε ένα κουμπί και να βγαίνουν όλα. Πάντα υπάρχει η σκέψη. Αυτό σημαίνει μελέτη και αυτό σημαίνει προετοιμασία του έργου, αν θέλετε και μόνο με την παράμετρο του ποια υπηρεσία καλείται να το πραγματοποιήσει αυτό το έργο.

Ο μελετητής με τη δουλειά του παραδίδει ένα εργαλείο στην υπηρεσία για την παρακολούθηση του έργου. Εργαλείο σημαίνει πάλι μηχανισμό. Δεν του δίνει «πάρε αυτό, κάνει τόσο». Ξέρει η υπηρεσία πώς προέκυψε η κάθε τιμή μονάδος, το κάθε στοιχείο το οποίο θα κληθεί μεταγενέστερα, στη φάση της κατασκευής, να κρίνει, μετά από αιτήματα των εργολάβων, μετά από ανάγκες που εγείρονται. Και πολύ βασικό θέμα είναι, ότι ο μελετητής πρέπει συνεχώς να ενημερώνεται και όχι μόνο με τη δική του πρωτοβουλία, αλλά με τη συμμετοχή του στην κατασκευή του έργου.

Αυτά ως προς την εξέλιξη του συστήματος και τον ρόλο των μελετητών.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Επειδή ολοκληρώθηκαν οι εισηγήσεις και περνάμε στο σκέλος των ερωτήσεων και συζήτησης, πριν να προηγηθούν οι ερωτήσεις, θα γίνει με τον εξής τρόπο: Επειδή το μικρόφωνο δεν μαγνητοφωνεί, και μαγνητοφωνούνται όλα, οι ερωτώντες θα έρχονται από το βήμα, θερμή παράκληση να κρατάνε σημειώσεις στις ερωτήσεις οι εισηγητές, προκειμένου να τα απαντήσουμε θεματολογικά μετά ένας έκαστος εκ των εισηγητών.

Άρα ξεκινάμε με ερωτήσεις. Ποιος εκ των συναδέλφων που συμμετέχουν θέλει να υποβάλει ερώτηση; Έλα.

Κος ΓΟΥΓΑΣ:

Γεια σας. Λέγομαι Γιώργος Γούγας. Λυπάμαι που θα το πω, αλλά είπατε στην εισήγησή σας πράγματα που τα βιώνω 48 χρόνια. Τα τεύχη δημοπράτησης. Και επειδή κυρίως ασχολούμαι με τα οικοδομικά, ασχολούμαστε, γιατί είμαστε ένα γραφείο ολόκληρο, θα πω μόνον για τα οικοδομικά.

Ξέρετε ότι το πλήθος των αρχιτεκτόνων δεν ξέρουν και δεν θέλουν να ασχοληθούν με αυτό το θέμα που λέγεται τεύχη δημοπράτησης. Έχουν συνηθίσει να λένε ας τα δώσουμε σε έναν «τευχά» (μάλιστα με αρκετή δόση υποτίμησης), αφού μας ζητάνε προϋπολογισμό και αναλύσεις κ.λπ., και εκείνος θα φτιάξει αυτό που πρέπει.

Εμείς αρνούμαστε τον ρόλο του «τευχά». Είμαστε ΚΟΣΤΟΛΟΓΟΙ των Δημοσίων έργων και πιστεύουμε ότι η ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ επηρεάζει σημαντικά τον κρατικό προϋπολογισμό και τον Προϋπολογισμό της Ε.Ε.

Σας πληροφορώ ότι οτιδήποτε πάει να γίνει σ' αυτό τον τομέα, είναι πολύ σημαντικό και είναι πολύ θετικό το ότι το ξανακουβεντιάζουμε. Μακάρι να είναι η τελευταία φορά, γιατί δεν πάει άλλο το πράγμα. Οι συνάδελφοι που κάνουν τεύχη δημοπράτησης, οι περισσότεροι, η συντριπτική πλειονότητα, είναι όντως «τευχάδες». Δηλαδή παίρνουν μία τιμή του Σουφλιά, η οποία λέει ψευδοροφές γύψινες, ανθυγρές ή μη ανθυγρές, με τρύπες ή χωρίς τρύπες, καμπύλες ή ευθύγραμμες και βάζουν 10 ευρώ, που λέει αυτός ο τιμοκατάλογος του Σουφλιά και αν έχει και καμία καμπύλη η ψευδοροφή γράφουν ένα "N" μπροστά και βάζουν και λιγάκι παραπάνω και τελειώσαμε.

Η υπηρεσία με τον ελέγχοντα κάνει περίπου το ίδιο. Αλλά ξέρετε ποιο είναι το τρομακτικό; Είναι ότι δεν καλείσαι να βγάλεις έναν σωστό προϋπολογισμό, στις περισσότερες των περιπτώσεων, αλλά να βγάλεις έναν προϋπολογισμό ενός έργου που πρέπει να είναι μέχρι εκεί που έχει εγκριθεί η δαπάνη. Δηλαδή, παίρνεις μία μελέτη για να βγάλεις τον προϋπολογισμό της, βγάζεις 5.000.000€, και σου λένε 5.000.000€; Μα η υπηρεσία έχει 4εκ. Κάντο 4εκ. Και εκεί είναι φοβερό το δίλημμα.

Εγώ θέλω να ρωτήσω το εξής: Ωραία, θα μπούμε σε μία διαδικασία που έχει ξεκινήσει στην Ευρώπη, που μπορεί να εφαρμοστεί και στην Ελλάδα, γιατί όχι. Αυτοί όμως που θα διαχειριστούν αυτά τα προγράμματα, πού θα μάθουν να κάνουν κοστολόγηση, να μάθουν να κάνουν ΣΩΣΤΟ προϋπολογισμό; Που θα μάθουν να διαβάζουν τα σχέδια; Τις κατασκευαστικές λεπτομέρειες;

Δηλαδή ένας συνάδελφος νέος που δουλεύει και το computer (γιατί οι νέοι είναι εξοικειωμένοι περισσότερο, δεν είναι οι μεγαλύτεροι), ποιος θα του πει πώς θα κάνει την κοστολόγηση; Δηλαδή ότι πρέπει να πάρεις το σχέδιο, να διαβάσεις τη λεπτομέρεια, να υπάρχει λεπτομέρεια, να τη ζητήσεις από τον αρχιτέκτονα, αν δεν υπάρχει διευκρίνιση, πώς κατασκευάζεται αυτή η λεπτομέρεια. Εάν όλα αυτά δεν τα κάνει, δεν τα μάθει, δεν τα ξέρει, τί να το κάνω που θα είναι καλός κομπιουτεράς και θα διαχειρίζεται ένα σύστημα; Ο ελέγχων πώς θα ελέγξει; Και ας είναι καλός κομπιουτεράς. Θα ελέγξει για να δει αν αυτός που έκανε Προμέτρηση και Προϋπολογισμό διάβασε τη λεπτομέρεια, τη ζήτησε τη λεπτομέρεια;

Εκεί φοβάμαι ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρξει όχι υποχρεωτικά τμήμα, ας είναι μεταπτυχιακό, να επιμορφωθούν κάποιοι συνάδελφοι στα Πολυτεχνεία. Να μάθουν, να καταλάβουν τί είναι ο προϋπολογισμός και η κοστολόγηση. Διότι υπάρχει και το εξής: Η κοστολόγηση από τους κατασκευαστές γίνεται με πάσα λεπτομέρεια και με τα στοιχεία που έχουν και από άλλες δουλειές και ξέρουν ότι το τσιμέντο εκεί πάνω στην Πτολεμαΐδα θα το βρει τόσο, ή το πλακάκι θα έχει τόσο ενώ στην Αθήνα τόσο.

Οι μελετητές όμως και οι κοστολόγοι που τους βάζουν και όρους με συγκεκριμένο προϋπολογισμό, όπως σας είπα, (μα έχει 4.000.000 ευρώ ο Δήμος, δεν έχει 12.000.000 ευρώ ενώ έχει γίνει η μελέτη) τι θα κάνουν;

Δεν ξέρω, φοβάμαι ότι πρέπει να υπάρξει προπαρασκευή συναδέλφων που θα θελήσουν ν' ασχοληθούν με την κοστολόγηση. Και αυτό θα πρέπει να γίνεται μέσω των Πολυτεχνείων και

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

μόνο. Να πάρουν μια ιδέα, εξάμηνο θα είναι, ας είναι εξάμηνο, ένα μεταπτυχιακό, μία ενημέρωση, μία μικρή ενημέρωση, να έχουν μία βάση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Στη διαδικασία λίγο. Είναι λάθος πιθανά δικό μου. Ο χρόνος που διατίθεται για τις ερωτήσεις στη συζήτηση είναι ένα τέταρτο. Θερμή παράκληση να είμαστε λίγο πιο σύντομοι για να μιλήσουν και οι περισσότεροι. Και το σκέλος βασικά είναι ερωτήσεις.

Κος ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Γεια σας. Λέγομαι Γρηγορόπουλος. Συμμετείχα στην λεγόμενη Επιτροπή Αγγέλη στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Η Επιτροπή προσπάθησε να δημιουργήσει την καινούργια λογική στην αναθεώρηση. Μας τέθηκε από πλευράς Υπουργείου η μεταφορά προτύπων ή ολόκληρου συστήματος, του Γαλλικού, και της Νότιας Αφρικής και ασχοληθήκαμε με αυτό. Απεδείχθη το ατελέσφορο μιας τέτοιου είδους μεταφορά για καθαρά πρακτικούς λόγους. Αφού συνεργαστήκαμε με το ICAP διαπιστώσαμε ότι υπήρχε αδυναμία και στο ICAP να υπεισέλθει στο αντικείμενο για το οποίο μιλούσαμε, αναθέσαμε στους συναδέλφους αυτή τη δουλειά, την οποία την προχωρήσανε. Αυτή είναι η δουλειά. Το νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών και η Αναθεώρηση τους.

Ο συνάδελφος που μίλησε προηγουμένως έθεσε κάποια πολύ σημαντικά ερωτήματα. Συνοψίζονται, ο συντάξας τη μελέτη και ο συρράψας τη μελέτη. 9 στις 10 μελέτες στους Οργανισμούς των ΟΤΑ και τις περιφερειακές Υπηρεσίες συρράπτονται στην Ελλάδα, προς δημοπράτηση. Μία στις 10 συντάσσεται. Όταν η όποια εγκεκριμένη πίστωση προσδιορίζει και τον προϋπολογισμό του έργου, τότε μόνο συρραφή τευχών δημοπράτησης γίνεται. Όχι μελέτη.

Λοιπόν μεγάλο θέμα, αλλά να μην τρελαθούμε. Άκουσα και τον συνάδελφο των μελετητών πριν από λίγο, άργησα λίγο να έρθω γιατί ήρθα με αεροπλάνο από τη Θεσσαλονίκη. Λοιπόν, χρειαζόμαστε τη βάση κοστολόγησης. Η προσωπική μου απογοήτευση, Μενέλαε, δεν ήταν ότι κάποια στιγμή το ΥΠΕΧΩΔΕ τράβηξε μια γραμμή στην ημιτελή εργασία του ΙΟΚ και ανέθεσε σε κάποιους συγκεκριμένους συναδέλφους με τους οποίους μίλησα και κατάλαβα τον τρόπο που σκέπτονταν, και όταν λέω μίλησα, συμμετείχα στην Επιτροπή που αναπροσαρμόσαμε τα τιμολόγια της οδοποιίας και κατάλαβα πολύ καλά πώς σκεφτόντουσαν. Δεν πατούσαν στον αέρα. Απλώς είχαν πάρει μια σειρά από παραδοχές, αλλά είχαν σωστή σκέψη σ' αυτές τις παραδοχές που πήραν. Βγήκε αυτό που βγήκε. Για 2004, απαράδεκτο. Οι τιμές ούτε αναπροσαρμοζόταν, ούτε αναθεωρούνταν.

Αυτό που με ενόχλησε πιο πολύ ήταν ότι η μελέτη που αναθέσαμε στους συναδέλφους για να κάνουν τις καινούργιες αναλύσεις και την ολοκλήρωσαν, καταλήγει πάλι στον ΙΟΚ. Αυτό ήταν το πολύ άσχημο της ιστορίας.

Λοιπόν μη μπερδεύουμε καταστάσεις. Άκουσα κάτι να λέμε για Επιτροπές, πενταμελείς, δέκα Επιτροπές, θα πάρουν λεφτά, θα κάνουν. Κανείς δεν θα πάρει τίποτα. Η δουλειά έχει γίνει. Αν θέλουν να πάρουν συγκεκριμένα φώτα από συγκεκριμένους ανθρώπους, συγκεκριμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα είναι ένας, δύο, δύομισι, τρεις το πολύ, να μας διορθώσουν τη δουλειά που έχει γίνει για να προχωρήσουμε, να το κάνουμε.

Αν θέλουμε να ξαναδώσουμε πάλι στο ΙΟΚ για να μας κάνει 15 Επιτροπές και μετά από ένα-δύο χρόνια να μας φέρει μια δουλειά και να ψαχνόμαστε πάλι όλοι μαζί, τελεία και παύλα. Το ΙΟΚ απέτυχε. Πήρε 10 χρόνια τη δουλειά στα χέρια του και βρεθήκανε τρεις μηχανικοί της "ΕΓΝΑΤΙΑ" που τραβήξαν ένα Χ και την πετάξαν στην άκρη. Και όταν βρεθήκανε οι πολύ καλοί συνάδελφοι που αρχίσανε να μελετάνε το σύστημα, και αυτοί δεν είπαν τί ωραία τα λέγανε εκείνοι στο ΙΟΚ. Αρχισαν και τελείωσαν μια πρωτότυπη εργασία.

Λοιπόν συνάδελφοι, οι αδυναμίες του συστήματος διαπίστωσης τιμών χρόνια ολόκληρα ήταν τραγικές. Ενοχληθήκαμε γιατί κάποιος από το Υπουργείο έπαιρνε και έλεγε: Μπάρμπα-Μήτσο πόσο πάει η μπουλντόζα το μεροκάματο; Σωστά ενοχληθήκαμε. Αλλά κι εμείς δεν ήμασταν τόσο καλοί. Κι εμείς περιμέναμε κάποιον υπάλληλο να δώσει στην υπηρεσία αυτά που έχει διαπιστώσει. Υπάλληλο, τί; Έναν συνεργάτη των εργοληπτικών οργανώσεων.

Λοιπόν, σήμερα μιλάμε με τη βάση των δεδομένων. Την φτιάξαμε, θα την ολοκληρώσουμε, θα την υποβάλουμε και από εκεί και πέρα και το παρατηρητήριο θα το φτιάξουμε σωστό, και τον ρόλο της διοίκησης θα τον βρούμε σωστά. Αλλά, όχι άλλη καθυστέρηση. Εγώ έμαθα οδοποιΐα όχι στο Πολυτεχνείο. Έμαθα οδοποιΐα όταν πήγα να δουλέψω νεαρός μηχανικός, εργοταξίαρχης σε έναν κόμβο οδοποιΐας στον αυτοκινητόδρομο Θεσσαλονίκης - Κατερίνης, και μαζί με τα σχέδια μου δώσανε και κάτι βιβλιαράκια. Λέει πάρε κι αυτά τα 10 βιβλιαράκια, είναι οι ΠΤΠ. Από εκεί έμαθα οδοποιΐα και από εκεί καταλάβαινα τί έφτιαχνα στο εργοτάξιο. Αντιγραφές των Γερμανικών πρότυπων τεχνικών προδιαγραφών Οδοποιΐας ήτανε.

Λοιπόν, ας ξεκαθαρίσουμε. Ούτε οι αντιγραφές είναι αδόκιμες εάν είναι σωστές, στον σωστό χρόνο, ούτε πρέπει να χαθούμε πάλι σ' αυτά που χαθήκαμε τα τελευταία 20 χρόνια.

Θεωρώ, σαν ένας από τους Προέδρους των πανελλήνιων εργοληπτικών οργανώσεων – πρώην είμαι, μη μπερδευτούμε με κανένα σημερινό – που πήραμε την πρωτοβουλία να δώσουμε αυτή τη δουλειά σε συγκεκριμένους ικανότατους ανθρώπους να μας τη φτιάξουν, θεωρώ ότι κάναμε κάτι σημαντικό, το οποίο όμως θα γίνει πολύ σημαντικό άμα δικαιωθεί στην εφαρμογή του.

Λοιπόν μη χαθούμε άλλο, συνάδελφοι, για όνομα του Θεού. Προχωράμε. Υπάρχουν τομείς εφαρμογής που και τα Πανεπιστήμια και τις υπηρεσίες και την αγορά και τους μηχανισμούς ελέγχου θα τους χρειαστούμε, αλλά όχι να τα βάλουμε όλα μαζί στο μίξερ από την αρχή. Τις αναλύσεις τιμών και τη μέθοδο αναθεώρησης τους τις έχουμε.

Γεια σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Είναι σαφές ότι οι εισηγητές θα απαντήσουν και τις τοποθετήσεις που τίθενται προς αυτούς. Δεν υπάρχει καμία ούτε αιχμή, ούτε προσωπικό. Εκφράστηκε άποψη.

Σαν Προεδρείο να πούμε, εμείς τουλάχιστον αυτό διαπιστώνουμε όλοι οι παρόντες, όλοι οι παρόντες διαπιστώνουμε τη βούληση και την απόφαση να προχωρήσουμε τα αναλυτικά τιμολόγια και να βγάλουμε σωστούς προϋπολογισμούς. Πράγματι στο Τεχνικό Επιμελητήριο και στη Διοικούσα δεν έχουμε ολοκληρώσει ακόμα ένα θέμα, το θέμα του παρατηρητηρίου. Και γι' αυτό ακούμε σήμερα τις τοποθετήσεις και τις εισηγήσεις. Αλλά στο πρώτο σκέλος, πράγματι ομόφωνα.

Τώρα, η τοποθέτηση του προηγούμενου συναδέλφου και ο τόνος πιθανόν να απευθύνεται σε κάποιους απόντες. Αυτό πράγματι επισημάνθηκε και από το Προεδρείο και από ομιλητές. Δεν εθίγη, πιστεύω, κανένας εκ των παρόντων. Παρ' όλα αυτά στην ομιλία ο κάθε εισηγητής έχει το δικαίωμα ν' απαντήσει και σε τοποθετήσεις πλην των ερωτήσεων που τίθενται.

Επόμενη ερώτηση.

Κος ΛΙΤΙΝΑΣ:

Γεια σας. Λέγομαι Λίτινας Νικόλαος. Θα ήθελα να πω το εξής: Σύμφωνα με τον νέο κανονισμό πλέον ο οποίος είναι οδηγία, 89106 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από 1ης Ιουλίου του 2013, κοντός ψαλμός, αλληλουσία, είναι απαραίτητο όλα τα εναρμονισμένα πρότυπα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να έχουν εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη.

Το ερώτημά μου λοιπόν είναι το εξής: Για να φτιάξεις ένα τιμολόγιο πρώτα απ' όλα, όπως σωστά είπαμε εδώ, και οι μελετητές, θα πρέπει να ξέρουμε ακριβώς τις προδιαγραφές. Μα οι προδιαγραφές σύμφωνα με την αντίστοιχη οδηγία της ΕΟΚ, τα συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν πρόκειται να πληρωθούν αν για οποιονδήποτε λόγο δεν έχουν κατασκευαστεί σύμφωνα μ' αυτές τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους κανονισμούς της.

Εδώ λοιπόν μπαίνει το ερώτημα: Πρώτον, τί γίνεται με όλα αυτά τα πρότυπα, 294, εναρμονισμένα, τα οποία αυτή τη στιγμή βρίσκονται στον αέρα και δεν έχουν μπει με Κ.Υ.Α. στην Ελλάδα; Ένα αυτό.

Δεύτερον. Πρέπει μέσα σ' αυτά σύμφωνα με τον καινούργιο κανονισμό να δηλωθούν δηλώσεις απόδοσης για κάθε ένα από τα ενσωματούμενα προϊόντα και υλικά στις κατασκευές. Δηλώσεις απόδοσης ανάλογα με την κλάση και την κατηγορία. Θα πρέπει επομένως να οριστούν για κάθε κατηγορία έργου ποιες είναι αυτές οι κλάσεις και οι αποδόσεις. Ποιος θα τα κάνει όλα αυτά; Αυτό είναι το ερώτημά μου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Άλλη ερώτηση; Προχωράμε σε απαντήσεις από τους εισηγητές. Εκ μέρους του ΙΟΚ, ο Πρόεδρος έπρεπε να φύγει – άλλος εκ των εισηγητών; Τέθηκαν θέματα προς τον μελετητή, αν δεν κάνω λάθος, τον εκπρόσωπο των μελετητών.

Κος ...:

Δεν νομίζω, κύριε Πρόεδρε, η αναφορά προφανώς 9 στις 10 και όχι σύνταξη. Πιστεύω ότι δεν αναφερόταν στον μελετητικό κλάδο. Έτσι δεν είναι, κύριε Γρηγορόπουλε; Λέω, η συρραφή που είπατε. Ναι. Προφανώς ο συρράφας δεν απευθύνεται στον μελετητικό κλάδο, το καταλάβαμε όλοι, γι' αυτό νομίζω ότι δεν οφείλει απάντηση και ο κ. Κάζος.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ...:

Το καταλάβαμε απόλυτα. Εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Έγινε σαφές το σκέλος των μελετητών. Επίσης, επειδή εθίγη το θέμα δημόσιας διοίκησης, εάν ο κ. Κατίκας θέλει τον λόγο.

Κος ΚΑΤΙΚΑΣ:

Επαναλαμβάνουμε, ως ΤΕΕ είμαστε, αλλά με χρονικό περιορισμό, στην φάση ολοκλήρωσης, να ακούσουμε όλες τις απόψεις για το παρατηρητήριο προκειμένου και σαν Διοικούσα και σαν κεντρική αντιπροσωπεία να πάρουμε τις τελικές αποφάσεις για το παρατηρητήριο. Εκεί βρισκόμαστε και ώστε γι' αυτό και είναι πολύ χρήσιμη η σημερινή Ημερίδα.

Ακούσαμε και θα συνεχίσουμε ν' ακούμε αλλά λίαν συντόμως τα πάντα γιατί πρέπει να καταλήξουμε και στο παρατηρητήριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Αν υπάρχει άλλη ερώτηση ή τοποθέτηση πριν περάσουμε στο διάλειμμα. Μετά ακολουθεί στρογγυλό τραπέζι. Ελάτε. Ό,τι θέλετε, ό,τι θέλετε. Τα συμπεράσματα. Μισό λεπτό, το στρογγυλό τραπέζι έχει το νόημα των συμπερασμάτων από το σημερινό πρωινό. Ακουστήκανε πολλά ενδιαφέροντα πράγματα.

Κος ΧΑΣΑΠΗΣ:

Πάνος Χασάπης. Είμαι δικηγόρος. Δύο σκέψεις πάνω σ' αυτά που άκουσα είναι οι εξής: Το θέμα της εκδήλωσης είναι ουσιαστικά πώς θα μπουν τα θεμέλια για την ομαλή ή την ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων εκτέλεσης των δημοσίων έργων.

Ένα σοβαρό θέμα που πρέπει να απασχολήσει όσους εργαστούν πάνω σε αυτόν τον σκοπό είναι η προτυποποίηση που περιγράφηκε από τον κ. Τουλιάτο, του τρόπου τιμολόγησης των δημοσίων έργων, δηλαδή οι αρχές, οι κανόνες, ειδικοί και γενικοί, για την τιμολόγηση των έργων να αναδειχθεί στην Πολιτεία, που είναι δυστυχώς ή ευτυχώς αυτή που θα πάρει τις αποφάσεις, ότι είναι υποχρεωμένη να τις λάβει τις αποφάσεις διότι πρέπει να είναι εναρμονισμένες σε όλη την εσωτερική αγορά.

Όσο οι κανόνες τιμολόγησης στην Ελλάδα είναι διαφορετικοί, αυτοσχέδιοι ίσως σε ένα μεγάλο βαθμό σήμερα, από τους κανόνες που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο τεμαχίζεται η εσωτερική αγορά, εμποδίζεται η πρόσβαση στις διαδικασίες ανάθεσης και αυτό οπωσδήποτε απαγορεύεται.

Εκείνο που είναι δύσκολο να αναδείξει ένα άτομο κάθε φορά είναι ότι η ουσία κάθε τεύχους παραβιάζει κάποια πρότυπα ή παραβιάζει τους γενικούς κανόνες. Αυτό δεν είναι εύκολο να το αποδείξει κανένας.

Πρέπει λοιπόν η εργασία που ετοιμάζεται, της προτυποποίησης των τιμολογίων, να λάβει και μορφή υποχρεωτικών κανόνων στην εσωτερική έννομη τάξη.

Αυτό λοιπόν είναι ένα κεφάλαιο που πρέπει να αφιερώσετε εξ ίσου μεγάλη σημασία όσο δώσατε και στην μέχρι τώρα ουσία της εργασίας.

Ένα άλλο κεφάλαιο που πρέπει να δώσουμε πολύ μεγάλη σημασία είναι η συστράτευση που είχατε όλων των συντελεστών παραγωγής των έργων. Τόσες οργανώσεις, το Τεχνικό Επιμελητήριο που είναι με το ένα πόδι στον δημόσιο και το άλλο στον ιδιωτικό τομέα, και οι

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

σύλλογοι των μελετητών, την ίδια συστράτευση να την δείξετε για να επιβάλετε στην πολιτική εξουσία να πάρει τις αποφάσεις.

Και μία ειδική παρατήρηση. Μέσα στους κανόνες της ανάλυσης τιμών και της αναλυτικής περιγραφής των εργασιών θα πρέπει, υποθέτω, να περιλάβετε και ένα κεφάλαιο προτυποποίησης, ένα προτυποποιημένο σύστημα προτιμολόγησης των έργων στην αρχική φάση, εκεί που δημιουργούνται δημοσιονομικές δεσμεύσεις του κυρίου του έργου, γιατί δημιουργούνται δυνάμεις τόσο ισχυρές που στρεβλώνουν όλο το σύστημα, όσο καλό και να είναι.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ΧΑΣΑΠΗΣ:

Ναι, αλλά πρέπει αυτοί οι κανόνες να είναι ένα ειδικό κεφάλαιο σ' αυτή την εργασία που κάνετε.

Αυτά είχα παρατηρήσει. Ερωτήσεις όχι τόσο σημαντικές. Με παραξένεψε, το παρατηρητήριο, για παράδειγμα, αυτό είναι ερώτηση. Το παρατηρητήριο πώς το συλλαμβάνετε, θα ανήκει στον δημόσιο τομέα ή στον ιδιωτικό τομέα; Με την ουσιαστική έννοια του όρου και όχι με την τυπική μορφή, αν θα είναι ΝΠΔ ιδιωτικού δικαίου ή θα είναι ΝΠΔ δημοσίου δικαίου ή αν θα είναι μία υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ. Αυτή είναι μια ερώτηση. Αν υπάρχουν σκέψεις πάνω σ' αυτό ή αν υπάρχουν και αποφάσεις από σας, από τους προτείνοντες εννοώ.

Αυτά τα πέντε υποέργα που είδα ότι έχει προτείνει το ΙΟΚ, το ΙΟΚ είναι και αναθέτουσα Αρχή σ' αυτά τα έργα; Είναι και αναθέτουσα Αρχή το ίδιο. Μάλιστα.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ΧΑΣΑΠΗΣ:

Ναι, δεν το ήξερα, γι' αυτό έκανα την ερώτηση. Αυτά τα σχόλια και αυτές τις ερωτήσεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Ελάτε, ελάτε.

Κος ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ:

Κατ' αρχήν θεωρώ πάρα πολύ ουσιαστική την τοποθέτηση του κυρίου Κατίκα. Πράγματι ο ελλείπων κρίκος είναι η προϊσταμένη αρχή που οφείλει να μας πει, της κάνει ή δεν της κάνει, και τί θέλει. Και δεν είναι δυνατόν αυτή τη στιγμή να δημοπρατούμε έργο συμβούλου χωρίς να του έχουμε πει τί θέλουμε να κάνει.

Το άλλο θέμα, της εκπαίδευσης. Προφανώς. Και εδώ έχουμε και εκπρόσωπο από φορέα που πιστοποιεί επαγγελματική επάρκεια και ικανότητα σε θέματα διαχείρισης έργων. Σε όλο τον κόσμο η ιδιότητα του κοστολόγου, quanti-surveyor τον λένε, του υπεύθυνου για την μετατροπή μιας μελέτης, ενός σχεδιασμού, όπως πολύ ωραία εξήγησε ο κ. Κάζος, σε συμβατικές υποχρεώσεις, σε ποσότητες και σε πρόβλεψη κόστους, όχι μόνο με οριστική μελέτη, δηλαδή με άρθρα, αλλά και πολύ νωρίτερα, με μια προμελέτη παραδείγματος χάριν, για τα οποία βέβαια υπάρχουν άλλα εργαλεία προσέγγισης, αλλά που εξασφαλίζουν ότι οι αποκλίσεις από το ένα στάδιο στο άλλο μέχρι από την προμελέτη μέχρι και οριστική μελέτη εφαρμογής, οι αποκλίσεις είναι της τάξεως του συν/πλην 5% και όχι ανατροπή πλήρης.

Υπάρχουν τα σχήματα όλα και για την κατάρτιση και για την εκπαίδευση και για την επαγγελματική κατοχύρωση και όλα αυτά είναι πιστοποιούμενα βέβαια σχήματα, που περνάς εξετάσεις και πιστοποιείται με level, σε επίπεδα κ.λπ., για τί είδους έργα κ.λπ..

Και το τελευταίο που ήθελα να πω, προς τον κ. Λίτινα. Δεν ξέρω πότε ήρθατε, κύριε Λίτινα, αλλά προφανώς χάσατε και την δική μου τοποθέτηση και ίσως και την τοποθέτηση του κυρίου Σπίρτζη.

Δεν θέλω να πω σε τί απειλή βρισκόμαστε για ακύρωση όλων των δημοσίων συμβάσεων, εκ του γεγονότος ότι δεν έχουμε περιλάβει ακόμα την συμμόρφωση, ρητά, με αυτά που ανέφερε ο κύριος Λίτινας. Εμείς ακούσαμε με έκπληξη, εγώ, με τον κ. Σπίρτζη τώρα, μαζί με τον Μαρσέλο, λέει, πριν από μία εβδομάδα σταματήσατε την Υπουργική Απόφαση την οποίαν είπατε ότι έπρεπε να είχε βγει εδώ και δύο χρόνια.

Να μη συμμορφωθούμε δηλαδή με την υποχρέωση, στην οποίαν είμαστε υπερήμεροι ήδη;! Ε, αυτό το αλαλούμ δεν μπορεί να συνεχίζεται. Θα την πληρώσουμε άσχημα. Θα μας πάρουν πίσω τα λεφτά από το πρώτο πακέτο και μετά. Διότι όταν πήγαμε να πούμε στην Κοινότητα ότι εδώ υπάρχει παρέμβαση, χειραγώγηση, με διατίμηση μονομερή του προϊόντος του κλάδου, το οποίο απαγορεύεται, να υπάρχουν τιμοκατάλογοι φιξαρισμένοι από την αναθέτουσα αρχή, μας είπαν μην τολμήσετε να έρθετε μ' αυτά τα τιμολόγια του Σουφλιά, γιατί οι κοινοτικοί δεν θα δουν μόνο την τιμή και πώς ορίστηκε, αλλά θα δουν και το άρθρο και άμα δούνε το άρθρο θα σας πούνε, παιδιά, αυτό το άρθρο δεν έχει καμία σχέση με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα που οφείλατε να χρησιμοποιείτε τόσα χρόνια. Φέρτε πίσω τα λεφτά. Και αυτό ισχύει ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Οφείλω βέβαια ως μέλος της Διοικούσας, επειδή μας έχει απασχολήσει το θέμα, η τοποθέτηση του Προέδρου, επειδή λείπει κιόλας, δεν είχε αυτό το νόημα. Το νόημα του Προέδρου ήταν ότι σαφώς λαμβάνουμε υπόψη μας τις οδηγίες, αλλά χωρίς διαβούλευση και εν μιά νυκτί, γιατί τον τελευταίο καιρό αυτό βλέπουμε με τα μάτια μας και είναι μια πραγματικότητα, ή χωρίς την παρουσία της πολιτικής ηγεσίας, ακόμη και σήμερα εδώ γι' αυτό το σοβαρό θέμα, είναι σαφές ότι εμείς δεν μπορούμε να πηγαίνουμε και να περνάνε εν μιά νυκτί πράγματα τα οποία ούτε καν τα έχουμε δει και τα έχουμε διαβάσει. Δεν γίνεται.

Αυτό ήταν το νόημα λοιπόν του Προέδρου, που είναι και απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ.

Έχει ζητήσει πριν η κυρία Τσαλίκη. Έστω και σύντομα, όλοι θα μιλήσουμε. Απλά αρχίζει και στριμώχνει λίγο ο χρόνος.

Κα ΤΣΑΛΙΚΗ:

Λέγομαι Τζούλια Τσαλίκη. Είμαι στέλεχος του ΥπΥΜΕΔΙ και έχω διατελέσει τμηματάρχη στο τμήμα αυτό που λέμε αναλύσεων τιμών για μερικούς μήνες, πάρα πολύ πρόσφατα, από τον Απρίλιο μέχρι και το τέλος του Οκτωβρίου.

Είναι τιμή μου ν' απευθύνομαι σ' αυτό το ακροατήριο, άνθρωποι που έχετε όχι μόνο διερευνήσει θεωρητικά, είτε από τον δημόσιο είτε από τον ιδιωτικό χώρο, έχετε κάνει έργα και αυτό οφείλουμε να το τιμήσουμε και να το σεβαστούμε.

Και έτσι με πολύ σεβασμό θέλω να καταθέσω κι εγώ τη δική μου πολύ απλή μαρτυρία.

Αναλαμβάνοντας τμηματάρχης λοιπόν σ' αυτό το τμήμα, το οποίο θέλω να σας πω ότι δεν χαράσσει πολιτική, συμμορφώνεται με την υφιστάμενη πολιτική και κυρίως με τον νόμο, είδα ότι ουσιαστικά ποιοι ήταν το αντικείμενο του τμήματος; Είναι να μαζεύουμε τιμές. Κάνουμε δηλαδή μία τιμοληψία. Για ποια υλικά μαζεύουμε τιμές; Για τα υλικά τα οποία ορίζει μια υπουργική απόφαση του 1994.

Και ερωτώ: Πόσο δύσκολο ήταν να αναθεωρηθεί η απόφαση; Αφήνω όλο το άλλο. Μια απόφαση η οποία λέει πράγματι για το μπετόν που γίνεται με τα σακιά το τσιμέντο, μια απόφαση που λέει για το μάρμαρο Πεντέλης, μια απόφαση που δεν έχει ενσωματώσει κανένα από τα καινούργια υλικά. Δηλαδή ανεξάρτητα από όλα τα άλλα, το σύστημα πάσχει στη βάση του. Επομένως ένα ζήτημα είναι τα πρωτογενή υλικά.

Δεύτερον, έχουμε, και επειδή είχα την ευκαιρία να είμαι σε ομάδες για την Κοινωνία της Πληροφορίας και να προχωρήσουμε σε διάφορα έργα πληροφορικής, πράγματι υπάρχει ένα ζήτημα στο Υπουργείο με την πληροφορική και δεν καταλαβαίνω γιατί δεν μπορούσαμε και δεν μπορούμε πρώτον να δούμε ποια είναι τα υλικά τα οποία θα μαζεύουμε, πώς θα αναθεωρούνται κάθε φορά για να βάζουμε καινούργια υλικά σύμφωνα με τις προδιαγραφές και πώς θα κάνουμε κι εμείς ένα σύστημα τιμοληψίας αντίστοιχο με του Υπουργείου Εμπορίου. Δεν ξέρω αν είναι αυτό το αντικείμενο του παρατηρητηρίου ή κάτι άλλο.

Επομένως, δεν είναι θέμα αν θα το κάνει ο ιδιωτικός ή ο δημόσιος τομέας, ένα σύστημα σωστής περιγραφής του αντικειμένου, εξεύρεση χρημάτων, που υπάρχουν τέτοια χρήματα και από τη διοικητική μεταρρύθμιση που έχει ακριβώς αυτό το πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, αυτό το αντικείμενο, δηλαδή να χρηματοδοτεί δράσεις της δημόσιας διοίκησης και τον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό της και μετά να συζητήσουμε οτιδήποτε άλλο.

Και το άλλο σημείο, και εδώ θα σταματήσω, είναι ότι οι τιμές που βρίσκουμε ενσωματώνονται σε άρθρα, είναι εδώ και ο νυν τμηματάρχης ο κ. Δαλόπουλος, σε άρθρα τα οποία έχουν περιγραφεί από το 1974 έως το 1993.

Πιστεύω ότι το 1993-1994, κύριε Κάζο, είναι μία πολύ κρίσιμη περίοδος και τέλος ή αρχή εποχής, περισσότερο ίσως από το 2004, γιατί τότε μπήκανε τα τελευταία θεσμικά εργαλεία τα οποία ουδέποτε έκτοτε αναθεωρήθηκαν.

Και πάλι λέω, τί μας εμπόδισε ν' αλλάξουμε άρθρα από το 1994; Και βέβαια ακολούθησε αυτή η στρέβλωση να αναθεωρούνται τα τιμολόγια Σουφλιά με βάση τα άρθρα του 1974, 1984, 1994, και με μία τελειώς μηχανιστική και άσχετη διαδικασία.

Οφείλω επίσης να σας πω ότι τα μηχανήματα τα οποία λαμβάνουμε υπ' όψιν δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα σήμερα, διότι είναι τύποι μηχανημάτων που περιγράφονται ρητά και είναι μηχανήματα, σαν να λέμε τώρα μία Mercedes του 1994, ένα αντίστοιχο μοντέλο, που φυσικά δεν υπάρχει, και γίνονται ακροβασίες για να αντιστοιχήσουμε τα μηχανήματα με σημερινές τιμές.

Επομένως το σύστημα, πιστεύω, είναι απλό και πάσχει στη βάση του.

Το άλλο ζήτημα είναι ότι η δημόσια διοίκηση δεν μιλάει μεταξύ της αλλά ουσιαστικά και το ίδιο το Υπουργείο δεν ξέρει ότι το ίδιο το Υπουργείο έχει ένα σύστημα που καταγράφονται τα μηχανήματα και αυτό μπορεί να ενσωματωθεί και να αποτελέσει πολύτιμη εισροή και η κατάσταση βαίνει ως εξής.

Επομένως κάθε νέα δομή, όπως το παρατηρητήριο, οφείλει να τα λάβει αυτά υπ' όψιν και τα λαμβάνει, πιστεύω, κύριε Τουλιάτο, και δεν είναι το θέμα να φύγουμε από το κακό δημόσιο και να πάμε στο καλό ιδιωτικό, αλλά να συμφωνήσουμε όλοι σε κοινούς κανόνες, παραδεκτούς και πάνω απ' όλα να χαρακτηρίζονται από την κοινή λογική.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Καλημέρα σας. Λέγομαι Μητιακούδης. Είμαι προϊστάμενος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, της Διεύθυνσης η οποία είναι αρμόδια για την έκδοση αυτής της περιβόητης κοινής υπουργικής απόφασης των 294 Ευρωπαϊκών προτύπων, ένα έργο το οποίο ξεκίνησε το 1994 και από τον Απρίλιο είχε φθάσει σε ένα ορισμένο αριθμό 120 προτύπων και από τον Απρίλιο, από τη στιγμή που ανέλαβα Διευθυντής εκεί πέρα και χάρη στις προσπάθειες της συντονιστικής Επιτροπής δομικών υλικών και ολοκλήρωσα αυτό το έργο.

Παίρνω τον λόγο διότι ειπώθηκαν πράγματα που θίγουν κυρίως το κύρος όχι της Διεύθυνσης – αυτό εδώ το έχουμε συνηθίσει – θίγουν το κύρος της συντονιστικής Επιτροπής δομικών υλικών, ότι ολοκλήρωσε ενός μιας νυκτός μια απόφαση 295 προτύπων.

Αυτή η Επιτροπή δουλεύει από τον Σεπτέμβριο για να ολοκληρώσει όλο αυτό το έργο. Και δουλεύει με 3 και 4 συνεδριάσεις μηνιαίως. Φαίνεται όμως στην Ελλάδα δεν αγαπάμε την παραγωγικότητα. Μόλις δούμε κάτι παραγωγικό, μόλις δούμε δηλαδή ότι η χώρα συμμορφώνεται μετά από το 1994, μόλις χθες, κάνουμε αμέσως επίθεση. Για ποιον λόγο; Γιατί, ειπώθηκε λοιπόν, δεν θέλω εγώ, λόγω της θέσης μου, καταλαβαίνετε, η πολιτική ηγεσία είναι πολιτική ηγεσία, οι αποφάσεις κρίνονται από τον λαό, αλλά ειπώθηκε από τον κ. Σπίρτζη, ότι η Κ.Υ.Α. μπλόκαρε διότι τα πρότυπα δεν είχαν μεταφραστεί.

Θα σας πω τώρα ποιο είναι το νόημα αυτό. Ευχής έργο θα ήταν όλα αυτά τα πράγματα να ήταν μεταφρασμένα, δηλαδή όταν ο ΕΛΟΤ έκανε την υιοθέτησή τους έπρεπε να γίνουν οι μεταφράσεις τους για να είναι κατανοητά όλα αυτά τα κείμενα και εύληπτα σε όλο τον τεχνικό κόσμο αλλά κυρίως στην αρχή εποπτείας αγοράς, στην οποία είμαι εγώ, η αρχή εποπτείας αγοράς.

Εγώ όταν βγαίνω στην αγορά και κάνω εποπτεία έχω πρότυπα Αγγλικά. Άρα το μόνο που μπορεί να δυσκολέψει ... Μόνο ο τίτλος είναι Ελληνικός. Αυτά λοιπόν τα πρότυπα ενσωματώσαμε διότι είχε υποχρέωση η χώρα να ενσωματωθούν διότι οποιαδήποτε αναφορά τεχνικών κανόνων που αφορά όλο τον τεχνικό κόσμο, και την Ελληνική νομοθεσία, γίνεται αναφορά σ' αυτά τα πρότυπα.

Και εφ' όσον γίνεται αναφορά σ' αυτά τα πρότυπα, όπως είναι οι ευρωκώδικες, λέω εγώ, γιατί να ισχύσει σήμερα μια υπουργική απόφαση εναρμόνισης των ευρωκωδίκων τη στιγμή που αυτά τα κείμενα κάνουν αναφορά σε όλα αυτά τα Ευρωπαϊκά πρότυπα, που έρχεται η συγκεκριμένη Κ.Υ.Α. να ενσωματώσει, στο εθνικό δίκαιο; Νομίζω ότι δεν θα είναι σωστό.

Άρα δεν μπορούμε να προχωρήσουμε μία Κ.Υ.Α. για τους ευρωκώδικες δίχως να προχωρήσουμε την Κ.Υ.Α. με εκείνα τα εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα. Αυτό είναι όμως άλλο θέμα.

Εγώ θα εξηγήσω πού τα μεταφρασμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα, σας είπα, ευχής έργων να τα είχαμε όλα στα Ελληνικά, αλλά η μόνη δυσκολία έγκειται στην αρχή εποπτείας αγοράς που

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

βγαίνει έξω και κάνει έλεγχο για να δει ποια προϊόντα συμμορφώνονται και ποια δεν συμμορφώνονται. Ποια έχουν CE και ποια δεν έχουν. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει ποτέ έλεγχος εποπτείας της αγοράς στα δομικά.

Η εποπτεία της αγοράς άρχισε από τον Ιανουάριο, δειλά-δειλά. Σήμερα είμαι σε θέση να σας ανακοινώσω ότι έχουν μπει πρόστιμα της τάξεως των 120.000 ευρώ. Έχουν ελεγχθεί εταιρείες τσιμέντων, εταιρείες παραγωγής ασβέστου. Μπορεί οι αποφάσεις μας για λόγους δεοντολογίας να μη βγαίνουν στο Internet και η πολιτική ηγεσία να μην προβαίνει σε δελτία Τύπου για να κάνει τη δουλειά της, μπορώ όμως τώρα να σας το ανακοινώσω ότι έχουν επιβληθεί πάρα πολλά πρόστιμα σε διακίνηση τσιμέντου και διακίνηση ασβέστου, προς το παρόν. Και τώρα βλέπουμε και αναλύουμε υποθέσεις, εξετάζουμε υποθέσεις για τα αδρανή. Πολλές καταγγελίες για τα αδρανή.

Επομένως η συμμόρφωση η οποία πρέπει να γίνεται σήμερα με βάση την Κ.Υ.Α. είναι η εξής: Τα δομικά προϊόντα πρέπει να φέρουν τη σήμανση CE, τα χαρακτηριστικά τους πρέπει να καθορίζονται με βάση τις προδιαγραφές μέσα που υπάρχουν στα πρότυπα. Προσέξτε τώρα τί σας λέω. Και όπως είπε και ο κ. Λίτινας πολύ καλά, πρέπει, οφείλει ο κατασκευαστής να γνωστοποιεί στον τεχνικό κόσμο τα χαρακτηριστικά. Ο τεχνικός κόσμος έχοντας τους κανόνες, ΚΕΝΑΚ κ.λπ., ο κανονισμός τεχνολογίας σκυροδέματος, και όλους τους υπόλοιπους που δεν έχει σήμερα ο τεχνικός κόσμος, δεν έχει ρυθμίσει, δεν έχει βάλει κανόνες, ποιοι είναι αυτό το χαρακτηριστικό που ζητάω, παραδείγματος χάριν, στον ΚΕΝΑΚ για να έχω το λάντα, ένα λάντα ενός τούβλου, παραδείγματος χάριν, με άλλα λόγια αυτές είναι υποχρεώσεις και νομίζω ότι το αν το κείμενο είναι στα Αγγλικά, δεν θα βοηθήσει πολύ και πρέπει να ξέρουμε ότι αυτά εδώ, πρόκειται για βιομηχανικά υλικά. Αυτά είναι βιομηχανικά υλικά. Ο παραγωγός ο οποίος θα πάρει το πρότυπο, θα δει το υλικό, θα κατευθυνθεί σε έναν κοινοποιημένο φορέα, ο κοινοποιημένος φορέας, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ξέρει κάλλιστα τα Αγγλικά και μπορεί να ολοκληρώσει το έργο του και να δώσει τη σήμανση CE σ' αυτό το υλικό.

Η αρχή εποπτείας αγοράς θα ψάξει να δει αν αυτά τα υλικά είναι συμμορφωμένα, ο δε τεχνικός κόσμος θα δει πάνω στην ετικέτα όλα τα χαρακτηριστικά, τις τιμές και θα επιλέξει το καταλληλότερο και το καλύτερο υλικό. Αυτό θα οδηγήσει σε έναν εξορθολογισμό της αγοράς και επίσης όχι μόνο σε εξορθολογισμό της αγοράς, αλλά και θα εξαφανίσει φαινόμενα ανταγωνισμού, μη υγιούς ανταγωνισμού, που συμβαίνει σήμερα.

Πιστεύω ότι αυτή η απόφαση ήταν προς την καλή κατεύθυνση και πιστεύω ότι ήταν ατυχής η παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Μισό λεπτό. Επειδή είμαι υποχρεωμένος και πάλι να τοποθετηθώ, έστω και σύντομα, ο συνάδελφος βέβαια θα έχει όλο το δικαίωμα μετά, στο στρογγυλό τραπέζι γιατί είναι προσκεκλημένος και θα συμμετέχει, να επανέλθει, απλά επειδή δεν θα μπορέσω να παρευρίσκομαι μετά, βέβαια υπάρχει συνάδελφος από τη Διοικούσα που θα είναι στο στρογγυλό τραπέζι, είμαι υποχρεωμένος να πω το εξής:

Εμείς ως Τεχνικό Επιμελητήριο αντιμετωπίζουμε το θέμα πραγματικά ως σύστημα προτύπων κατ' αρχήν, δεύτερον προδιαγραφών. Οι προδιαγραφές δεν υποκαθιστούν τα πρότυπα αλλά παραπέμπουν σ' αυτά. Γνωρίζουμε ότι στις προδιαγραφές έχει γίνει μια αξιόλογη δουλειά,

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

αναφέρθηκε και πριν. Γνωρίζουμε ότι στις προδιαγραφές υπάρχουν οι τεχνικές ιδιότητες, υπάρχουν τα χαρακτηριστικά υλικών και εργασιών, υπάρχει η μεθοδολογία κατασκευής, υπάρχουν οι ποιοτικοί έλεγχοι, υπάρχει το αντικείμενο εργασιών, υπάρχει η υγιεινή και ασφάλεια, υπάρχει η προστασία του περιβάλλοντος.

Όλα αυτά είναι παράμετροι που συνθέτουν τις προδιαγραφές και έχει γίνει πράγματι, όπως ειπώθηκε από ομιλητές, μια αξιόλογη δουλειά, προκειμένου στη συνέχεια να ακολουθήσει σε κάθε ΠΕΤΕΠ να αντιστοιχεί και κάποιο, όχι κάποιο, αλλά συγκεκριμένο περιγραφικό τιμολόγιο. Και βέβαια είναι σαφές ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο κινήθηκε και το τελευταίο διάστημα σε μια διπλή κατεύθυνση.

Δεν νομίζω να υπάρχει άλλος φορέας ο οποίος να καυτηρίασε και με συνεχείς καταγγελίες το τί γίνεται με την ακρίβεια και την ανεξέλεγκτη κατάσταση των υλικών και ιδιαίτερα στον τομέα τον δικό μας. Έχουμε καταγράψει πράγματι στο δικό μας παρατηρητήριο τις παρεμβάσεις όλων των φορέων και θα λέγαμε ότι κατ' αποκλειστικότητα το Τεχνικό Επιμελητήριο έχει καταγγείλει την ασυδοσία που υπάρχει στα υλικά τα οποία κυκλοφορούν στον τομέα τον δικό μας.

Και το δεύτερο επίσης ζήτημα ήταν ο σεβασμός στη δημοκρατία, το οποίο το επιβάλλει και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Δηλαδή χωρίς διαβούλευση να μην περνάει τίποτα. Σ' αυτές τις δύο βασικές αρχές το Τεχνικό Επιμελητήριο θα επιμείνει και μπορεί να στενοχωρηθούν και κάποιοι συνάδελφοι, είτε της δημόσιας διοίκησης είτε κατ' εντολή, πιθανά, αλλά αυτό εμάς δεν μας απασχολεί και δεν μας ενδιαφέρει. Εμάς μας ενδιαφέρει το τελικό αποτέλεσμα, το οποίο λέμε σε σύντομο χρονικό διάστημα θα πρέπει και να το έχουμε.

Με αυτή την παρατήρηση θα ήθελα, επειδή ο χρόνος, δεν έχουμε πιθανά την ευχέρεια για διάλειμμα, να παραδώσουμε στο στρογγυλό τραπέζι για να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η πραγματικά θαυμάσια και αξιόλογη Ημερίδα.

***[διάλογοι εκτός μικροφώνου]

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΑΘ.ΜΠΟΥΜΗΣ):

Δεν υπάρχει κανένας αντίλογος. Μετά, στο στρογγυλό τραπέζι, δημοκρατία έχουμε, θα ακουστούν όλες οι απόψεις. Λοιπόν, σύντομο διάλειμμα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Να ξεκινήσουμε και ακούγοντάς μας ενδεχομένως να έρθουν και οι υπόλοιποι.

Κυρίες και κύριοι, περνάμε στο τρίτο μέρος αυτής της ενημερωτικής εκδήλωσης, κατ' ευφημισμό τώρα, αυτό το τρίτο μέρος είναι στρογγυλό τραπέζι, που μονίμως έχει τη μορφή ενός panel. Ελπίζω όμως η συζήτηση να είναι στρογγυλή.

Σας παρουσιάζω λοιπόν τους συμμετέχοντες. Είναι ο κ. Σέργιος Λαμπρόπουλος, Γενικός Γραμματέας συγχρηματοδοτούμενων έργων του ΥΠΥΜΕΔΙ, είναι ο κ. Μητιακούδης, τον οποίον όσοι ήσασταν από πριν, τον ακούσατε ήδη σε ορισμένα πράγματα, σίγουρα θέρμανε τη συζήτησή μας. Είναι επίσης δεξιά μου ο κ. Μακέδος, μέλος της Διοικούσης Επιτροπής του ΤΕΕ, είναι ο κ. Μελαγράκης, Αναπληρωτής Διευθυντής τυποποίησης του ΕΛΟΤ. Χρόνια πολλά, κύριε

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Μελαγράκη, για χθες. Ο κ. Κώστας Αλεξόπουλος, Πρόεδρος του ΣΜΕ, των μελετητών, και ο κ. Καλέργης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΓΜ.

Έχουν προηγηθεί, όπως ενδεχομένως παρακολουθήσατε, πολύ ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις τόσο στους χαιρετισμούς όσο και στις εισηγήσεις. Μας μπάσανε για καλά στο θέμα, τόσο που έπιασε λίγο πριν το μεσημέρι, καθώς ανέβηκε η θερμοκρασία έξω, ανέβηκε και εδώ μέσα η θερμοκρασία, με γόνιμες αντιπαραθέσεις. Άρα είμαστε καλά ενημερωμένοι για μια πολύ καλή συζήτηση του θέματος.

Οφείλω από την πλευρά μου να υπογραμμίσω ότι η σημερινή ενημερωτική συνάντηση είναι μία από τις καλές στιγμές του τεχνικού κόσμου. Αποδεικνύει ότι σε μια εποχή κατά την οποία λεφτά δεν υπάρχουν και η απραξία δυναμιτίζει τον παραγωγικό ιστό της χώρας, οι εργοληπτικές οργανώσεις δεν αφήνουν άπρακτο τον χρόνο, προβληματίζονται, συζητούν, ενεργούν στην κατεύθυνση της διόρθωσης όλων εκείνων των στρεβλώσεων που σε κάποιον βαθμό συνέβαλαν στην κρίση που βιώνει η χώρα.

Με δύο λόγια προετοιμάζουν το μέλλον το οποίο με κανένα τρόπο δεν μπορεί και δεν πρέπει να μοιάζει με το παρελθόν.

Σ' αυτή την επιδίωξη συνεργάζονται με το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας σε μια περίοδο κατά την οποία και αυτό επιχειρεί να μεταλλαχθεί, να προσφέρει σε όλα τα μέλη του νέες και αναγκαίες υπηρεσίες τις οποίες επιδιώκει να καθιερώσει μέσω μιας ευρύτερης συνεργασίας, τόσο με τους επί μέρους φορείς του τεχνικού κόσμου όσο και με την Πολιτεία.

Άλλωστε δεν πρέπει να λησμονούμε ότι αυτός είναι ο καταστατικός του ρόλος. Για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δημόσιων έργων δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ένα παρατηρητήριο τιμών θα είναι μια σημαντική, ουσιαστική και καθοριστική υπηρεσία προς όλους, κυρίως όμως ως προς την οικονομία των κατασκευών.

Όπως διαπιστώσαμε πρόσφατα, την αναγκαιότητα αυτή του παρατηρητηρίου τιμών επιβεβαιώνει και εμπράκτως η Γενική Γραμματεία δημοσίων Έργων, η οποία εξασφάλισε και μια χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ. Ελπίζουμε ότι αυτή η χρηματοδότηση είναι για να ενισχύσει και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από τον ιδιωτικό τομέα. Άλλωστε όλες αυτές οι πρωτοβουλίες πρέπει να μαζευτούν σε ένα.

Να υποθέσουμε λοιπόν ότι αυτό το σκέλος της δουλειάς που παρουσιάζεται σήμερα στην ενημερωτική συνάντηση έχει να κάνει με αυτή την απόφαση να δουλευτεί από κοινού με το ΙΟΚ και με τους φορείς, έτσι ώστε σύντομα και όχι να χρειαστεί άλλη μία δεκαετία, να φθάσουμε σε ένα επιθυμητό αποτέλεσμα από όλους.

Περνάω τώρα στην καθ' εαυτού συζήτηση. Συγγνώμη γι' αυτή την παρέμβαση. Εάν θέλετε, έχω ένα δικαίωμα μετά από τόσα χρόνια, ενασχόλησης με τα θέματά σας. Περνάμε λοιπόν στην κυρίως συζήτηση. Θα δώσω τον λόγο σε όλους τους συνομιλητές μας για μια πολύ μικρή σύντομη, και το εννοώ, σύντομη, τοποθέτησή τους, ώστε στη συνέχεια να ακολουθήσει μια πραγματική συζήτηση θέτοντας ο ένας ενδεχομένως ερωτήματα στον άλλον. Το ίδιο ισχύει ως προς τα ερωτήματα και για το κοινό που μας παρακολουθεί.

Σας ευχαριστώ πολύ. Κύριε Λαμπρόπουλε, έχετε τον πρώτο λόγο.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Κατ' αρχήν θέλω να τονίσω το πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των φορέων και των ατόμων που ξεκίνησαν αυτή την προσπάθεια και εύχομαι ότι θα συμβάλουν στην ολοκλήρωσή της.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό ότι υπάρχουν αρκετοί ρομαντικοί που προσπαθούν να κάνουν τα πράγματα καλύτερα απ' ό,τι είναι. Αυτή δεν μπορεί παρά να είναι μια μικρή προσπάθεια μέσα σε ένα πολύ ευρύτερο πλαίσιο. Δηλαδή πρέπει να εκσυγχρονίσουμε, με ό,τι σημαίνει αυτός ο όρος, το γενικότερο πλαίσιο παραγωγής δημοσίων έργων, και μέσα σ' αυτό, αυτή η επί μέρους δράση θα βρει τον συγκεκριμένο ρόλο της.

Δεν θέλω να πω τί έκανε το Υπουργείο, σας το έχουμε παρουσιάσει, υπήρξε ομιλητής που το παρουσίασε. Το Υπουργείο έκανε με την Γενική Γραμματεία δημοσίων έργων προσπάθειες να χρηματοδοτήσει όλες αυτές τις δράσεις.

Εγώ θα κάνω δύο παρατηρήσεις. Πρώτον ότι υπήρξαν πριν από πολλά χρόνια συνάδελφοί μας εξαιρετικά φωτισμένοι που εκείνη την εποχή κατάφεραν να είναι στην πρωτοπορία, δηλαδή να έχουν κάνει και αναλυτικά τιμολόγια, όπως ήταν εκείνη την εποχή, και να έχουν παρακολουθήσει τιμών, αν θέλετε με τα ελαττώματα της εποχής. Εκείνο που υπήρξε, ότι έμειναν πάρα πολλά χρόνια μετά που δεν έγινε επικαιροποίηση, δεν έγινε προσπάθεια, υπήρξε μια κοιλιά. Άρα ένα το κρατούμενο.

Δεύτερον, έχοντας την εμπειρία της προσπάθειας να έχουμε ένα καινούργιο νομικό πλαίσιο και το πόσο αυτό καθυστερεί, θα πρέπει ίσως αντικείμενο της συζήτησης να είναι ποιες είναι εκείνες οι δυνάμεις αδράνειας που δεν επιτρέπουν να προχωρήσουν τα πράγματα προς την κατεύθυνση που αυτοί οι ρομαντικοί θέλουν.

Επιτρέψτε μου να τελειώσω εδώ, για την ώρα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ τον κ. Λαμπρόπουλο. Ο κ. Μακέδος.

Κος ΜΑΚΕΔΟΣ:

Καλησπέρα και από μένα. Κάποιους άξονες θέλω να βάλω για τη συζήτηση γιατί όλα αυτά που ακούστηκαν σήμερα ήταν πάρα πολύ εμπεριστατωμένα και επιστημονικά αλλά και από την πάλι όλων αυτών των διαδικασιών, όλων αυτών των ετών που προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα καμβά και όχι ακραίες θέσεις που να μην οδηγούν πουθενά.

Πρόσφατα στην Κεντρική Μακεδονία έγινε μια εκδήλωση στο Τεχνικό Επιμελητήριο για την απορροφητικότητα του ΕΣΠΑ σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας 2007 – 2013, το επιχειρησιακό πρόγραμμα, όπου διαπιστώθηκαν από την διαχειριστική αρχή δύο βασικά προβλήματα.

Το ένα ήταν αυτή η ανεπαρκής κακή, ελλιπής ή τεχνηέντως φτιαγμένη κοστολόγηση έργων με βάση δημοσιονομικές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα σε προηγούμενη φάση, και αυτό που ειπώθηκε από τον κ. Χασάπη είναι πάρα πολύ σημαντικό, ότι σε όλη αυτή την εργασία που έχει γίνει καλά είναι να γίνει και ένα τμήμα που να μην έχει να κάνει με προμελέτη οριστική, μελέτη εφαρμογής, αλλά στην αρχή, όταν το Υπουργείο σαν υπηρεσίες γίνονται οι προτάσεις για να κοστολογηθούν αρχικά τα έργα, να βγουν οι προϋπολογισμοί των έργων. Άρα αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο που στη συνέχεια μπορεί να βοηθήσει για να μην έχουμε αυτές τις αποκλίσεις.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Και το δεύτερο κομμάτι ήταν ακριβώς τα προβλήματα των εργοληπτών με τις εγγυητικές επιστολές λόγω των μεγάλων εκπτώσεων.

Άρα σημαντικό για τη συζήτηση είναι και το αναπτυξιακό εργαλείο που λέγεται ΕΣΠΑ και γενικώς η ανάπτυξη σε σχέση με την κοστολόγηση και τον εξορθολογισμό αυτής της διαδικασίας.

Ειπώθηκε ότι έχει χαθεί μία δεκαετία και από την κουβέντα προέκυψε ότι χαθήκανε μάλλον πολύ περισσότερα χρόνια από μία δεκαετία. Όπως ειπώθηκε πολύ σωστά ότι πρέπει να μαθαίνουμε από τα λάθη μας. Εάν τα βάλει κανείς όλα αυτά μαζί, τα λάθη, τα διαχρονικά και τα πολιτικά και τα υπηρεσιακά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικά όλου αυτού του πλέγματος των δημοσίων έργων, μπορεί πιθανόν κανείς να μπλεχτεί και να μην οδηγηθεί πουθενά, γιατί τα λάθη διορθώνοντας θα τα κάνεις λίγα σε σχέση με όλο αυτό που προχωράς.

Άρα εδώ δεν έχουμε την πολυτέλεια του χρόνου της πολλής ανάλυσης. Πρέπει αυτό που ξεκίνησε από τη μία, του ΙΟΚ που έχει ξεκινήσει η διαδικασία με τα τεχνικά δελτία, από την πρωτοβουλία των εργοληπτικών επιχειρήσεων με αυτό που έχει γίνει ήδη μέχρι στιγμής και που έχει παρουσιαστεί και που πρέπει να εξελιχθεί.

Θα επιμείνω στο κομβικό που λέει ότι όλο αυτό, θα βρούμε τον δρόμο να συνθέσουμε, για να ολοκληρωθεί, το να εφαρμοστεί και να προχωράει, σε σχέση με αυτά που είπε ο κ. Κάζος, και συνεχώς δυναμικά να μετεξελίσσεται.

Αυτός είναι ο δεύτερος άξονας, που είναι πάρα πολύ σημαντικός, δηλαδή το πώς θα μπορέσουμε σαν ομπρέλα να το καθιερώσουμε παντού χωρίς να έχουμε εξαιρέσεις, χωρίς ο καθένας να μπορεί να κάνει τιμολόγια πάλι με άλλον τρόπο, όπως ζούμε τα μεγαλύτερα προβλήματα στην παραγωγή και στην εκτέλεση των δημοσίων έργων, δεν είναι οι νόμοι, για μένα, είναι η καταστρατήγηση των νόμων και πώς βρίσκει ο καθένας διεξόδους για να φύγει μέσα από αυτό και άρα αυτή η πολύ καλή δουλειά δεν πρέπει, όχι απλώς πρέπει να ολοκληρωθεί, αλλά και πρέπει να εφαρμοστεί καθολικά.

Και στο τρίτο είναι η ευθύνη και η συνέχιση μέσα από το έργο και την παρακολούθησή του και του μελετητή και της επιβλέπουσας υπηρεσίας. Δηλαδή όλα αυτά να μην μείνουν κάπου στο κενό και έχουμε δηλαδή μια πολύ καλή μελέτη, μια πολύ καλή κοστολόγηση και τελικά πάλι τα έργα καρκινοβατούν για άλλους λόγους.

Αυτά προς το παρόν.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ τον κ. Μακέδο. Ο κύριος Μητιακούδης.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Νομίζω ότι γνωριστήκαμε λίγο πιο πριν. Συγγνώμη αν ήμουν λίγο ένθερμος, λειτούργησα λίγο εν θερμώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Καλό κάνατε στην ατμόσφαιρα.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Γιατί εκπροσωπώ τον Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας στην συζήτηση που κάνουμε. Χαιρετίζει αυτή την πρωτοβουλία για το νέο σύστημα και ιδιαίτερα εμείς χαιρόμαστε, δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνει και μια ποιοτική διάσταση την οποία βλέπω ότι μέσω του συστήματος, μέσω

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

του παρατηρητηρίου τιμών θα αποτυπώνονται ποια από αυτά τα υλικά θα έχουν τη σήμανση CE, δηλαδή ποια θα είναι σύννομο να κυκλοφορήσουν με τις προδιαγραφές τους και όσον αφορά βέβαια το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο, είναι το ΥΠΥΜΕΔΙ, δεν είναι η δικιά μας υπηρεσία, αλλά στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, δηλαδή του ελέγχου της αγοράς των δομικών υλικών, των χαρακτηριστικών, θα μπορούσε και η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας να βοηθήσει σ' αυτό το εγχείρημα.

Είναι μέσα στο πλαίσιο το οποίο οραματιζόμαστε και εμείς ένα τέτοιο παρατηρητήριο τιμών, η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας για όλα τα βιομηχανικά προϊόντα, μεγάλο κομμάτι των οποίων είναι τα δομικά υλικά. Τώρα, το τί συνέργεια θα υπάρχει μεταξύ του παρατηρητηρίου τιμών και ενός μελλοντικού δικού μας παρατηρητηρίου, δεν μπορώ από τώρα ούτε να δεσμευτούμε. Θα δούμε. Πάντως βλέπουμε με πάρα πολύ θετικό μάτι στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας όλη αυτή την προσπάθεια και θα βοηθήσουμε ανάλογα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ τον κ. Μητιακούδη και να περάσουμε στον κ. Μελαγράκη από τον ΕΛΟΤ.

Κος ΜΕΛΑΓΡΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ που μας καλέσατε. Θα θέλαμε να δούμε το θέμα της προσέγγισης όλων των προβλημάτων που διέπουν την μελέτη, την επίβλεψη και την κατασκευή των δημοσίων έργων από μια άλλη σκοπιά, να φύγουμε δηλαδή από τα συστήματα και τις μεθοδολογίες που έχουμε συνηθίσει και να περάσουμε να τη δούμε λίγο, ίσως και υπό το πρίσμα και των νέων τεχνολογιών και των ενεργειών που πρέπει να γίνουν προκειμένου αυτές να μας βοηθούν στον καθημερινό σχεδιασμό.

Ο ΕΛΟΤ και γενικώς η τυποποίηση παίρνει μία προσέγγιση αντικειμενικοστραφή προς αυτά τα θέματα, δηλαδή αν επιχειρήσετε να σχεδιάσετε ένα έργο, ας πούμε ένα οικοδομικό έργο, θα κληθείτε να χρησιμοποιήσετε κάποιες σχεδιαστικές πλατφόρμες, θα κληθείτε να τοποθετήσετε κάποια αντικείμενα πάνω σε επίπεδα που θα έχετε ορίσει. Ένα αντικείμενο μπορεί να είναι μία κολώνα, ένα άλλο αντικείμενο μπορεί να είναι μία δοκός, μία πλάκα, μία οροφή, τέλος πάντων, διάφορα τέτοια αντικείμενα.

Θα κληθείτε να ορίσετε τις γεωμετρικές διαστάσεις αυτών των αντικειμένων. Θα κληθείτε επίσης να ορίσετε τα υλικά και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτών των αντικειμένων. Τί θα μας εμπόδιζε, εν πάση περιπτώσει, πίσω από αυτά τα αντικείμενα που ορίζονται από τον μελετητή, να υπάρχουν και όλα τα κοστολογικά χαρακτηριστικά αυτών των αντικειμένων, όπως επίσης και οι τεχνικές περιγραφές του τρόπου κατασκευής αυτών των αντικειμένων;

Αρα βλέπουμε ότι μια ολιστική προσέγγιση αυτού του θέματος θα μας έδειχνε και τις ανάγκες που πρέπει να υπηρετήσουμε. Πρέπει να έχουμε προδιαγραφές για να δούμε πώς αυτό το αντικείμενο μπορούμε να το κατασκευάσουμε. Το πώς θα τις φτιάξουμε, να το συζητήσουμε. Δεκάδες προσεγγίσεις έγιναν.

Πρέπει να έχουμε επικοινωνία των χαρακτηριστικών αυτών των αντικειμένων, ανταλλαξιμότητα δηλαδή των δεδομένων. Και θυμηθείτε ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο έχει πάρει μια πρωτοβουλία την οποία θα την υιοθετήσει ο ΕΛΟΤ για την τυποποίηση των σχεδιαστικών επιπέδων και αντικειμένων που δουλεύει καθένας μελετητής.

Πρέπει πράγματι ανά αντικείμενο να έχουμε μία κοστολόγηση. Η κολώνα μας αποτελείται από, ξέρω 'γω, φτιάχνεται από ένα ξυλότυπο, από κάποια υλικά, από σκυρόδεμα, από σίδερο, από ο,τιδήποτε και αυτά τα υλικά τελικά κοστολογούνται με κάποιον τρόπο.

Αυτά λοιπόν όλα δεν είναι τίποτε άλλο παρά συστατικά ενός συνολικού πράγματι σχεδιασμού ο οποίος μπορεί να οδηγήσει σε πάρα-πάρα πολύ καλύτερο περιβάλλον σχεδιασμού, επίβλεψης και κατασκευής των δημοσίων και των ιδιωτικών έργων, γιατί δεν βλέπω για ποιον λόγο θα πρέπει να υπάρχει τόση μεγάλη διαφορά ανάμεσα στα δημόσια και τα ιδιωτικά έργα.

Αυτή λοιπόν είναι μία προσέγγιση που θα άξιζε τον κόπο να συζητήσουμε, να έχουμε δηλαδή μια συνολική προσέγγιση του προβλήματος της μελέτης, επίβλεψης και κατασκευής των τεχνικών έργων και εκεί επάνω ν' αρχίσουμε να χτίζουμε τα συστατικά που πρέπει να την δημιουργήσουν.

Με χαρά μου άκουσα σε κάποιες από τις εισηγήσεις το πρωί το ότι πράγματι αυτή η ολιστική προσέγγιση αρχίζει και υιοθετείται. Πράγματι είδα σε μία διαφάνεια να μας δείχνουν μια κολώνα να τοποθετείται κάπου και σ' αυτή την κολώνα να υπάρχουν κοστολογικά στοιχεία κ.λπ.. Προφανώς, αυτό είναι ένα μέρος των χαρακτηριστικών και των δεδομένων που μπορεί πράγματι να χρησιμοποιήσει μια μελέτη, να επικοινωνηθούν αυτά τα δεδομένα και βεβαίως από εκεί και πέρα να χρησιμοποιηθούν από τον επιβλέποντα και από τον κατασκευαστή.

Σε όλη αυτή την ιστορία ένα θέμα που μου ήταν πάντοτε σαν ανθρώπου της τυποποίησης, περίεργο βεβαίως, ήταν αυτό το θέμα της υπερβολικής κατάχρησης της πυραμίδας των υπογραφών. Υπάρχει υπουργική απόφαση, πρέπει να μπει στην εθνική έννομη τάξη, πρέπει να το υπογράψει ο Υπουργός, πρέπει να βγει υπουργική απόφαση γιατί ισχύει η υπουργική απόφαση εδώ και 20 χρόνια.

Όλα αυτά τα πράγματα που μας είναι συνήθεις όροι στην Ελλάδα, είναι ακατανόητα βεβαίως στον Ευρωπαϊκό χώρο. Γι' αυτόν τον λόγο και αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα του τύπου σήμερα, λέει, ισχύει ένα Ευρωπαϊκό πρότυπο, αλλά εμείς έχουμε μία υπουργική απόφαση του 1986, μου έτυχε ένα τέτοιο ερώτημα, η οποία απόφαση ενσωματώνει, λέει, κάποιες προδιαγραφές που έρχονται σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό πρότυπο.

Τελικά πείτε μας, τί ισχύει; Το Ευρωπαϊκό πρότυπο το σημερινό ή η απόφαση που δεν αναιρέθηκε ποτέ, του 1986, που έχει αυτές τις προδιαγραφές; Είναι μερικά πράγματα ακατανόητα. Και φοβούμαι ότι υπάρχουν μόνο και μόνο για να διατηρούν τη μιζέρια μας, να διατηρούν ανθρώπους οι οποίοι θα αποφαινόνται αν θα πρέπει να ισχύει εκείνη η υπουργική απόφαση, να διατηρούν ανθρώπους οι οποίοι θα φτιάχνουν τέτοιες υπουργικές αποφάσεις, ανθρώπους οι οποίοι θα τις εγκρίνουν, ανθρώπους οι οποίοι θα κάνουν ό,τι είναι δυνατόν για να καταστρέφεται ένα σύστημα.

Τα συστήματα πράγματι αυτή τη στιγμή που χρησιμοποιούνται σχεδόν σε όλο τον κόσμο και είναι τέτοιου τύπου σαν αυτά που σας περιέγραψα, ολιστικής προσέγγισης και λυπάμαι πολύ, μάλλον από τη νοοτροπία μας θα πρέπει να ξεφύγουμε και από τον τρόπο που σκεπτόμαστε, παρά να ομολογήσουμε ότι εμείς, το αντίθετο μάλιστα, δεν έχουμε την τεχνική ικανότητα να υλοποιήσουμε τέτοια πράγματα. Ο τεχνικός κόσμος της Ελλάδος έχει πράγματι γνώση και εμπειρία και το έχει αποδειξει πάρα πολλές φορές και μπορεί αυτή τη γνώση και την εμπειρία επί

τέλους να τη βάλει κάτω από ένα τέτοιο σύστημα και πράγματι να δώσει μια διαφορετική πνοή στον σχεδιασμό, την επίβλεψη και την κατασκευή των δημοσίων έργων.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Μελαγράκη και να περάσουμε στον κ. Καλέργη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ΣΕΓΜ.

Κος ΚΑΛΕΡΓΗΣ:

Ευχαριστώ. Είναι σαφές, θα συμφωνήσω και εγώ, ότι η δόμηση ενός άρτιου και σύγχρονου συστήματος τιμολόγησης των δημοσίων έργων, είναι κάτι που επιβάλλεται να γίνει σ' αυτή τη χώρα επί τέλους και νομίζω ότι είναι μια ευκαιρία τώρα όπου διαφαίνεται και η πρόθεση της δημόσιας διοίκησης. Εμμέσως βλέπουμε την απόφαση ένταξης του σχετικού έργου στο ΙΟΚ, που πολύ ωραία μας ανέπτυξε εδώ η εκπρόσωπός του.

Νομίζω ότι η δουλειά που έχει γίνει από τις εργοληπτικές οργανώσεις και σαν πρωτοβουλία κ.λπ. είναι αρκετά σημαντική και νομίζω ότι μέσω ίσως της πράξης αυτής του ΙΟΚ με τη συμβολή των μελετητών, που όπως όλοι καταλαβαίνετε, είναι απολύτως απαραίτητη γιατί η τιμολόγηση ενός έργου είναι αμιγώς μελετητική εργασία, μπορούμε να το καταφέρουμε.

Εγώ για την κουβέντα όμως συνυπολογίζοντας τη σημερινή κατάσταση σε συνδυασμό με το ότι το μοναδικό εργαλείο για τον τεχνικό κλάδο αυτή τη στιγμή και την ίσως προσωρινή βιωσιμότητά του είναι το ΕΣΠΑ, θα έθετα τους εξής προβληματισμούς, έτσι για την συζήτηση την περαιτέρω.

Μπορεί αυτό το σύστημα από μόνο του να αλλάξει ή να διορθώσει τις σοβαρές παθογένειες του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, όπως αυτό το έχουμε διαμορφώσει όλοι μας μέχρι σήμερα σ' αυτή τη χώρα; Μπορεί, παραδείγματος χάριν, να σταματήσει τις μεγάλες εκπτώσεις και τις επακόλουθες αυτών παρενέργειες, όπως καθυστερήσεις στα έργα, η έκπτωση στην ποιότητα και στην τήρηση των προδιαγραφών, ή ακόμα και αν θέλετε, ας μην κρυβόμαστε, τη συναλλαγή με την επίβλεψη και πολλές άλλες τέτοιου είδους παρενέργειες, που παρατηρούνται εντόνως το τελευταίο διάστημα;

Μπορεί, παραδείγματος χάριν, να σταματήσει την αδιαφάνεια στις αναθέσεις με το σύστημα μελέτη – κατασκευή ή με το καινούργιο εφεύρημα που το βλέπουμε πολλαπλασιαστικά να εφαρμόζεται, το περιβόητο μικτό σύστημα, την σήμερα ημέρα;

Μπορεί να σταματήσει τη λογική της ευκαιριακής επιχειρηματικότητας, που λίγο-πολύ χαρακτηρίζει αρκετά μεγάλο ποσοστό του κλάδου μας; Και τέλος, μπορεί να επαναφέρει την κουλτούρα του ότι πάνω απ' όλα προέχει η καλή και ποιοτική κατασκευή του έργου;

Είναι κάποιοι προβληματισμοί που τους θέτω για συζήτηση στη συνέχεια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ πολύ και τον κ. Καλέργη και περνάμε στον κ. Αλεξόπουλο.

Κος ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ:

Νομίζω ότι τόσο η παρουσίαση επί του θέματος από τους ομιλητές όσο και οι τοποθετήσεις των συναδέλφων που συμμετέχουν στο στρογγυλό τραπέζι έχουν βάλει αρκετούς ακρογωνιαίους λίθους για να μας οδηγήσουν στον προβληματισμό.

Εγώ ήθελα να επισημάνω, επειδή έχουμε συμμετάσχει από τη στιγμή που ξεκίνησε αυτή η πρωτοβουλία από τις εργοληπτικές οργανώσεις, έχουμε συμμετάσχει στην προσπάθεια της δημιουργίας αυτού του νέου συστήματος, την οποίαν την αγκαλιάσαμε με ενθουσιασμό, και θα καταλάβετε τί εννοώ, νομίζω ότι οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και αυτό το σημείο έτσι όπως αναλύθηκε αντιπροσωπεύει ένα πάρα πολύ σοβαρό στοιχείο.

Θα ευχόμουν το υπόβαθρο πάνω στο οποίον πατάει, όπως και κάθε άλλο τέτοιο σύστημα, δηλαδή το θεσμικό πλαίσιο, το εθνικό θεσμικό πλαίσιο να του επιτρέψει να αναπτυχθεί, με δυναμικό τρόπο να εξελιχθεί, αν είναι ανοιχτό και να συμβάλει καθοριστικά και στο κόστος αλλά κυρίως στην ποιοτική δημιουργία των τεχνικών έργων.

Βέβαια εδώ στην εποχή που ζούμε τον καιρό τον τελευταίο που ζούμε, τα δύομισι χρόνια, ακούμε πάρα πολλά λόγια, αλλά δεν έχουμε ακόμα δει ουσιαστικά στοιχεία να προσεγγίσουμε εκείνα τα σημεία που επισημάνθηκαν τόσο στη δική μας περίπτωση εδώ από τους ομιλητές, αλλά όσο και στην υπόλοιπη οικονομία και στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας, δηλαδή αυτή τη φοβερή πολυνομία, την αλληλοεπικάλυψη, που οδηγεί στη γραφειοκρατία και στη συνεχή διόγκωση της δημόσιας διοίκησης για να ανταπεξέλθει σ' αυτή την πολυνομία και τις δημιουργούμενες συνθήκες από την πολυνομία, διότι όσο περισσότερο αλληλοεπικαλυπτόμενα στοιχεία υπάρχουν, που υπάρχουν, τόσο δημιουργούνται ερμηνείες διαφορετικές και τόσο μπορεί να ξεστρατίσει, και στα δημόσια έργα το έχουμε ζήσει αυτό, το αποτέλεσμα.

Θα πρέπει λοιπόν ξεκινώντας και κουβεντιάζοντας σήμερα γι' αυτό το σύστημα να δούμε και να μην αφήσουμε πίσω και την υποδομή πάνω στην οποίαν πατάει, το υπόβαθρο αν θέλετε. Εκεί πέρα βέβαια αν το περιορίσουμε στα δημόσια έργα θα πρέπει να ξεκινήσουμε και από τον τρόπο που προσεγγίζεται ένα δημόσιο έργο, από την εκτίμηση της δαπάνης που προκύπτει λίγο πριν προκηρυχθεί η μελέτη. Όταν προκηρύσσεται η μελέτη και ο μελετητής θα πρέπει να μην δεσμεύεται όσον αφορά τον επιδιωκόμενο στόχο και τον τρόπο που θα το αντιμετωπίσει, αλλά να μπορεί να επιτύχει το επιδιωκόμενο ποιοτικό και οικονομικό βέλτιστο αποτέλεσμα και εν συνεχεία να προχωρήσει στον προϋπολογισμό μελέτης και στην τιμολόγηση του έργου, το οποίον εν συνεχεία θα περάσει μέσα απ' αυτό το σύστημα για να φθάσει στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Υπάρχει πολλή δουλειά, με άλλα λόγια. Αλλά θέλω να χαιρετίσω, έστω και με την καθυστέρηση αυτή που έχει προκύψει, της τελικής φάσεως, διότι όπως ακούσαμε σήμερα, θα μπορούσαμε να πάμε πάρα πολλά χρόνια πίσω, αλλά εγώ προσδιορίζω την τελική φάση στα τελευταία 4-5 χρόνια όταν άρχισε πλέον ενεργά να αντιμετωπίζεται αυτή η πρόταση των εργοληπτικών οργάνωσεων, η οποία σήμερα παίρνει την οριστική της μορφή με το παρατηρητήριο, με τις αναλύσεις που ακούσαμε, με το επιχειρησιακό σχέδιο για την επίτευξή του.

Επομένως τα κομβικά σημεία, για να μη μακρηγορήσω, είναι ότι θα πρέπει παραλλήλως το συνολικό θεσμικό πλαίσιο που έχουμε να απλοποιηθεί, να σταματήσουν και να καταργηθούν τα στοιχεία εκείνα της νομοθεσίας που οδηγούν σε αλληλοεπικαλύψεις, σε διαφορετικές ερμηνείες, να ενσωματωθούν οι παράγοντες παραγωγής του έργου μέσα σ' αυτό το σύστημα, το οποίον θα πρέπει, όπως είπαμε, να είναι ανοιχτό και δυναμικά εξελίξιμο, για να πετύχουμε αυτά που θέλουμε.

Το δεύτερο κομβικό σημείο – έρχομαι τώρα στο συγκεκριμένο σύστημα – είναι με τα στοιχεία που υπάρχουν, της συμβολής όλων, θα πρέπει το αποτέλεσμα της επεξεργασίας και του ελέγχου αυτών των στοιχείων που μπαίνουν μέσα, να είναι έγκυρο και να απευθύνεται σε όλους κατά τον ίδιο τρόπο, να μην αφήνει περιθώρια, με άλλα λόγια, τροποποίησώς του.

Και από εκεί και πέρα βέβαια το τελικό στοιχείο θα είναι, το οποίον θα μπορούσε να επαφίεται και στον πατριωτισμό των συμμετεχόντων στην κατασκευή ενός έργου, αλλά θα μπορούσε να υπακούει και σε ένα πλαίσιο, είναι πώς θα παραληφθεί αυτό το οποίον σχεδιάστηκε και με όλα αυτά τα εργαλεία τα οποία προσπαθούμε να του θέσουμε στη διάθεσή του.

Αυτό είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο έργο. Εγώ περιμένω, περιμένουμε όλοι, και οι μελετητές αλλά και εγώ προσωπικά, να ξεκινήσουμε από αυτό που σήμερα παρουσιάζεται. Θέλει λίγο προσοχή η χρησιμοποίηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ μέσα από αυτή την γνωστή διαδικασία, δεν θέλω να την χαρακτηρίσω, της παρακολούθησης, ανάθεσης μελετών, εγκρίνει, δεν εγκρίνει η Κομισιόν και διάφορα άλλα τέτοια. Αυτό αντιβαίνει σ' αυτό που ζήτησα πριν, τη βασική αρχή της ευελιξίας και της ελεύθερης δημιουργίας προς τη σωστή κατεύθυνση. Η σωστή κατεύθυνση κρίνεται μέσα από τα χαρακτηριστικά του συστήματος όπως παρουσιάστηκε. Ανοιχτό, ελεύθερο, με διαφάνεια που θα υφίσταται κατά την συγκεκριμένη διαδικασία, την κριτική και την επεξεργασία, αλλά θα οριστικοποιείται κάπου και από εκεί και πέρα δεν θα απομένει παρά η δυναμική του εξέλιξη.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ τον κ. Αλεξόπουλο. Κατ' αρχήν πρέπει να ρωτήσω αν έχει κάποιος από τους συνομιλητές μας κάποια ερώτηση για κάποιον συνάδελφό του από το panel. Και από το ακροατήριο; Μήπως θέλετε, για λόγους, επειδή καταγράφονται και θα απομαγνητοφωνηθούν;

Κος ΒΡΑΪΛΑΣ:

Ήθελα να ρωτήσω, επειδή δεν ήταν και όλοι το πρωί στην ομιλία μου, εμείς σαν εργολήπτες αυτό που ζητάμε είναι αυτή η εργασία να αποτελέσει τη βάση άμεσης ρύθμισης, ώστε ν' αρχίσει να εφαρμόζεται. Ζητάμε από την πολιτική ηγεσία αυτό το εργαλείο που υπάρχει πλέον, αμέσως μετά τις εκλογές ενδεχομένως, μακάρι να μπορούσε να γίνει και πριν, να καθιερωθεί και να πούμε ότι στο τέλος του χρόνου όλοι οι προϋπολογισμοί των δημοσίων έργων και βεβαίως και των ιδιωτικών προφανώς, κάποιος συνάδελφος το είπε, αλλά τουλάχιστον των δημοσίων έργων, που εκπροσωπούμε σαν σύνδεσμοι εδώ πέρα, να βγαίνουν με αναλύσεις τιμών. Είναι πάγιο αίτημα χρόνια. Καταργήθηκε το 2004 και εμείς θέλουμε να επανέλθει και βεβαίως με σύγχρονο τρόπο, με χρήση διαδικτύου, με διαφανές σύστημα παρακολούθησης του κόστους των υλικών και των μηχανημάτων.

Όλα αυτά υπάρχουν στις προτάσεις μας. Η βάση υπάρχει. Ζητάμε να ευλογηθεί και να ξεκινήσει να περπατάει. Βεβαίως πεδίων δόξης λαμπρόν, να χτίζονται τιμές για τους μελετητές, για όλους. Χιλιάδες είναι τα άρθρα τιμολογίων που μπορούν να γίνουν. Έχουμε φτιάξει 600 άρθρα περίπου. Είναι η βάση, να ξεκινήσει από κάπου. Θα ήθελα να τοποθετηθούν οι ομιλητές.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστώ τον κ. Βράιλα και φυσικά αυτό το ερώτημα είναι φανερό πού απευθύνεται. Απευθύνεται στο ΥΠΥΜΕΔΙ. Κύριε Λαμπρόπουλε, έχετε τον λόγο.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Το έχουμε συζητήσει κατά τη διαμόρφωση του σχεδίου νόμου που είχαμε προετοιμάσει. Και αυτό ακριβώς έλεγα, ότι είναι η δική σας ενέργεια τώρα, δεν είναι παρά να εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο. Είναι προφανές ότι η σειρά είναι νομοθετικές ρυθμίσεις και από εκεί και πέρα προχωράμε, έχουμε τιμολόγια, έχουμε προδιαγραφές. Αυτά είχαμε πει. Και αυτά λοιπόν είναι απαραίτητα.

Άρα αυτό που λέτε είναι πάρα πολύ σωστό και πραγματικά θα πρέπει να γίνει όσο μπορεί κανείς πιο γρήγορα. Και λέω, δεν είναι μόνο τα τιμολόγια, είναι οι προδιαγραφές και άλλα πολλά που μπορεί να βάλει κανένας σ' αυτό το πλαίσιο. Άρα θέλουμε μια συνολική παρέμβαση, μια συνολική δουλειά που το νομοσχέδιο για τα δημόσια έργα, για την παραγωγή των δημοσίων έργων, να είναι το πρώτο βήμα.

Άρα θα συμφωνήσω απόλυτα μαζί σας ότι κάτι θα πρέπει να γίνει. Προφανώς δεν μπορεί να γίνει πριν από τις εκλογές, αλλά αμέσως μετά είναι σωστό να γίνουν όλες οι αναγκαίες δράσεις, εξειδίκευση του νομοσχεδίου παραγωγής έργων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Θα μου επιτρέψετε να σας επισημάνω ότι είπατε προηγουμένως, μιλήσατε για ρομαντικούς που θέλουν να κάνουν τα πράγματα καλύτερα. Εδώ μιλάμε όμως για κάτι πρακτικό. Ο ρομαντισμός υπήρξε στο παρελθόν. Είδαμε ότι υπήρξαν αναλύσεις τιμών, λειτούργησαν για πολλά χρόνια, τα τελευταία 5-6 χρόνια είναι που δεν λειτούργησαν. Ήρθαν τα NET. Στο διάστημα που ήσαστε στην κυβέρνηση αυτά τα NET δεν τα καταργήσατε.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Κατ' αρχήν αυτό είναι σωστό. Αυτό είναι σωστό. Αλλά ξέρετε, τώρα θα με βάλετε στην ουσία της συζήτησης, που δεν θέλω να την κάνω, αλλά να την κάνω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Μιλάμε για περιουσίες εδώ.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, δεν είναι έτσι. Δεν είναι ακριβές αυτό που είπατε, διότι προϋπόθεση του να δω πώς λειτουργούν τα τιμολόγια είναι να δω το πλαίσιο με το οποίο λειτουργούν. Παραδείγματος χάριν, αν έχω ελεύθερες εκπτώσεις και σ' αυτές μπορώ να είμαι τελείως αδέσμευτος. Άμα σου δώσω να συμπληρώσεις ελεύθερα το τιμολόγιο, τί σχέση έχουν όλα αυτά; Τί σχέση έχουν όλα αυτά όταν οι εκπτώσεις είναι στον σταυρό; Πραγματικά θα επηρέαζε το ορθό τιμολόγιο; Μερικά θα επηρέαζε. Θα επηρέαζε στον βαθμό που οι σχέσεις των τιμών ήταν σωστές ή όχι, όχι το απόλυτο μέγεθος.

Άρα αν ήταν στραβό το τιμολόγιο θα επηρέαζε. Μα αν είναι λίγο στρεβλό και μου δίνεις τη δυνατότητα να διαφοροποιηθώ ως προς τις τιμές, τότε αυτή τη στρέβλωση τη διόρθωσα μόνος μου ως κατασκευαστής.

Θέλω να πω ότι είναι πολύ σημαντικό να έχουμε καλό τιμολόγιο. Μας διευκολύνει και στις νέες τιμές, θα μας διευκολύνει όμως κυρίως αν έχουμε συστήματα προσφοράς που δεν θα επιτρέπουν μια καουμπόικη αντιμετώπιση από τον εργοληπτικό κόσμο.

Αν έχουμε συστήματα που παγιδεύουν την τιμή προσφοράς, αλλά μεταφέρουν τον ανταγωνισμό σε άλλα πεδία όπως είναι η καλύτερη οργάνωση, άρα πιθανόν ο χρόνος, όπως είναι η ποιότητα, τότε βέβαια είναι πάρα πολύ σημαντικό να έχουμε το τιμολόγιο το οποίον λέτε. Αλλά δεν ήθελα να μπω σ' αυτή τη συζήτηση τώρα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ωστόσο η συζήτηση εκεί πάει γιατί έχουμε μπροστά μας κάποια έργα τον τελευταίο καιρό, φαντάζομαι οι περισσότεροι το ξέρετε, έχουν αρχίσει να κινούνται κάποια έργα με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ. Άρα είναι και μία ελπίδα να ζωντανέψει λίγο ο χώρος. Ωστόσο είναι βέβαιο ότι θα έχουμε πολύ αυστηρότερους κανονισμούς και ελέγχους. Ειπώθηκε, νομίζω, στη συζήτηση κάποια στιγμή ότι ο φόβος είναι να πάρουμε προς το παρόν λεφτά να ξεκινήσουμε κάποια έργα και μετά να τα πληρώσουμε πίσω και μάλιστα περισσότερα.

Κύριε Μακέδο, το θίξατε κι εσείς αυτό το θέμα του ΕΣΠΑ.

Κος ΜΑΚΕΛΟΣ:

Ο κ. Λαμπρόπουλος πολύ σωστά έβαλε τη διάσταση του θέματος των τιμολογίων, όμως παρ' όλα αυτά είναι σίγουρο ότι δεν υπήρξε η πολιτική βούληση διαχρονικά, όχι μόνο τώρα, γι' αυτή την κοστολόγηση στον βαθμό που πρέπει να προχωρήσει.

Είπα και πριν ότι δεν έχουμε την πολυτέλεια του χρόνου τόσο σαν Τεχνικό Επιμελητήριο όσο και σαν τεχνικός κόσμος να περιμένουμε. Πρέπει εμείς να σπρώξουμε σ' αυτή την κατεύθυνση και με κλωτσιές και με μπουνιές. Δεν υπάρχει λύση, αν θέλουμε να γίνει κάτι. Η πολιτική ηγεσία βλέπετε ότι περνάει σε άλλου είδους προβληματισμούς και σε άλλου είδους καταστάσεις και άλλωστε δεν ξέρουμε και ποιος θα είναι ο ορίζοντας των κυβερνήσεων που έρχονται. Άρα εμείς πρέπει να έχουμε σταθερή, αταλάντευτη γραμμή για να ζητήσουμε αυτό το πράγμα ενιαία, γιατί ζήσαμε, κύριε Βράβια, μαζί με τον κ. Λαμπρόπουλο, να πηγαίνουμε για το θεσμικό πλαίσιο έργων και να λέμε και διαφορετικά πράγματα, είτε μπροστά, είτε από πίσω. Άρα πρέπει να είμαστε αταλάντευτοι και να έχουμε ένα κοινό στόχο για να γίνει.

Θα επιμείνω όμως ότι αυτή η διαδικασία της κοστολόγησης και κάτι που ειπώθηκε το πρωί από τον κ. Μπούμη αλλά έμεινε λίγο εδώ στο τραπέζι, δεν σπάει τα μονοπώλια. Δηλαδή την τιμή του σκυροδέματος δεν την αλλάζει. Έτσι. Την τιμή του χάλυβα δεν την αλλάζει. Μπορεί να έχει πολύ καλή διαδικασία το πώς δημιουργείται το τιμολόγιο για να περιγράφεται πολύ καλά, αλλά δεν αλλάζει την τιμή και εκεί λοιπόν χρειάζεται επίσης δουλειά διότι εμείς σαν Τεχνικό Επιμελητήριο, όπως ειπώθηκε, το καταγγέλλουμε όσο πιο πολύ μπορούμε, έχουμε και διάφορες διαδικασίες και παράπλευρους πολέμους, το επιμένω όμως ότι είναι και αυτό ένα θέμα που θα πρέπει και στατιστικά να το αναδειξουμε, το τί γίνεται με τις τιμές των δομικών υλικών και πιθανόν τα πρότυπα που συζητάμε, και δίνω και μία άλλη διέξοδο, και θα ήθελα ίσως και τον κ. Μαρσέλο που ειπώθηκε το όνομά του το πρωί, να τοποθετηθεί, μήπως δημιουργούν άλλα μονοπώλια.

Δηλαδή μέσα από τη διαδικασία των προτύπων δημιουργούμε μονοπώλια και όχι ελεύθερο ανταγωνισμό.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστούμε τον κ. Μακέδο. Τη μπάλα βέβαια την πέταξε στο γήπεδο το δικό σας, κύριε Μητιακούδη, γιατί είπατε ότι έχετε ξεκινήσει κάποιους ελέγχους από τον Γενάρη.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Ναι, βέβαια περιορίζονται στην ποιότητα των υλικών και στην τήρηση των προδιαγραφών, δηλαδή στα πρότυπα, αν τηρούνται τα πρότυπα. Δεν κάνουμε έλεγχο τιμών, αυτή τη στιγμή τουλάχιστον, δεν υπάρχει παρατηρητήριο τιμών. Θέλαμε να μπούμε σε ένα παρατηρητήριο τιμών, είναι για να εξορθολογιστεί λίγο η αγορά, γιατί πράγματι υπάρχουν και στα τσιμέντα και στα σκυροδέματα διαφορετικές τιμές.

Αλλά εγώ θα επισημάνω ότι αυτό που είναι πάρα πολύ σημαντικό, είναι η σύνδεση της τιμής με την ποιότητα του υλικού. Αυτό εμείς το θεωρούμε πάρα πολύ σημαντικό. Δηλαδή ποια τιμή για ποιο υλικό. Μία τιμή να πω 80 ευρώ για ένα τσιμέντο, ποιο τσιμέντο; Έτσι; Είναι μία αδυναμία του συστήματος. Με το σύστημα δεν μπορείς να περιγράψεις την ποιότητα, σε ποια ποιότητα ανταποκρίνεται.

Έπειτα είναι ένας εσωτερικός έλεγχος. Εγώ βλέπω, βλέπουμε την πρόταση θετικά, διότι με το παρατηρητήριο γίνεται και ένας εσωτερικός έλεγχος όσον αφορά την συμμόρφωση όλων αυτών των προϊόντων. Δηλαδή δίδονται, παραδίδονται ποιοτικά προϊόντα, αποκλειστικά και μόνο ποιοτικά προϊόντα μ' αυτές τις τιμές, μ' αυτές που θα καταγραφούν εκείνη τη στιγμή από το παρατηρητήριο. Δηλαδή είναι πολύ σημαντικός ο παράγοντας ποιότητα, το ποιοτικό έργο το οποίο πρέπει να παραδίδεται και η προστασία δημόσιας ασφάλειας, υγείας κ.λπ..

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ως αρμόδιο Υπουργείο όμως δεν οφείλετε να παρακολουθείτε τις τιμές;

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Είναι άλλοι αρμόδιοι. Άλλωστε εγώ εκπροσωπώ τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας που παρακολουθούμε ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Είναι αυτό που έθεσε και η κυρία Τσαλίκη, ότι ακόμα και οι υπηρεσίες μέσα στο ίδιο Υπουργείο δεν επικοινωνούν για να βγάλουν το ίδιο αποτέλεσμα.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Είναι εντελώς διαφορετικά, γι' αυτό σας λέω ότι στόχος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, έχουμε μπει σε ένα σύστημα παρακολούθησης της αγοράς, έχουμε ένα χρόνο που το ολοκληρώσαμε, ένα ηλεκτρονικό σύστημα που εφαρμόζεται, και κατόπιν θα γίνει και ένα παρατηρητήριο τιμών. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο πιστεύω ότι θα τροφοδοτεί κατά κάποιον τρόπο το σύστημα ίσως, το προτεινόμενο σύστημα, με τιμές και με προδιαγραφές.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Επισημαίνουμε βέβαια ότι πρέπει να υπάρχει μια ταυτότητα ως προς την ίδρυση του παρατηρητηρίου. Όλοι το θέλουν εκεί που ακόμα δεν το έχουμε διευκρινίσει, κύριε Λαμπρόπουλε, είναι ότι λεφτά υπάρχουν για να γίνει, να χρηματοδοτηθεί, αλλά εκείνο που διαπιστώσαμε είναι ότι φτου και από την αρχή, τουλάχιστον κατά ένα μέρος, ως προς το παρατηρητήριο και ως προς τις προδιαγραφές.

Δηλαδή ενώ τελειώνει μία δουλειά εθελοντική από τους φορείς των εργοληπτών ξαφνικά βγαίνει στη φόρα ότι θα ξεκινήσει με πρόσκληση ενδιαφέροντος για συμβούλους στο ΙΟΚ.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, τώρα μου βάλανε περισσότερα από ένα θέμα. Λοιπόν, πρώτον να πω το εξής, ότι λεφτά γι' αυτές τις δουλειές υπάρχουν. Εν τάξει; Έχουμε τη δυνατότητα χρηματοδότησης μέσα από το ΕΣΠΑ τέτοιων δράσεων που είναι καλοδεχούμενες και έχει γίνει προσπάθεια πάνω σ' αυτό.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι η βάση δεδομένων προφανώς συνδέεται με την χρησιμοποίησή της, αλλά είναι και ανεξάρτητη. Εκείνο στο οποίο πάσχουμε κατ' αρχήν ως σύστημα είναι ότι δεν έχουμε σοβαρή βάση δεδομένων τιμών. Οι Επιτροπές που κάνουμε προφανώς δεν λειτουργούν κατά τον βέλτιστο τρόπο, άρα ό,τι και να κάνουμε μετά, πώς θα τα χρησιμοποιήσουμε, πρέπει να χτίσουμε αυτή τη βάση των δεδομένων.

Άρα αυτή η κίνηση πρέπει να γίνει έτσι κι αλλιώς ό,τι και να θέλουμε από εκεί και πέρα. Το πώς θα την χρησιμοποιήσουμε, με το σύστημα που προτείνεται εδώ, που είναι ένα αξιόλογο σύστημα, είναι λίγο στριμένο, αν το στρίψουμε έτσι κ.λπ., αυτά είναι πράγματα που θα τα δούμε στην πορεία, όταν υποβληθεί η πρόταση. Προφανώς να περιμένει κανένας ότι θα εξεταστεί από μια ομάδα ειδικών, με καλή διάθεση ίσως να προχωρήσουν τα πράγματα.

Το επόμενο που ήθελα να πω είναι ότι προφανώς μιλάμε για κάτι διαρκές. Η ασυνέχεια είναι αυτό που σκοτώνει. Τί να πω τώρα, να πω για προσπάθειες που είχαν γίνει, για προδιαγραφές; Τις ξεχάσαμε, τις αφήσαμε, τα πήγαμε, τα φέραμε, άρα η διάρκεια προφανώς είναι το παν και αν κάπου πρέπει να στραφεί η συζήτηση είναι να εξασφαλιστεί αυτή η συνεχής δράση. Δηλαδή εγώ πρώτα θα έβαζα το θέμα ότι η δράση που θα στήσουμε θα είναι συνεχής παρά αν είναι η καλύτερη δυνατή ή αν θα την διορθώσουμε ή όχι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Περί μονιμότητας, αν δεν απατώμαι, μιλάνε οι εργοληπτικές οργανώσεις, σε ένα μόνιμο σύστημα το οποίο να είναι όσο το δυνατόν αντικειμενικό και να τροφοδοτείται διαρκώς. Διαφορετικά όλα τα άλλα μένουν, ξεμένουν, τα θυμόμαστε πάνω σε μια κρίση.

Θα περάσω στον ΕΛΟΤ, διότι ο ΕΛΟΤ ως γνωστόν, έχει μεγάλη δράση περί την τυποποίηση και περί του παρατηρητηρίου τιμών κάποτε. Είχατε θέσει, αν δεν με απατά η μνήμη μου, ένα τέτοιο θέμα σαν πρωτεύον για να προχωρήσει η τυποποίηση στην Ελλάδα. Όμως κάποια στιγμή ανακόψατε.

Κος ΜΕΛΑΓΡΑΚΗΣ:

Ο ΕΛΟΤ είμαστε όλοι εμείς. Ο ΕΛΟΤ βάζει τις διαδικασίες. Η γνώση και η εμπειρία και η συμμετοχή προέρχεται από όλους εμάς. Ο ΕΛΟΤ μιλάει πάντοτε για συμμετοχικές διαδικασίες των εμπειρογνομώνων.

Προσπαθήσαμε να βελτιώσουμε ό,τι ήταν δυνατόν από τις παλιές ΠΕΤΕΠ να τις κάνουμε ΕΤΕΠ, προσπαθήσαμε, δυστυχώς χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία, να πούμε ότι οι ΕΤΕΠ είναι τόσο καλές όσο καλή είναι η συντήρησή τους, διότι χωρίς συντήρηση τα εργαλεία αυτά καταρρέουν.

Ήδη έχουμε την αίσθηση ότι από τις 450 ΕΤΕΠ που παραδώσαμε, ένα ποσοστό περίπου 15% έχει ήδη ανάγκη διορθώσεων και αλλαγών, και φανταστείτε, αν το ξανασυζητήσουμε αυτό το πράγμα σε ένα-δύο χρόνια πού θα έχει πάει αυτό το ποσοστό.

Επισημάναμε την ανάγκη, όπως σας είπα, η προσέγγισή μας να είναι συνολική, να μην δημιουργεί κάποιος ένα εργαλείο από εδώ και κάποιος άλλος ένα εργαλείο από εκεί, αλλά όλα αυτά να εντάσσονται σε μία ενιαία φιλοσοφία εξυπηρέτησης του μελετητή, του επιβλέποντα και του εργολήπτη και πραγματικά αισθανόμαστε ότι λίγο αυτός ο σχεδιασμός του έργου που γίνεται μέσα από το ΙΟΚ έχει ανάγκη της συμμετοχής όλων μας, μας εξέπληξε δηλαδή το ότι ανακοινώθηκε αυτό το έργο χωρίς οι παλαιότεροι που είχαμε παιδευτεί με όλα αυτά τα πράγματα να λάβουμε γνώση και να διαβουλευτούμε πάνω σ' αυτό το έργο.

Ως προς το παρατηρητήριο τιμών, αφού κατορθώσουμε τον μέγιστο βαθμό συνοχής σ' αυτό το σύστημα, και ο μέγιστος αυτός βαθμός συνοχής απαιτεί πολλή δουλειά, απαιτεί να ξεμπερδέψουμε με τις προδιαγραφές, απαιτεί να μπορούμε να ανταλλάσσουμε δεδομένα, απαιτεί να μπορούμε να στήσουμε ένα νέο σύστημα για την παραγωγή του κόστους της κάθε μιας μονάδας του έργου, πρέπει πράγματι να τροφοδοτήσουμε αυτό το σύστημα με τους μηχανισμούς εκείνους που μπορούν να μας δίνουν πρωτογενή πληροφορία.

Κανένα σύστημα δεν μπορεί να σταθεί πράγματι χωρίς να υπάρχει πρωτογενής πληροφορία. Και το παρατηρητήριο τιμών πράγματι αυτό θα προσφέρει, την πρωτογενή πληροφορία.

Επομένως θεωρούμε ότι ένα τέτοιο σύστημα, μακριά από αυτές τις απίθανες πυραμίδες υπογραφών που έχουμε πει, που είναι Ελληνική πράγματι ιδιοκατασκευή, έτσι, θα προσφέρει πράγματι εκείνη την πρωτογενή πληροφορία που είναι αναγκαία για να δουλέψει όλο αυτό το σύστημα.

Αν έμενε χρόνος θα μπορούσαμε να συζητήσουμε, ίσως σε μια άλλη παρουσίαση, να συζητήσουμε πράγματι ακριβώς αυτά τα υποσυστήματα που αποτελούν αυτό το ενιαίο σύστημα όπως το λέμε και προσπαθούμε κάθε μας δράση και κάθε μας παρέμβαση να χιτίζει ένα τουβλάκι προς αυτό το ενιαίο σύστημα.

Δυστυχώς στην Ελλάδα κάνουμε βήματα αλλά διακόπτουμε, βήματα και διακόπτουμε, με αποτέλεσμα να μη μπορούμε να συνθέσουμε ένα σύνολο αυτή τη στιγμή. Κάναμε βήματα με τις ΕΤΕΠ, διακόψαμε. Βλέπουμε ότι αυτή η ακαταστασία η εθνική μας είναι εκείνο που βλάπτει περισσότερο από όλα.

Με τις μεταφράσεις τελικά να πω των προτύπων κ.λπ.. Το ξέρουμε πια όλοι μας ρε παιδιά το ότι δεν υπάρχει τίποτα που να μας προσφέρεται δωρεάν, εν πάση περιπτώσει. Δυστυχώς θα πρέπει να βρούμε και τα μέσα εκείνα που θα μας βοηθήσουν να κάνουμε αυτές τις περιφημες μεταφράσεις των προτύπων. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ήρθε και μας είπε σε πάρα πολλές περιπτώσεις, και τα δομικά υλικά ήταν μια τέτοια περίπτωση, σας δίνω ρε παιδιά το 50% του κόστους των μεταφράσεων, βάλτε το υπόλοιπο 50%. Ε, ποτέ δεν έστερξε κανένας να βοηθήσει στη χρηματοδότηση του υπόλοιπου 50% για να πάρουμε και το 50% από την Επιτροπή.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ...:

Κάνουμε βήματα και πέφτουμε μετά στο κενό και μετά ξανασηκωνόμαστε, κάνουμε άλλο ένα βήμα και ξαναπέφτουμε στο κενό.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατ' αρχήν να κάνω μια διευκρίνιση, κύριε Μακέδο, συγνώμη. Δεν ειπώθηκε, απ' ό,τι άκουσα, ότι είναι θέμα προτύπων κ.λπ. ή μετάφρασης. Ειπώθηκε από τον Πρόεδρο του ΤΕΕ ότι πρόκειται για έλλειψη διαβούλευσης. Για να ξεκαθαρίζουμε. Δηλαδή δεν ήταν σε γνώση καν του Τεχνικού Επιμελητηρίου αυτές οι προδιαγραφές.

Κος ΜΑΚΕΔΟΣ:

Κοιτάζτε, υπάρχει ένα τέτοιο έλλειμμα συνεννόησης και δημοκρατίας. Εδώ το διαπιστώνουμε ακόμα και μεταξύ δύο υπηρεσιών στο ίδιο Υπουργείο. Άρα δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι ένα πρώτο πράγμα που χρειάζεται, και σ' αυτό πρέπει να συμφωνήσει όλος ο τεχνικός κόσμος, ότι πρέπει επισταμένως να γίνεται μια διαβούλευση σύντομη, όχι χρονοβόρα, γιατί τελικά καταλήγουμε σ' αυτό που λέτε, τον κίνδυνο να έρθει η 1.7.2013 και να μην έχουμε τίποτα στα χέρια μας και να τρώμε ποινές.

***[διάλογοι εκτός μικροφώνου]

Κος ...:

Για να πληροφορήσω κάπως, η συντονιστική Επιτροπή δομικών υλικών απαρτίζεται από άτομα του τεχνικού κόσμου, των οικονομικών φορέων, του τεχνικού κόσμου, του συμβούλου της Πολιτείας, δηλαδή του Τεχνικού Επιμελητηρίου, επομένως όχι μόνο ήταν σε γνώση ότι γίνεται αυτή η προσπάθεια ενσωμάτωσης όλων αυτών των προτύπων, ότι έχουμε το περιθώριο αυτό το περιορισμένο ότι πρέπει να συμμορφωθούμε σύντομα διότι ακόμη και τώρα ισχύουν, αλλά απλώς είμαστε με την ανοχή της Πολιτείας, ας πούμε, κυκλοφορούν δομικά υλικά χωρίς σήμανση, άρα αυτό το έργο έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί το 1994. Εν τάξει; Όχι σήμερα. Το 1994.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, για να διευκρινίσω, ότι πράγματι στην Επιτροπή αυτή υπήρχαν δύο εκπρόσωποι του Τεχνικού Επιμελητηρίου, έχει γίνει εκπροσώπηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου, επομένως ήταν σε γνώση.

Από εκεί και πέρα τώρα, το θέμα της διαβούλευσης μιας υπουργικής απόφασης, η διαβούλευση ξέρετε, εν τάξει, μπορεί να γίνει και μπορεί να μη γίνει. Έτσι; Όπως ήταν εκπρόσωποι του ΥΠΥΜΕΔΙ κ.λπ.. Εν τάξει ...

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εννοούμε τους παραγωγούς; Για να καταλάβω. Μάλιστα. Μάλιστα. Ο κ. Μαρσέλος είναι πάντα ανήσυχος όταν μιλάμε για ποιότητα υλικών και γενικώς για προδιαγραφές. Κύριε Μαρσέλο, κάντε την παρέμβασή σας, για να ησυχάσετε, όχι τίποτ' άλλο(!)

Κος ΜΑΡΣΕΛΟΣ:

Εγώ δεν έχω να συχάσω. Επειδή ακούστηκαν κάποια πράγματα ...

Κος ...:

Μισό λεπτό διαδικαστικά, Πρόεδρε. Επειδή θέλω να φύγω, θα ήθελα για τρίτη φορά ... ο αστερίσκος ο οποίος έχει τεθεί να δοθεί ο λόγος στην κυρία Μοίρα από τους εκπροσώπους ... [εκτός μικροφώνου]

Κος ΜΑΡΣΕΛΟΣ:

Πρώτα θα μιλήσει ο αστερίσκος Μαρσέλος και μετά θα μιλήσει ο μεγάλος αστέρας. Όπως λοιπόν ακούστηκε μέσα στην αίθουσα, στην συντονιστική Επιτροπή δομικών υλικών υπήρχαν δύο εκπρόσωποι, ο κ. Γιώργος Μαθιουδάκης και η κυρία Νότα Μοίρα, που ήταν αναπληρωτές, και οι οποίοι είχαν εκφράσει, κύριε Μητιακούδη, αν δεν κάνω λάθος, επιφυλάξεις. Επιφυλάξεις σε πολλά πράγματα. Επιφυλάξεις ότι δεν μπορούν να περάσουν 293 πρότυπα όλα μαζί και ότι έπρεπε να γίνει κάποια ομαδοποίηση – θα το θυμόσαστε αυτό, υποθέτω, είχε εκφραστεί αυτό το πράγμα – είχαν εκφραστεί και άλλες αντιρρήσεις. Όλες αυτές τις αντιρρήσεις μαζί με το γεγονός ότι δεν μπορεί σε 6 χρόνια από το 2005 αυτή η Επιτροπή να περάσει 120 πρότυπα και σε ένα βράδυ και δύο μήνες διαβουλεύσεις 293. Και στο τέλος-τέλος, κύριε Μητιακούδη, εσείς επικρίνετε, ελέγχετε τον Υπουργό Ανάπτυξης γιατί έδειξε την ευαισθησία να ρωτήσει τον τεχνικό σύμβουλο της Πολιτείας, το Τεχνικό Επιμελητήριο, ποια είναι η άποψή του και δεν επιτρέπετε στον δημοκρατικά εκλεγμένο Πρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου να του απαντήσει αυτά που του απάντησε, με τις όποιες διαδικασίες εσωτερικές του Επιμελητηρίου, διότι έφτιαξε και μια εσωτερική Επιτροπή άτυπη το Τεχνικό Επιμελητήριο, πήρε τις απόψεις αυτής της Επιτροπής ο κύριος Σπίρτζης, επικοινωνήσε με αυτούς που έπρεπε να επικοινωνήσει και που ελπίζω ότι του δίνετε το δικαίωμα και του Υφυπουργού σας να ρωτήσει το Τεχνικό Επιμελητήριο και τον κ. Σπίρτζη και να πει τις επιφυλάξεις, ποιες επιφυλάξεις, αυτές που είχαν αναφέρει ήδη οι εκπρόσωποί του;

Άρα δεν είναι ουρανός, και ήταν αυτό που είπε ο κύριος Θανάσης Μπούμης, το θέμα της διαβούλευσης, δεν μπορεί σε ένα βράδυ, και εγώ δίνω συγχαρητήρια στον Υπουργό Ανάπτυξης, αντίθετα με εσάς, που ρώτησε το Τεχνικό Επιμελητήριο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Να μιλήσει όμως και η κυρία Μοίρα, γιατί θα χρειαστεί να απαντήσετε και στους δύο.

Κα ΜΟΙΡΑ:

Εγώ είμαι το αναπληρωματικό μέλος του ΤΕΕ στην συντονιστική αυτή Επιτροπή και ως εμπειρογνώμων μετείχα. Είμαι από την αρχή δε που λειτούργησε αυτή η Επιτροπή, από το 2005.

Πράγματι από το 2005 μέχρι τον Νοέμβριο του 2011 είχαμε 120 πρότυπα καταστήσει υποχρεωτικής εφαρμογής με αντίστοιχες υπουργικές διατάξεις.

Γι' αυτά τα πρότυπα, όταν ήταν να βγάλουμε κάποιο σχέδιο που θα πήγαινε στους αρμόδιους Υπουργούς να υπογραφούν, γινόταν αναλυτική συζήτηση, καμιά φορά καλούσαμε και εκπροσώπους των ενδιαφερομένων φορέων παραγωγών, καλούσαμε ανθρώπους να μας εξηγήσουν πράγματα που πιθανόν δεν ξέραμε και εν πάση περιπτώσει βγάζαμε από ένα σημείο και ύστερα υπουργικές αποφάσεις οι οποίες ήταν αναλυτικές και αυτό θα βοηθούσε τόσο και την ίδια την υπηρεσία, την εποπτεία της αγοράς, όσο τα τελωνεία, τους δικαστές, διότι ακριβώς περιγραφόταν τί έπρεπε να πληρούν τα προϊόντα αυτά και πώς θα γινόταν ο έλεγχος κατόπιν, όταν θα χρειαζόταν να γίνει.

Από τον Νοέμβριο του 2011 που ξανασυστάθηκε τέθηκε βέβαια το επείγον θέμα ότι πράγματι ήταν 294, 200 τόσα πρότυπα, τα οποία όφειλαν μέχρι το τέλος του 2011 να έχουν γίνει υποχρεωτικής εφαρμογής για τη χώρα.

Όταν πρωτοακούστηκε αυτό στην Επιτροπή, πράγματι είχα τις αντιρρήσεις μου και τις επιφυλάξεις μου πως δεν είναι δυνατόν μέσα σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα χωρίς καν να ξεφυλλίσουμε αυτά τα περίφημα πρότυπα, που μια ζωή είχαμε πρόβλημα ακόμα και για να τα δούμε, δεν ήταν η πρώτη φορά δηλαδή, θα μπορούσαμε χωρίς να τα έχουμε δει να πούμε ότι γίνονται υποχρεωτικής εφαρμογής και όχι για άλλον λόγο, όχι ότι αυτό πρέπει να γίνει. Αυτό είναι δεδομένο ότι πρέπει να γίνει και με αποφάσεις πρέπει να γίνουν, αλλά να δούμε, γιατί πιθανόν κάποιο πρότυπο να έχει κάποια ιδιαιτερότητα και αυτή θα πρέπει να την ξέραμε όταν φτιάχναμε υπουργική απόφαση που θα το συμπεριελάμβανε.

Ακούστηκαν διάφορες απόψεις, πώς μπορεί να ομαδοποιηθεί αυτή η δουλειά, όσα είναι εύκολα και έχουν μόνο δήλωση του παραγωγού να περάσουν. Δεν κατέστη δυνατό αυτό γιατί είναι πιο πολύπλοκο το σύστημα και ένα προϊόν για κάποια συγκεκριμένη χρήση μπορεί να απαιτεί μόνο δήλωση παραγωγού, αλλά για άλλες χρήσεις να χρειάζεται φορέας που θα το πιστοποιήσει και επομένως απορρίφθηκε.

Τελικά πειστήκαμε όλοι και είπαμε ας την βγάλουμε αυτή την υπουργική απόφαση, όμως και οι δύο οι εκπρόσωποι του Τεχνικού Επιμελητηρίου επισημάνανε ότι αμέσως αφού εκδοθεί αυτή η υπουργική απόφαση, η Επιτροπή μας, αυτή η συντονιστική Επιτροπή θα πρέπει αφού μοιράσει τα πρότυπα να τα εξετάσει λεπτομερώς για ενδεχόμενες καινούργιες υπουργικές αποφάσεις που θα συμπλήρωναν αυτήν που είχε βγει.

Παίρνω ότι είναι μια δουλειά η οποία δεν είναι εύκολη για 293 τόσα πρότυπα να γίνει. Βεβαίως είναι κατανοητό το επειγόν, για όλους αυτούς τους λόγους που ακούστηκαν, αλλά από την άλλη εξακολουθώ και έχοντας κρατήσει και την επιφύλαξη αυτή στην Επιτροπή, ότι ίσως ήταν ένα σοκ για τη βιομηχανία και για τον κόσμο αυτόν να μπουν αυτόματα τόσα πρότυπα.

Είχαμε μείνει λοιπόν φεύγοντας από αυτή την Επιτροπή που εδώ και ένα μήνα δεν έχει ξανασυνέλθει, ότι θα πήγαινε το σχέδιο να υπογραφεί από τους αρμόδιους Υπουργούς. Ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου και με την Επιτροπή την οποία συνέστησε αλλά και με την επαφή που είχαμε, φάνηκε ότι λίγο σοκαρίστηκε ότι όλα αυτά τα πρότυπα που αφορούν προϊόντα που βγαίνουν στην Ελληνική βιομηχανία ίσως έφερναν, πώς να πω, πρόβλημα, και σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς στους οποίους ζούμε, τόσο γιατί καν δεν είναι μεταφρασμένα, αλλά και επειδή αυτό καθ' εαυτό μπορεί να μην είναι έτοιμη όλη η βιομηχανία να φέρει τη σήμανση CE και πιθανότατα να χρειάζεται κάποιος χρόνος, ώστε και παραγωγικά ακόμα, αν θέλετε, να προετοιμαστεί για να μπορεί να παίρνει τη σήμανση.

Ξαναέγινε λοιπόν εδώ μία Επιτροπή από ανθρώπους τους οποίους επέλεξε η Διοικούσα και βγάλαμε ένα πόρισμα που πάλι είπαμε ότι ναι, να προχωρήσει, να βγει αυτή η υπουργική απόφαση, με, όμως, αυτές τις επιφυλάξεις που αναφέραμε. Δηλαδή ότι θα πρέπει να επανέλθουμε τάχιστα να ελέγξουμε ένα προς ένα τα πρότυπα, να φροντίσουμε να μεταφραστούν αυτά. Επίσης να εκπαιδευτεί ο τεχνικός κόσμος τόσο οι μηχανικοί όσο και οι παραγωγοί, τί σημαίνει η σήμανση, τί απαιτήσεις χρειάζονται, και εκεί έχει μείνει η ιστορία.

Και τις μεταφράσεις, ναι. Αυτή είναι η ιστορία.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Ευχαριστούμε την κυρία Μοίρα. Κύριε Μητιακούδη.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Κατ' αρχήν θέλω να απαντήσω στον κύριο Μαρσέλο. Κύριε Μαρσέλο, δεν είμαι αυτός που θα εμποδίσει ούτε τον κ. Σπίρτζη, ούτε τον Υπουργό, προφανώς, για να κάνει ... Τα πάντα είναι θέμα πολιτικών αποφάσεων. Εγώ στέκομαι στην αρμοδιότητα που μου έχει δώσει το κράτος, να προΐσταμαι μιας Διεύθυνσης, να κάνω αυτό το έργο και να προΐσταμαι και μιας συντονιστικής Επιτροπής δομικών υλικών.

Σ' αυτή την Επιτροπή, σας είπα, υπήρχαν οι εκπρόσωποι. Είμαι διατεθειμένος να βγάλω, να δημοσιεύσω και τα πρακτικά της Επιτροπής. Είναι ένα συλλογικό όργανο η Επιτροπή, θέλω να σας πω, και λειτουργεί ως συλλογικό όργανο.

Τώρα, απ' ό,τι αντιλήφθηκα, εν τάξει, τώρα υπήρχαν αυτές, τις θυμούμαι, γινόταν συζήτηση, προχωρούσαμε στο επόμενο στάδιο. Τελικά αυτή η κοινή υπουργική απόφαση εκδόθηκε χωρίς καμία επιφύλαξη, χωρίς καμία διατύπωση επιφύλαξης. Υπογράφηκε, συνυπογράφηκε από όλα τα μέλη και προχώρησε.

Τώρα από εκεί και πέρα θέλω να σας πω ως προς την ουσία του θέματος. Μπορείτε να δείτε κι εσείς από μόνοι σας, να εξακριβώσετε μία υπουργική απόφαση η οποία βγήκε το 2007, η οποία δεν διαφέρει σε τίποτα απ' αυτό που βγάλαμε εμείς. Ήταν μία απόφαση η οποία απλώς έλεγε ότι θα πάρει σήμανση, αυτά είναι, πρέπει να τηρεί τις προδιαγραφές αυτών των προτύπων. Δεν προσέθεσε δηλαδή, δεν προσέθετε τίποτα, δηλαδή δεν παρείχε βοήθεια ούτε στην αρχή εποπτείας αγοράς ούτε στον τεχνικό κόσμο.

Στη συνέχεια, το 2009, όταν μετακινήθηκα εγώ και έγινα τμηματάρχης, εφάρμοσα το Γαλλικό σύστημα γιατί είμαι Γαλλοτραφής. Το Γαλλικό σύστημα υπουργικών αποφάσεων, το οποίο Γαλλικό σύστημα έδινε πράγματι ορισμένα στοιχεία και στην αρχή εποπτείας της αγοράς αλλά και στον τεχνικό κόσμο. Τον κατατόπιζε ποιο σύστημα συμμόρφωσης πρέπει ανάλογα με το υλικό να ακολουθήσει και αν πρέπει και ποια χαρτιά απαιτούνται για να βεβαιώσουν αυτό εδώ.

Ήταν πράγματι πολύ καλές και λεπτομερείς αποφάσεις οι οποίες βέβαια κουράσανε την Επιτροπή, δεδομένου ότι γινόταν ενδελεχής έλεγχος όλων των παραγράφων και τα πρότυπα ήταν 500 σελίδες το καθένα στα Αγγλικά.

Αυτή ολοκληρώθηκε, προχωρήσαμε σε έκδοση, καλύψαμε ορισμένα πρότυπα, αλλά ο χρόνος, επειδή επείγει και επειδή ο κανονισμός, έπρεπε λοιπόν να επισπεύσουμε. Επανάλαμα λοιπόν στον παλιό τον τρόπο έκδοσης υπουργικών αποφάσεων και εκεί που γινόταν μία υπουργική απόφαση κατ' αυτόν τον τρόπο για ένα μήνα, το κάναμε εμείς σε 5 μήνες για όλα τα υλικά.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν εξετάσαμε. Εξετάσαμε τα υλικά, εξετάσαμε όλες τις πτυχές, τα συν, τέλος πάντων βγήκε μία δουλειά από ένα συλλογικό όργανο στο οποίο ήταν και ο ΣΕΓΜ και αν είχε πρόβλημα ο βιομηχανικός κόσμος μπορούσε να το εκφράσει. Εν τάξει. Είπαμε, 3 μήνες για τα αποθέματα, ό,τι δίναμε και παλιότερα. Ε, αυτό έγινε, δεν έγινε τίποτ' άλλο. Έτσι; Αυτό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ):

Μισό λεπτό να κάνουμε μία παρένθεση, επειδή ο κ. Λαμπρόπουλος πρέπει να φύγει για να πάει σε μια Επιτροπή της Βουλής. Κύριε Λαμπρόπουλε, ένα τελευταίο ερώτημα το οποίο εμμέσως

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

πλην σαφώς το έθεσε ο κ. Βράιλας. Εάν θα υπάρξει πλέον μία εισήγηση για άμεση ρύθμιση εφαρμογής ως το τέλος του χρόνου του παρατηρητηρίου των τιμών.

Κος ...:

[εκτός μικροφώνου] ... όπου γνωρίζουμε ... της Επιτροπής Μακρή ... είναι σε γνώση και των αρμοδίων Διευθύνσεων και στο πολιτικό επίπεδο.

Κος ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

Κι εγώ θα έκλεινα θετικά, είχα σκοπό να κλείσω θετικά, πέρα από την ερώτηση. Πραγματικά επειδή έχουμε εκλογές και αυτό σημαίνει πολλά πράγματα, δεν νομίζω ότι πρέπει να χάσουμε χρόνο. Άρα θα πρέπει να το συζητήσουμε, να το συζητήσουμε από κοντά με τον άλλον Γενικό Γραμματέα σε ποιον βαθμό μπορούμε να προχωρήσουμε μια τέτοια εισήγηση. Δεν θα κλείσει το θέμα, είναι βέβαιον, αλλά το να έχουμε διαμορφώσει μία εισήγηση είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Άρα από τη μεριά μου μπορώ να σας πω ότι θα εργαστούμε μαζί προς αυτή την κατεύθυνση. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Ευχαριστούμε τον κ. Λαμπρόπουλο και τον απελευθερώνουμε. ...

Κος ...:

Όχι, στους συναδέλφους του ΤΕΕ. Νομίζω ότι έχουμε δίκιο όλοι μας. Κατ' αρχήν τα πρότυπα των δομικών υλικών είναι πρότυπα από τη φύση τους υποχρεωτικά, με την εξής έννοια, ότι δεν υπάρχει εναλλακτική οδός σ' αυτά τα πρότυπα. Η οδηγία 89106 είναι μια ειδική οδηγία η οποία επιβάλλει τη χρήση συγκεκριμένων προτύπων εκτός και αν εσύ έχεις καθιερώσει μία απόλυτα πειστική εναλλακτική λύση. Μη ύπαρξής αυτής της εναλλακτικής λύσης, τα πρότυπα αυτά είναι υποχρεωτικά.

Τί συμβαίνει τώρα με αυτή την περίφημη Επιτροπή των δομικών υλικών του Υπουργείου Ανάπτυξης; Συμβαίνουν δύο πράγματα. Κατ' αρχήν η υποχρεωτικότητα αυτή πρέπει να εκφραστεί μέσα στο εθνικό στο δίκαιο. Τί σημαίνει υποχρεωτικότητα; Και άμα δεν το τηρήσεις αυτό το πρότυπο τί παθαίνεις;

Άρα πρέπει να ενταχθούν μέσα από το νομικό σου σύστημα, εν πάση περιπτώσει, ώστε να υπάρχει δυνατότητα να γίνει ο έλεγχος της αγοράς και να έρθει ο άλλος να σου πει α, δεν το τηρήσες, άρα σου επιβάλλω πρόστιμα, ξέρω 'γω, 20.000 ευρώ, ας πούμε, ή ο,τιδήποτε τέτοιο. Αυτός είναι ο ένας λόγος ύπαρξης αυτής της Επιτροπής.

Ο δεύτερος λόγος είναι το ότι στα υλικά μας δίδονται κάποιες συγκεκριμένες επιλογές. Έχουμε αδρανή που είναι για σκυρόδεμα και αδρανή για να γεμίσουμε τις ράγες και τους στρωτήρες του τραίνου. Άλλος ο στόχος και ο σκοπός των αδρανών των μεν και άλλος ο στόχος των δε.

Τα αδρανή της πρώτης κατηγορίας οφείλουν να ελέγχονται με το άλφα σύστημα, της δεύτερης με το βήτα σύστημα. Αυτές είναι κάποιες επιλογές που οφείλει να κάνει πράγματι η Επιτροπή αυτή και το κράτος και να καθοδηγήσει έτσι τους κατασκευαστές.

Αλλά θα πω ότι και οι παραγωγοί, ε, δεν έχουν και τόση δικαιολογία το ότι δεν τα ήξεραν, δεν τα έκαναν, δεν τα έβλεπαν, διότι αυτά τα πρότυπα υπάρχουν από το 2003, από το 2005, είναι πολύ παλιά, είτε είναι στα Ελληνικά είτε είναι στα Αγγλικά, είναι πάρα πολύ παλιά.

Εγώ θα συμφωνήσω στο γεγονός ότι αυτά τα πρότυπα που μπαίνουν μέσα στην έννομη τάξη οφείλουν να είναι στην Ελληνική γλώσσα. Δεν μπορούμε να πείθουμε οποιονδήποτε να μεταφράζει τις παραγωγικές του δυνατότητες και διαδικασίες στην Αγγλική και βέβαια αυτά τα πρότυπα οφείλουν να εξετάζονται κατά πόσο ζητούμε αυστηρά πράγματα από τον καθένα που παράγει το ένα ή το άλλο υλικό.

Αρα έχουν σημασία οι ενστάσεις που δίνει αυτή τη στιγμή το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος και το φταίξιμο, αν θέλετε, οφείλεται στο γεγονός ότι αυτή η περίφημη Επιτροπή δουλεύει πάρα πολλά χρόνια τώρα, αλλά όπως όλα στην Ελλάδα, δουλεύει με διακοπές. Δηλαδή συνεδρίασε πριν από αρκετό καιρό, πέρασε αυτά τα 120 πρότυπα και πέθανε στη συνέχεια και ξαναζωντανεύει τώρα πάλι με τις πρωτοβουλίες ίσως μερικών ανθρώπων κ.λπ., και βρίσκεται βεβαίως με κάποια μαχαίρια στον λαιμό ότι πρέπει να τελειώσει εντός πολύ συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, πράγματα που θα έπρεπε να είχαν τελειώσει 3 και 4 χρόνια πριν.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ...:

Δεν θα έπρεπε λοιπόν σ' αυτή τη χώρα να κατορθώσουμε να έχουμε συνέπεια και συνέχεια;

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Συγγνώμη, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απόφασης του 2007 είναι ίδια ακριβώς με αυτής της απόφασης που βγήκε. Δεν το καταλαβαίνετε; Ας βγει κάποιος να μου πει ότι η ποιότητα της απόφασης ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Κύριε Μητιακούδη, αυτό ακριβώς που λέτε εμένα κατ' αρχήν δεν με βρίσκει σύμφωνο για τον εξής απλό λόγο: Κάθε πράγμα καινούργιο που έρχεται μπροστά μου πρέπει να το διαβάσω. Αυτό είναι αναφαίρετο, δεν γίνεται ...

***[διάλογοι εκτός μικροφώνου]

Κος ΠΑΝ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ...:

Είμαι ένα από τα μέλη της Επιτροπής τιμολογίων του Υπουργείου και παλιότερα έχω ασχοληθεί επί 8 χρόνια στο ΙΟΚ σαν υπεύθυνος της ανάπτυξης των ΕΤΕΠ, των τιμολογίων, του συστήματος μονάδων τελειωμένου φυσικού αντικειμένου και λοιπών δράσεων.

Ήθελα να ενημερώσω για το έργο της Επιτροπής τιμολογίων. Τα λεγόμενα τιμολόγια Σουφλιά ουσιαστικά αποτελούνται από δύο μέρη. Ένα είναι το περιγραφικό μέρος, το οποίο είναι το τυποποιημένο τιμολόγιο, είναι αυτά που λέγονται διεθνώς standard items lists και το άλλο μέρος είναι η τιμή μονάδος.

Η τιμή μονάδος, η οποία μέχρι σήμερα προσδιορίζεται κατά τρόπο αυθαίρετο, μη τεκμηριωμένο, εξ ου και η ανάγκη ενός συγχρόνου συστήματος αναλύσεων τιμών στο οποίο εργαζόμαστε όλοι αυτή την εποχή, από την άλλη το περιγραφικό μέρος.

Το περιγραφικό μέρος ορίζει το περιεχόμενο της εργασίας. Στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής αυτό που οι προηγούμενοι ομιλητές ονόμασαν βραχυπρόθεσμες δράσεις έχει γίνει πλήρης επαναδιατύπωση των άρθρων της οδοποιίας, των λιμενικών, των φυτοτεχνικών, των ηλεκτρομηχανολογικών, των συγκοινωνιακών, λιμενικών και υδραυλικών έργων και προχωράει των υδραυλικών έργων και αργότερα των οικοδομικών, ούτως ώστε να γίνεται πλήρης αναφορά στις ΕΤΕΠ πλέον και στα Ευρωπαϊκά πρότυπα για όλα τα ενσωματούμενα υλικά.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Άρα τα νέα μας άρθρα τα οποία βρίσκονται στον Υπουργό προς υπογραφήν αυτή τη στιγμή απ' ενός αναφέρονται στις ΕΤΕΠ, που οι ΕΤΕΠ μετά την επεξεργασία που υπέστησαν οι ΠΕΤΕΠ διά μέσου του ΕΛΟΤ, αναφέρονται μόνον σε Ευρωπαϊκά πρότυπα για όλα τα ενσωματούμενα υλικά και μεθόδους ελέγχων δοκιμών.

Άρα πλέον μόλις εγκριθούν αυτά τα τιμολόγια, τις επόμενες ημέρες, πλέον δεν λέμε τσιμεντοσωλήνες, λέμε τσιμεντοσωλήνες κατά ΕΛΟΤ ΙΕΜ 1916. Και αυτό ισχύει για όλα τα προϊόντα. Άρα αφού το Υπουργείο ζητάει από τους κατασκευαστές, από τους εργολήπτες να ενσωματώνουν υλικά με σήμανση CE, τα οποία ακολουθούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα, έχει γίνει ένα βήμα εμπρός από τις περίφημες αυτές αποφάσεις ένταξης των εναρμονισμένων προτύπων στο εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

Τα ζητάμε, και αυτή ήταν η λύση, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο γίνεται ένα σημαντικό βήμα στον έλεγχο αγοράς. Ο κάθε επιβλέπων πλέον εφ' όσον το λέει το τιμολόγιο ρητά, μονοσήμαντα και καθαρά ότι θέλω πλάκες πεζοδρομίου ΙΕΜ 1339, αυτό σημαίνει σήμανση CE, τελείωσε. Δεν παραλαμβάνει.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ...:

Αυτή είναι η πρακτική πλέον, δηλαδή όλα τα υλικά που αναφέρονται στα τιμολόγια, ασχέτως με το σύστημα των αναλύσεων τιμών που προχωρεί, διότι αυτή είναι η περιγραφή και από κάτω είναι η ανάλυση, με ό,τι ελέγχθη σήμερα, όλα είναι με σήμανση CE σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Ευχαριστώ, κύριε Καλέργη. Έχετε να κάνετε μια παρέμβαση, αλλά εγώ ήθελα να σας ρωτήσω και κάτι που προέκυψε από την κουβέντα. Ποιες είναι οι δυνάμεις αδράνειας που δεν αφήνουν να προχωρήσει ένα τέτοιο σύστημα;

Κος ...:

Κατ' αρχήν νομίζω ότι δεν μπορεί κανείς να πιστέψει ότι το ΤΕΕ μπορεί να σταθεί τροχοπέδη στην εφαρμογή ενός συστήματος σύγχρονου κ.λπ. ή στην θέσπιση των προτύπων, που άλλωστε είναι και υποχρεωτική. Νομίζω ότι ήταν αμιγώς τεχνικοπολιτικό το θέμα και ας το λήξουμε, νομίζω δεν έχει και νόημα να συνεχίζουμε την κουβέντα αυτή.

Είναι προφανές ότι τα πρότυπα πρέπει να θεσπιστούν το συντομότερο δυνατόν, ιδίως αυτά που είναι υποχρεωτικής εφαρμογής, δεν το συζητάμε και νομίζω ότι και κανένας δεν πρέπει να έχει αντίθετη άποψη εδώ μέσα.

Είναι σαφές ότι πρέπει να βρεθούν και να μπει σε προτεραιότητα το να βρεθούν κονδύλια για την Ελληνική μετάφραση των προτύπων, πολύ ορθώς είπε ο εκπρόσωπος του ΕΛΟΤ, και επίσης κανείς δεν μπορεί να πει ότι δεν πρέπει ταχίστως να συμπληρώσουμε τις τεχνικές προδιαγραφές και να τις προτυποποιήσουμε μέσω του ΕΛΟΤ, και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, διότι ο συνδυασμός τεχνικών προδιαγραφών με ένα καλό σύστημα ανάλυσης τιμών αντίστοιχο, σε πλήρη αντιστοιχία μάλλον, είναι το ένα από τα βασικότερα θέματα τα οποία μπορεί να διασφαλίσουν, τί, που λείπει αυτή τη στιγμή και το ξέρουμε όλοι, τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Πώς διασφαλίζονται οι δύο αυτές βασικές αρχές; Έχοντας τεχνικές προδιαγραφές για το προϊόν για το οποίο καλείσαι να δώσεις μια προσφορά και το άλλο που λείπει, ίσως είναι αντικείμενο μιας άλλης συζήτησης, αυτός που ελέγχει, που επιβλέπει εάν εσύ τελικά προσφέρεις το προϊόν της προσφοράς σου.

Αρα νομίζω αυτές είναι έννοιες, αν όχι απλές, αλλά τέλος πάντων πρέπει να λήξουν κάποια στιγμή και να προχωρήσουμε μπροστά.

Τώρα μιλάμε για τις δυνάμεις της αδράνειας. Εγώ θα έλεγα το εξής, εγώ θα έλεγα ότι ίσως πρέπει όλοι μας να δούμε και το κατά πόσο έχουμε ευθύνη εμείς, οι αντισυμβαλλόμενοι με το Δημόσιο. Δηλαδή να κάνουμε και την αυτοκριτική μας, μήπως τελικώς έχουμε κι εμείς σημαντικό μερίδιο ευθύνης για όλη αυτή την καθυστέρηση και για όλη αυτή την κατάσταση; Είναι σημαντικό να το κάνουμε, ιδίως στις μέρες μας.

Κλείνοντας θέλω να πω, έφυγε ο κύριος Γενικός Γραμματέας, αν και εγώ θα ήθελα τον Γενικό Γραμματέα να μην τον θεωρούμε εκπρόσωπο πολιτικής ηγεσίας, όπως είναι σε άλλα κράτη, είναι πάνω από Γενικό Γραμματέα οι εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας, στην αρχή είχε διαφοροποιήσει τη στάση του, φεύγοντας όμως νομίζω ότι έδωσε μια ... Ναι, γιατί στην αρχή συνδύασε την οποιαδήποτε εφαρμογή κάποιου μέτρου άμεσου με την γενικότερη συζήτηση πάλι για το θεσμικό πλαίσιο κ.λπ. κ.λπ.. Είναι σαν να λέμε τώρα μια καινούργια αρχή μετά τις εκλογές, να ξαναβάλουμε κ.λπ.. Έτσι δεν θα γίνει τίποτα.

Όντως είναι ένα θέμα που έχει προχωρήσει και πρέπει να μπει το ταχύτερο δυνατό σε εφαρμογή. Έτσι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Ευχαριστώ. Τον κ. Κωνσταντάκο τώρα.

Κος ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ:

Όλα αυτά είναι καλά και άγια και θεωρητικά. Δεν λαμβάνω υπόψη τις ιδιαιτερότητες. Πριν από ενάμισι χρόνο βγήκε μία Κ.Υ.Α., αν δεν απατώμαι, που υποχρεώνει το 70% των υλικών που παράγονται από έργα κ.λπ. να ανακυκλώνονται ή να ενσωματώνονται. Έτσι δεν είναι;

Και ερχόμαστε σε δύο δεδομένα. Γεωλογική έκθεση, γεωλογική μελέτη, κατάλληλα τα προϊόντα εκσκαφών για επιχώματα και αδρανή. Με μονάδες στο εργοτάξιο. Αν δεν με απατά η μνήμη, από αυτά που άκουσα και από αυτά που ξέρω, ουδέν προβλέπεται επ' αυτών, εάν θα έχει CE. Και θα το πω το "Ε" εμφατικά. Ο εργολάβος, και πόσον καιρό θα κάνει να το βγάλει για να ενσωματώσει τα βραχώδη του υλικά;

Προχθές ... Εσείς το λέτε. Εγώ δεν το είδα. Ούτε το είδα γραμμένο, ούτε το είδα θεσμοθετημένο. Προχθές στο Συνέδριο οδοποιΐας είδαμε μία αντιπαράθεση δύο εκπροσώπων υλικών για τα στηθαία. Έκανα την παρέμβασή μου εκεί διότι τελικά τους αφορούσε η αύξηση με δισεκατομμύρια ευρώ ή με εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, της ασφαλείας των στηθαίων, και όχι ο σκοπός αυτός καθ' εαυτός εγκιβωτισμού του δρόμου μη έχοντας περισσότερα ατυχήματα. Φοβούνται το λεωφορείο μήπως υπερπηδήσει το στηθαίο και δεν φοβούνται που δεν υπάρχει ένα διαχωριστικό στηθαίο έστω και λιγότερης ασφαλείας.

Τρίτον, τελικά κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα στηθαία τα in situ, τα λεγόμενα, να πω όπως το λένε στο χωριό μου, τα επί τόπου, είναι παράνομα, διότι δεν έχουν CE.

Λοιπόν, κύριοι, από τα 40 χρόνια της καριέρας μου ως μηχανικού, τα 25 τα έφαγα στο εργοτάξιο. Δυστυχώς τα περισσότερα μέλη των περισσότερων Επιτροπών βρίσκονται στο κέντρο και δεν ξέρω πόσοι από αυτούς έχουν δει εργοτάξιο.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Ο κ. Βράϊλας.

Κος ΒΡΑΪΛΑΣ:

Για να είμαστε λίγο πρακτικοί, επειδή η συζήτηση έχει πάει λίγο στις προδιαγραφές και χρήσιμα είναι όλα αυτά, εγώ νομίζω ότι το μήνυμα της σημερινής συνάντησής μας πρέπει να είναι, υπάρχει μια δουλειά έτοιμη η οποία πρέπει νομοθετικά, θεσμικά, να κατοχυρωθεί άμεσα, τώρα.

Πράγματι χάρηκα πολύ μ' αυτό που άκουσα από τον Γενικό, γιατί όπως ξέρετε, περνάει κάποιος νόμος, έστω και εσπευσμένα, έστω με τα κακά του, μήπως είναι ευκαιρία τρεις γραμμές, τέσσερις, να λείει αναλύσεις τιμών υποχρεωτικά για τους προϋπολογισμούς δημοσίων έργων, μεταβατική περίοδος και οι προϋπολογισμοί από εδώ και εμπρός, στο τέλος του χρόνου έστω, θα βγαίνουν από τους μελετητές, από τις αναθέτουσες αρχές, με αναλύσεις τιμών.

Είναι πολύ καλή η δουλειά που έχει γίνει στην Επιτροπή για το περιγραφικό σκέλος, αλλά είναι άχρηστη. Μόλις βγει η υπουργική απόφαση αύριο, μεθαύριο, θα την καταγγείλουμε, οι εργοληπτικές οργανώσεις. Επαναλαμβάνονται τα τιμολόγια Σουφλιά αυθαίρετα. Δεν θα τα δεχτούμε. Τί θα τα κάνουν οι μελετητές; Θα βγάλουν προϋπολογισμούς με αυτά; Επειδή έχουν καλύτερη περιγραφή; Όχι. Η απάντηση είναι: Παίρνουμε την περιγραφή και της κάνουμε ανάλυση τιμής και μπορούμε να το κάνουμε γρήγορα. Αυτό θέλω να είναι το μήνυμα.

Κος ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ:

Καλημέρα σας. Λέγομαι Κώστας Πανάρετος. Είμαι από τον ιδιωτικό τομέα. Βρίσκομαι στην Ελλάδα και δουλεύω τα τελευταία δύο χρόνια με τα μεταλλικά στηθαία. Πράγματι, έχετε δίκιο, το CE Marking σήμερα στην Ευρώπη δεν είναι τίποτε άλλο από ένας τρόπος είτε βρισκόμαστε στην Γερμανία, είτε στην Αυστρία, είτε στη Σουηδία, είτε στη Δανία, είτε στην Ελλάδα, να μιλάμε όλοι την ίδια γλώσσα. Δεν είναι τίποτ' άλλο το CE. Πρέπει να το καταλάβουμε καλά.

Χαίρομαι πάρα πολύ που είστε πολλά χρόνια στο εργοτάξιο, αλλά άλλο το εργοτάξιο, άλλο το εργοστάσιο. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Δυστυχώς, θα απαντήσω όσον αφορά για τα μονοπάτια, πράγματι έχουμε καθυστερήσει στην Ελλάδα. Θα μπορούσαμε κάλλιστα, τουλάχιστον από αυτό που ξέρω εγώ, για τα μεταλλικά στηθαία ασφαλείας των δρόμων ευθυνόμεθα εμείς ως επιχειρηματίες, ως κράτος, ως ο,τιδήποτε. Το γνωρίζουν ότι το CE Marking θα ήταν υποχρεωτικό το 2011, εδώ και μία δεκαετία. Παρ' όλα αυτά, οι άνθρωποι που έπρεπε να επενδύσουν πάνω στην οδική ασφάλεια, πάνω στα μεταλλικά στηθαία, το μόνο που έκαναν, με συγχωρείτε, αλλά ήταν αυτό. Δεν έκαναν τίποτε άλλο.

Σήμερα λοιπόν έφθασε ένα σημείο και ήρθε 2011. Είμαστε υποχρεωμένοι ως μέρος, αν θέλουμε τουλάχιστον να λεγόμαστε Ευρωπαίοι, γιατί θα μπορούσαμε κάλλιστα να πούμε ότι κύριοι, εμείς εδώ στην Ελλάδα τραβάμε το δικό μας κουπί. Από τη στιγμή όμως που είμαστε Ευρωπαίοι, την 1.1.2011 πρέπει να ενσωματώσουμε κάποιες νομοθεσίες.

Ο κ. Μητιακούδης είναι υπεύθυνος και το γνωρίζει πολύ καλά, νομίζω, πρώτη φορά τον βλέπω τον άνθρωπο, αλλά τουλάχιστον πρέπει να ενσωματώσουμε κάποιες οδηγίες. Τελεία. Δεν

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

μπορούμε να κάνουμε κάτι άλλο. Αν θέλετε, μπορούμε να γυρίσουμε στον Reihnbach ή δεν ξέρω, στον οποιονδήποτε και να του πούμε κοίταξε, κύριέ μου, εμείς εδώ είμαστε Ελλάδα και κάνουμε ό,τι γουστάρουμε και αγαπάμε. Εσύ μπορείς να τραβήξεις το δικό σου κουπί. Όμως δεν νομίζω ότι πρέπει να το κάνουμε αυτό. Δυστυχώς έχουμε ένα CE.

Η εμπειρία μου στην Ελλάδα, επιτρέψτε μου, είναι δύο χρόνια. Τα τελευταία δύο χρόνια γνωρίζοντας ότι από την 1.1.2011 θα έπρεπε να έχουμε ενσωματώσει αυτό το EN 1317, δεν έκανα τίποτε άλλο από το να γυρίζω από πόρτα-πόρτα, καλημέρα σας, από το Υπουργείο, και να λέω, τί κάνετε με το EN 1317; Είναι προ των θυρών. Θα αρχίσουν να βγαίνουν μελέτες, θα αρχίσουν να βγαίνουν έργα, θα χρειαστεί να ενσωματώσουμε σε κάποιο ΕΣΠΑ κάποια έργα κ.λπ. κ.λπ.. Αργά-αργά, πολύ αργά. Ό,τι συνέβαινε, συνέβαινε πάρα πολύ αργά. Και εντελώς ξαφνικά ήρθαμε την 1.1.2011 και εντελώς ξαφνικά έπρεπε να τα ενσωματώσουμε όλα μαζί. Όλα μαζί. Βρήκαμε ένα ΟΜΟΕ το οποίο πέρασε από την 1.1.2010 που το ετοιμάζανε, πέρασε τον Νοέμβριο. Εννοείται ότι θα έχει παιδικές αρρώστιες, εννοείται ότι θα έχει προβλήματα. Μέχρι και τοπογραφικά λάθη έχουν αυτά.

Και στο τέλος-τέλος ποιος τροφοδοτεί το σύστημα των τιμών; Εμείς οι ίδιοι δεν το τροφοδοτούμε το σύστημα των τιμών; Εγώ προσωπικά έκανα μία πρόταση και λέω την εξής, μία πολύ απλή πρόταση: Αφήστε την αγορά να διορθώσει μόνη της. Μία εταιρεία, δεν έχει σημασία ποια εταιρεία αντιπροσωπεύω ή με ποια εταιρεία εργάζομαι. Αυτό που λέω εγώ είναι το εξής: Δώστε μας το περιθώριο ως Υπουργείο να φτιάξουμε στον τιμοκατάλογο που ετοιμάζετε, οι τιμοκατάλογοι αυτοί, να τους φτιάξουμε εμείς, οι εταιρείες. Απλά πράγματα. Και εμείς θα έχουμε την ευθύνη αυτός ο κατάλογος να είναι up-to-date, να είναι ενημερωμένος.

Σήμερα η τάδε Χ εταιρεία, χωρίς κανένα όνομα, μπορεί να έχει απλά πράγματα. Δηλαδή τί να έχει; Να πει ότι εγώ αυτό το στηθαίο το συγκεκριμένο το έχω σε έκπτωση. Αν υπάρχει ένας δρόμος στην Άνω Μαγουλίτσα που φτιάχνεται και πρέπει να δεχθεί το συγκεκριμένο στηθαίο, γιατί να μην έχει τη δυνατότητα το Ελληνικό κράτος να ενσωματώσει και να αγοράσει το συγκεκριμένο στηθαίο πιο φθηνά;

Δεν ξέρω, προσωπικά εγώ ούτε γνωρίζω από τα πολιτικά, ούτε μ' ενδιαφέρει και ούτε θα ενσωματωθώ ποτέ. Δουλεύω στη Σκανδιναβία τα τελευταία πολλά χρόνια, συνεχίζω να δουλεύω εκεί, αύριο είμαι στο εξωτερικό, την άλλη εβδομάδα πάλι είμαι εκεί, αλλά, δυστυχώς, βλέπω πράγματα τα οποία θα μπορούσαν να είναι απλή λογική, πολύ απλή λογική.

Και δυστυχώς ευθυνόμεθα και εμείς ως κράτος. Δηλαδή είχαμε 3-4 αρκετά μεγάλες εταιρείες, χαλυβδοφύλλων, ονομάστε τις, οι οποίες, μερικές από αυτές έχουν κλείσει εδώ και πολλά χρόνια και μερικές από αυτές είναι έτοιμες να κλείσουν σήμερα. Ακόμα και σήμερα συντηρούμε το εθνικό μας δίκτυο με παλιά στηθαία.

Όχι, δεν θα συμφωνήσω. Τα in situ δεν πρέπει να έχουν, δεν έχουν CE. Τελεία. Δεν μπορεί ο άλλος να έχει επενδύσει πολλά εκατομμύρια στο CE του και να έρχεται κάποιος τσιμεντάς και να λέει ότι θα ρίξω πέντε τσιμέντα στον δρόμο και στον άλφα δρόμο θα τα ρίξω τα τσιμέντα έτσι και στον βήτα δρόμο θα τα ρίξω τα τσιμέντα όπως με βολεύει ή τουλάχιστον ... Ο τσιμεντάς. Με συγχωρείτε, δυστυχώς δεν είμαι οδοποιός. Έτσι. Απλά σκέφτομαι με την απλή λογική.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Σας ευχαριστώ.

Κος ...:

[εκτός μικροφώνου] ... όταν πρόκειται για κάποιο έργο ... το οποίο ενσωματώνεται στο ίδιο ... γιατί εδώ γίνονται τα εξής περιέργα ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Ο κ. Μακέδος.

Κος ΜΑΚΕΛΟΣ:

Δύο λεπτά, λίγο, σας παρακαλώ πολύ. Επειδή σαφώς κάθε φορά μπορούμε να βρίσκουμε και κάτι είτε για να κατηγορήσουμε το ΤΕΕ είτε για ν' αρχίσουμε μεταξύ μας να πηγαίνουμε τα θέματα αλλού, η συζήτηση λοιπόν για να κλείνει με το θέμα των προτύπων, δεν είναι ότι το ΤΕΕ είναι κατά των προτύπων ή κατά της διαπίστευσης πραγμάτων.

Αλλά πρέπει να καταλάβει κανείς ότι σ' αυτόν τον ακτιβισμό τον κυβερνητικό των νομοθετημάτων δεν μπορεί να σου έρχεται το βράδυ να σου δίνουν 292 πρότυπα στα Αγγλικά και εσύ να πρέπει να αποφανθείς.

Προς τιμήν της Πολιτείας που δέχθηκε τη συμβουλή του ΤΕΕ, γιατί αυτός είναι ο θεσμοθετημένος ρόλος της και αυτό προσπαθούμε να κάνουμε, να συμβάλουμε ούτως ώστε να μη βρεθούμε στο σημείο το Υπουργείο Εμπορίου, που μας είπε πολύ σωστά ωρύτερα το πρωί ο κ. Μητιακούδης, πηγαίνει και δίνει, λέει, 120.000, έδωσε πρόστιμα σε ασβεστοπαραγωγούς κ.λπ. κ.λπ.. Εμείς δεν θέλουμε αυτό. Εμείς θέλουμε να εξελιχθούν και να μετεξελιχθούν όλοι οι Έλληνες παραγωγοί με πρότυπα για να μπορέσουν να είναι ανταγωνιστικοί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά παντού στον κόσμο. Αλλά πρέπει να έχουν και τον χρόνο. Και σαφώς γίνανε λάθη, αλλά δεν είναι τα μόνα λάθη. Έτσι. Και προφανώς, το είπε και ο εκπρόσωπος από τον ΕΛΟΤ, είναι αδιανόητο για μένα να υπάρχει πρότυπο στα Αγγλικά. Έτσι. Τέλος. Μας κατηγορούν για διάφορα πράγματα, ε, δεν θα το κάνουμε και μόνοι μας. Έτσι. Δεν θα βάζουμε αυτο-γκολ μόνοι μας.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ΜΑΚΕΛΟΣ:

Δεν θα διαφωνήσω σ' αυτό, αλλά δεν είναι το ΤΕΕ όμως αυτό που φταίει γιατί πήγε το θέμα πίσω. Γιατί από αυτή τη συζήτηση και για τον χρόνο που έφαγε, υπάρχει και αυτή η τάση.

Τώρα εγώ θέλω να πω ένα συμπέρασμα γενικό, ότι είναι σαφές ότι η Πολιτεία στη διαδικασία την προεκλογική δέχθηκε και αυτό. Το ζητούμενο όμως για την Ελληνική κοινωνία, για τα χρήματα των Ελλήνων πολιτών, είναι το έργο να προκοστολογείται, να κοστολογείται και να υλοποιείται στον βαθμό και στην πληρότητα των προδιαγραφών που έχουν θεσπιστεί και που θα πρέπει να θεσπίζονται αλλά και που θα πρέπει να ολοκληρώνονται στο κόστος το αρχικό.

Αυτό λοιπόν σημαίνει ότι ναι μεν σπάει ένας Γόρδιος δεσμός στο πώς θα γίνει η προκοστολόγηση, με την πολύ καλή δουλειά που παρουσιάστηκε σήμερα, δεν είναι όμως το πρώτο και το τελευταίο. Πρέπει να υπάρχει συνεχής μηχανισμός που να εξελίσσεται και να μετεξελίσσεται και σε πληροφορίες ανταλλαξιμότητας, αλλά και σε επίπεδο ελέγχου του έργου.

Εκεί λοιπόν χρειάζεται και η δημόσια διοίκηση, χρειάζεται και ο ιδιωτικός τομέας, χρειάζεται και η πολιτική βούληση προ πάντων από όλους μας για να γίνει αυτό που ζητάμε.

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Επιγραμματικά από μένα, θα έλεγα ότι πράγματι είναι ένα αποδεκτό από όλους. Εκείνο που πρέπει, προφανώς, εκτός από τη μετάφραση των κωδίκων στα Ελληνικά, θα πρέπει να γίνει μετάφραση σε ορισμένες περιπτώσεις και των λόγων που ανταλλάσσουμε μεταξύ μας, διότι ενώ εννοούμε το ίδιο, καταλαβαίνουμε διαφορετικά πράγματα. Ναι, ακριβώς, έτσι.

Το δεύτερο. Λεφτά υπάρχουν. Λεφτά υπάρχουν για να στηθεί αυτός ο μηχανισμός. Και το τρίτο, αυτό το διαπιστώσαμε όχι μόνο με τη χρηματοδότηση του ΙΟΚ αλλά και από τα όσα είπε ο κ. Λαμπρόπουλος, ότι στο ΕΣΠΑ προβλέπονται.

Εκείνο που φαίνεται ότι δεν προβλέπεται είναι να απαλλαγούμε από τις καθυστερήσεις του χρόνου, παραδείγματος χάριν, από την πυραμίδα των υπογραφών, η οποία ενταφιάζει και καθιστά σαν τις μούμιες του Φαραώ τις προδιαγραφές. Τις ενταφιάζει.

Το τρίτο. Είπε ο κ. Μητιακούδης κάτι πολύ χαρακτηριστικό, ότι, λέει, περιμέναμε τόσον καιρό, καθυστερούσαμε, κ.λπ.. Όταν υπάρχουν προδιαγραφές, έτσι κι αλλιώς οι προδιαγραφές, όπως ακούστηκε, υπάρχουν. Προς τί η διαδικασία των υπογραφών, δηλαδή μια υπουργική, εκείνο που δεν καταλαβαίνω, ότι μια υπουργική υπογραφή νομιμοποιεί κάτι το οποίο υφίσταται και λειτουργεί παγκοσμίως. Νομίζω ότι είναι παράλογο, και να καθυστερούμε εκεί και να βλέπουμε να γίνονται αναχρονιστικές, όταν υπογράφονται δεν ισχύουν πια, έχουν αλλάξει. Αυτό καταλαβαίνει κανείς.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Άρα δεν υπάρχει λόγος να χαθούμε στη μετάφραση. Αυτόν τον ενάμισι χρόνο λοιπόν ...

***[διάλογοι εκτός μικροφώνου]

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Δεν υπάρχει λοιπόν κανένα θέμα πρακτικό. Υπάρχει ένα, αυτό που είπε και ο κ. Μακέδος τώρα, θα το πω με άλλα λόγια. Έλλειψη πολιτικής βούλησης να προχωρήσουν τα πράγματα στον ορθό δρόμο.

Σας ευχαριστώ ... Συγνώμη.

***[παρέμβαση εκτός μικροφώνου]

Κος ΓΙΩΤΗΣ:

Λέγομαι Θεοφάνης Γιώτης και εκπροσωπώ τον μεγαλύτερο οργανισμό παγκοσμίως για διοίκηση έργων που έχει 600.000 μέλη. Για να καταλάβετε τί σημαίνει υποχρεωτική εφαρμογή προτύπων, από 1.1.2013 στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα μπορεί να κυκλοφορεί κανένα κινητό τηλέφωνο αν δεν έχει mini USB σύνδεση. Δεν ενδιαφέρει το πρότυπο εάν κάποιος το πήρε ή όχι. Θα έπρεπε να έχουμε φροντίσει από πριν την αλλαγή του προτύπου.

Άρα ουσιαστικά θα ζούμε με πρότυπα. Ο κ. Μελαγράκης το ξέρει πάρα πολύ καλά. Στο θέμα της διοίκησης έργων έρχεται πρότυπο για διοίκηση έργων, το 21500. Ψηφίστηκε. Από τον Οκτώβριο θα είναι διαθέσιμο. Όλα αυτά τα οποία συζητάτε σήμερα για κοστολόγηση και όλα τα υπόλοιπα ενσωματώνονται εκεί μέσα. Η παγκόσμια οικονομία παίζει με πρότυπα. Δυστυχώς ή ευτυχώς. Εγώ πιστεύω ευτυχώς.

Για κοστολόγηση, κάποιος είχε θέμα με κοστολόγηση, πόσα ξοδεύουμε. Υπάρχει οργανισμός ο οποίος το λύνει αυτό. Association for the advancement of cost engineering. Όπου ψάχνουν κοστολόγο στον κόσμο απαιτούν πιστοποίηση αυτού, αλλιώς δεν δουλεύεις. Δεν το αποκλείει κανείς. Ευχαριστώ.

Κος ΜΗΤΙΑΚΟΥΔΗΣ:

Για να κλείσω το θέμα των προτύπων. Μας έχει απασχολήσει πολύ, αλλά ξέρετε, καμιά φορά ο τεχνικός κόσμος ... Πρέπει να δώσουμε αυτή τη διευκρίνιση. Τα EN δεν είναι ότι εγώ υποχρεώνομαι, δηλαδή με νομοθεσία, το κάνω υποχρεωτικό. Το υποχρεωτικό στο πρότυπο, αυτό που όλοι αντιλαμβανόμαστε, ότι θα πάρω, θα κατασκευάσω το προϊόν και θα εφαρμόσω αυτή τη μέθοδο κατασκευής και θα βγάλω ένα προϊόν το οποίο είναι CE, έχει σημασία, έτσι; Δεν έχει καμία σχέση αυτό εδώ.

Τα CE των δομικών υλικών, γι' αυτό, αυτό που ακούμε ότι το 2013 ο κανονισμός θα τα φέρει όλα πάνω-κάτω έτσι κι αλλιώς, από τον ΕΛΟΤ βγαίνουν, υιοθετούνται, ο κανονισμός θα τα κάνει, θα τελειώσουμε μ' αυτά εδώ τα πρότυπα – δεν είναι καθόλου έτσι. Τα πρότυπα έχουν ενσωματώσει μέσα για την εναρμόνιση, δηλαδή ένα πρότυπο λέει ότι θα κάνω αυτά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά, αυτά απαιτούνται σε όλα τα κράτη μέλη, είναι 15, παραδείγματος χάριν, ουσιώδεις μηχανικές, φυσικές ιδιότητες, είναι 15 χαρακτηριστικά. Αυτά τα χαρακτηριστικά τα δηλώσανε όλες οι χώρες μέλη όταν έγινε το πρότυπο, και η Ελλάδα, διά της απουσίας της. Και θα σας πω τί σημαίνει διά της απουσίας της. Εν τάξει;.

Όλα αυτά λοιπόν τα χαρακτηριστικά ενσωματώθηκαν μέσα στο πρότυπο και αποτελούν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του προτύπου. Η νομοθεσία λοιπόν, η 89106 και ο κανονισμός που βγαίνει και έχει βγει και θα ισχύσει από Ιούλιο 2013, δεν λέει ότι πρέπει να είσαι υποχρεωμένος να τηρήσεις τα πρότυπα. Καμία σχέση. Τί λέει – για να αποσαφηνίσουμε έννοιες: Λέει ότι το προϊόν πρέπει να φέρει σήμανση CE, να πιστοποιεί την καταλληλότητά του, που σημαίνει ότι όλες οι δοκιμές πρέπει για όλα τα κράτη μέλη να γίνονται κατά τον ίδιο τρόπο. Επομένως το πρότυπο δεν αναφέρεται σε κατασκευαστικά στοιχεία, στο αν είναι καλό, αν είναι καλύτερο, αν είναι το καλύτερο. Καμία σχέση δεν έχει αυτό. Ένα υλικό μπορεί να είναι το χειρότερο. Ο κατασκευαστής όμως έχει την υποχρέωση να πει ότι εγώ καθόρισα αυτές τις χαρακτηριστικές τιμές και αυτό το αποδεικνύω με τη σήμανση CE γι' αυτά τα χαρακτηριστικά και αυτές είναι οι τιμές που δηλώνω.

Έρχεται λοιπόν τώρα ο τεχνικός κόσμος, οι μηχανικοί και λένε: Εγώ θέλω μηχανική αντοχή για το τσιμέντο αυτό εδώ για το έργο μου, πώς το θέλω. Υπάρχει εθνικός κανονισμός ο οποίος επιβάλλει αυτή την τιμή. Και διαλέγει την καλύτερη τιμή. Τώρα, ποια χαρακτηριστικά ουσιώδη, επομένως, πρέπει στην Ελληνική νομοθεσία; Κάποιος να πει ποια από αυτά τα χαρακτηριστικά, και δεν ξέρω αν είναι ο κ. Λίτινας εδώ πέρα, δεν είναι, μόλις έφυγε, ποια χαρακτηριστικά απ' αυτά, για τα αδρανή, ποια χαρακτηριστικά από τα 17 πρέπει η Ελληνική Πολιτεία να απαιτεί; Τη δήλωση πάνω στο προϊόν. Αυτό κάνει το Π.Δ. 334 και αυτό κάνουν οι Κ.Υ.Α. οι συγκεκριμένες που βγάζουν.

Οποιοδήποτε κανονισμοί και να ισχύσουν, η Ελληνική Πολιτεία πρέπει να ρυθμίσει αυτό το θέμα, ποια είναι τα χαρακτηριστικά που πρέπει, τα ουσιώδη, τα οποία κατά την άποψη του τεχνικού κόσμου, όταν ενσωματωθούν τηρώντας τους κανόνες της επιστήμης, που σήμερα πια οι

Πρακτικά Ενημερωτικής Εκδήλωσης της 26.03.2012:

Νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών & Παρατηρητήριο Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

κανόνες της επιστήμης είναι οι κανονισμοί, είναι οι ευρωκώδικες, που σημαίνει ότι κατασκευάζεται πολύ σωστά το έργο, θα τηρηθούν οι βασικές απαιτήσεις ασφάλειας, οι οποίες είναι έξι στην οδηγία 89106.

Με αυτό έχει να κάνει σχέση η εναρμόνιση και όχι ... Δηλαδή τα κράτη μέλη πρέπει να φροντίσουν ώστε να καθορίσουν τα χαρακτηριστικά εκείνα τα οποία κατά την άποψή τους είναι αυτά που θα προσδώσουν την ασφάλεια στις κατασκευές.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ) :

Κύριε Μητιακούδη, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Νομίζω ότι εδώ φθάσαμε στο τέλος. Ήταν μια πάρα πολύ δημιουργική ημερίδα. Εγώ τουλάχιστον δεν φανταζόμουνα προχθές που μου λέγανε γι' αυτή την Ημερίδα ότι θα είχε τόση προσέλευση, τόσο ενδιαφέρον και τόση συζήτηση και περιεχόμενο.

Επειδή τόσα χρόνια μιλάμε, κύριε Κωνσταντάκο, για τους μηχανικούς και για τις τιμές, αλλά φαίνεται τις καλές μέρες δεν ενδιαφερόταν κανείς γι' αυτά. Τις δύστροπες ενδιαφερόμαστε και για κάποια άλλα πράγματα.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
